Praed. Th. II. 47

ſtamēto fieret oſṅdit dn̄s dicēs in exo. ad
moyſen Sume p̄mitias. i. p̄cioſa queqꝫ
a p̄pl'o iſrael. ſꝫ ab eo tātū qui vltro obtu/
lerit auꝝ et argētū et es. iacinctuꝫ et pur
purā coccūqꝫ bis tinctuꝫ. i. ſetā iacīctini
et purpurei et coccinei coloꝛis et biſſini
qḋ ē genꝰ lini egiptiaci molle ⁊ cādiduꝫ
piloſqꝫ capraꝝ et pelles arietuꝫ rubrica
tas q̄s parthicas dicimꝰ qꝛ parthi ſic co
loꝛari eas excogitauerūt. et pelles iacin/
ctineas et ligna ſethin Eſt aūt ſethin no
men mōtis ⁊ regionis ⁊ arboꝛis q̄ ē ſilis
albe ſpine in folijs. et ē leuiſſimū lignuꝫ
et īputribile ⁊ incremabile. oleū q̄ꝫ ad lu
minaria. et aromata in vnguēta ⁊ thimi
ama boni odoꝛis. et lapides onichinos
ita ꝙ ſardonices et gēmas ſanctuariuꝫ
faciāt mihi. vt habitē in medio eoꝛuꝫ. ne
ſit eis laboꝛ recurrere ad mōtē hūc. Hec
plene magiſter in hiſtoꝛijs ꝓſeqtur ſup
exo. Diſpoſitō āt eccl'e materialꝰ moduꝫ
hūani coꝛpis tenꝫ Cancellꝰ ſiue locꝰ vbi
altare ē caput repn̄tat: crux ex vtraqꝫ p̄te
brachia ⁊ manꝰ. reliq̄ ps ab occidēte qḋ
q̄d coꝛpis ſupeſſe videt ſacrificiū altaris
vota ſigficat coꝛdis Sed ſm̄ rich. de ſcō
victoꝛe diſpoſitō eccl'e triplicē ſtatū in ec
cleſia ſaluādoꝝ ſigficat. ſāctuariuꝫ ei ſig
ficat oꝛdinē v̄ginū. choꝛꝰ ꝯtinētiū. coꝛpꝰ
ꝯiugatoꝝ Strictꝰ ē eni ſanctuariuꝫ q̄ꝫ
choꝛꝰ. et choꝛꝰ q̄ꝫ coꝛpꝰ. qꝛ paucioꝛes ſūt
v̄gines q̄ꝫ ꝯtinētes ⁊ iſti q̄ꝫ ꝯiugati Sa
cratioꝛ q̄ꝫ ē locꝰ ſāctuarij q̄ꝫ choꝛꝰ. ⁊ cho
rus q̄ꝫ coꝛpꝰ. qꝛ dignioꝛ ē oꝛdo v̄ginū q̄ꝫ
ꝯtinētiū. et illoꝝ q̄ꝫ ꝯiugatoruꝫ Adhuc
eccl'a ex q̄tuoꝛ parietibꝰ. i. ex doctrina q̄/
tuoꝛ euāgeliſtaꝝ lōga lataqꝫ ſurgit in al
tū. i. in alta v̄tutū. lōgitudo cuiꝰ lōgani/
mitas ē. q̄ patient̄ aduerſa tolerat donec
ad patriaꝫ ꝑueniat. latitudo caritas ē. q̄
dilatatōe mētis aīcos in deo et īimicos
diligit ꝓpt̄ deū. altitudo v̄o ſpes ē futu/
re retributōis. q̄ ꝓſpera ⁊ aduerſa ꝯtem
nit. donec videat bona dn̄i in t̄ra viuēti
uꝫ. Rurſꝰ in tēplo dī ſeu ḡtie ē fūdamen
tū fides. q̄ ē de re nō viſa. tectuꝫ caritas q̄
opit m̄ltitudīeꝫ peccatoꝝ. hoſtiū obediē
tia de q̄ dn̄s inq̄t. Si vis itrare in vitaꝫ
ſua mādata. pauimētū hūilitas. de quo
ps. Adheſit pauimēto aīa mea. quattu/
oꝛ literales parietes ſūt q̄tuoꝛ p̄ncipales
v̄tutes. iuſticia. foꝛtitudo. prudētia. et tē
pantia. Hec ſunt in apoc. q̄tuoꝛ latera ci
uitatis eq̄lia. feneſtre ſunt hoſpitalitas
cū hilaritate et mīa cū largitate De hac
domo dn̄s ait. Veniemꝰ ad eū ⁊ manſi/
onē apd̄ eū faciemꝰ Quedaꝫ tn̄ ecclie in
modū crucis foꝛmant̄ ad notādum nos
mūdo crucifigi. ſeu crucifixuꝫ ſeq̄ debere
iuxta illḋ Qui vult venire pꝰ me abnegꝫ
ſemetipꝫ et tollat crucē ſuā et ſequat̄ me
Nonulle etiā in modū circuli rotundi
foꝛmāt̄ q̄ ſigficāt eccl'aꝫ dilatatā eſſe ꝑ cir
culū oꝛbis Vn̄ illḋ Et in fines oꝛ. ter. v̄.
eoꝝ Seu ꝙ de circulo oꝛbis ꝑueniemꝰ
ad circulū coꝛone etnitatiſ Sane choꝛꝰ
clericoꝝ ē ꝯſenſio cātantiū. vl' m̄ltitudo
in ſacris collecta Dictꝰ ē āt choꝛꝰ a cho
rea vel coꝛona. olī. n. in modū coꝛone cir
cū aras ſtabāt et ita pſalmos ꝯcoꝛdit cō
cinebat Sꝫ flauianꝰ et theodoꝛꝰ alt̄nati
pſallere ꝯſtituerūt edocti ab ignatō. q̄ ſu
per hoc fuit diuinitꝰ edoctꝰ Duo gº cho
ri pſallētiū d̄ſignāt āgelos et ſpūs iuſto
rū q̄ reciꝓca volūtate laudantiū ⁊ ſe ad
bonā opatōꝫ iuicē exhoꝛtātiū Alij choꝝ
dixerūt a ꝯcoꝛdia q̄ in caritate ꝯſiſtit. qꝛ
q̄ caritateꝫ n̄ hꝫ ꝯueniēt̄ cātare n̄ p̄t. qḋ
āt choꝛꝰ ille ſigficet ⁊ q̄re in illo maioꝛes
ſedēt et potioꝛes. dicet̄ in q̄rta p̄te ſub in
troitu ⁊ ſub ti. d̄ acceſſu pō. ad al. ⁊ nota
ꝙ cū vnꝰ cātat d̄ꝛ grece monodia. latine

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

ticiniũ. cũ võ duo cãtant biciniũ appella
tur. cũ multi chor⁹ ¶ Exedra ẽ absida ſiue
volta q̃dã ſepta modicũ a tẽplo. vl'a pa
latio ſic dicta qꝛ extra geret muro. grece
ãt ſidon vocat̃. ⁊ ſignificat fid̃les laicos
xp̃o et eccl'e ĩherentes. ¶ Cripte ſiue ſpe
cus ſubt̃ranee. q̃ in q̃buſdã fiũt eccleſijs
ſunt heremite cultores ſiq̃dez ſecretõris
vite ¶ Atriũ eccl'ie ſignificat xp̃z p quẽ in
celeſtẽ hieruſalẽ ptz ingreſſus. qd ⁊ por
ticus dr̃. ſic dicta a porta vel q̄ ſit apta.
¶ Turres eccl'e p̃dicatores ſunt et p̃lati ec
cleſie q̃ ſunt munimen et d̃fenſio ei⁹ ¶ Vñ
ſpõſus ad ſponſaz in cãticis amoris ſic
loquit̃ ¶ Collũ tuũ ſicut turris dauid edi
ficata cũ ppugnacl'is ¶ Pinnaculũ turris
vitã vel mentẽ p̃lati q̃ ad alta tẽdit rep̃
ſentat. ¶ Gallus ſup eccl'iaz poſit⁹ p̃dica
tores deſignat ¶ Gallus enĩ pfũde noctis
pugil horas ei⁹ cãtu diuidit. dormien
tes excitat. diez appinquãtez precinit. ſz
pri⁹ ſeip̃z alaꝝ v̄bere ad cantãdũ excitat
¶ Hec ſingula miſterio nõ carẽt ¶ Nox enĩ
ẽ hoc ſeculũ. dormiẽtes ſunt hui⁹ noctis
in peccatis iacẽtes ¶ Gallus p̃dicatores
q̃ diſtincte p̃dicãt et dormiẽtes excitant.
vt abijciãt opa tenebraꝝ clamãtes. ¶ Ve
dormiẽtib⁹. exurge qui dormis. ¶ Lucem
futũaz p̃nũciãt. dũ diẽ iudicij et futũaz glo
riã p̃dicãt. et prudent̃ añq̃z alijs v̄tutes
p̃dicẽt ſe a ſomno pctĩ excitãtes corpus
ſuũ caſtigãt. vñ aptus ¶ Caſtigo corp⁹ me
uz ⁊c. ¶ Hi etiã ſicut et gallus ꝯ ventuz ſe
vertũt. q̃ñ ĩcrepando ⁊ arguẽdo ꝯ rebel
les fortẽ reſiſtunt. ne lupo veiente fugis
ſe arguant̃ ¶ Virga ferrea in qua gall⁹ ſe
det rectũ rep̃ñtat p̃dicãtis ſmonẽ vt nõ
loquat̃ ex ſpũ hoĩs ſz dei iuxta illud ¶ Si
q̃s loquit̃ q̃ ſermones dei ⁊c. ¶ Qd̃ vero
v̄ga ip̃a ẽ ſupra crucẽ ſeu ſumitatẽ eccl'e
poſita innuit ſmonẽ ſcripturaꝝ ꝯſũma

tũ et ꝯfirmatũ eẽ ¶ Vñ dñs in paſſiõe ait
¶ Cõſummatũ ẽ et titul⁹ ei⁹ ſup eũ idelibi
lit̃ ſcriptus ẽ ¶ Tolus. i. ſũmitas tẽpli emi
nens et rotũda. ſup quẽ crux ponit̃. ppt̃
ſui rotũditatẽ ſig̃ficat q̃z p̃fecte et inuio
late catholica fides p̃dicãda ſit et tenen
da ¶ Quã niſi q̃ſq̃z itegrã inuiolatãq̃z ſer
uauerit. abſq̃z dubio ineternũ pibit ¶ Fe
neſtre eccl'ie vitree ſunt ſcripture diuĩe
q̃ ventũ et pluuiã repellũt. i. nociua phi
bent. et dũ claritatẽ veri ſolis. i. dei in ec
cleſiã. i. in corda fideliũ trãſmittũt inha
bitãtes illuminãt ¶ He int⁹ latiores ſunt
qꝛ miſticus ſenſus amplior ẽ et p̃cellit li
teralẽ ¶ Itẽ p feneſtras q̃rꝫq̃z ſens⁹ corpis
ſig̃ficant̃. q̃ extra ſtricti eẽ dñt. ne vanita
tes hauriãt et int⁹ patere ad bona ſpũa
lia liberi⁹ capiẽda ¶ Per cancellos vero
q̃ ſũt añ feneſtras pphetas vel alios do
ctores obſcuros ĩtelligim⁹ eccl'e militan
tis. in q̃bus ob duo caritatis p̃cepta. q̃ñ
q̃z duo colũne duplicant̃ ſm qd̃ et apli
bini ad p̃dicandũ mittunt̃ ¶ Oſtiũ eccl'ie
ẽ xp̃s ¶ Vñ in euãgelio ¶ Ego ſuz oſtiũ di.
dñs ¶ Apoſtoli etiã porte eius ſunt ¶ Di
ctũ eſt ãt oſtiũ ab obſiſtẽdo his qui foris
ſunt. vel ab oñdendo aditũ. ¶ Valua võ
dr̃ a voluẽdo ¶ Porta a portãdo qꝛ p eã
portant̃ quecũq̃z offerunt̃ ¶ Colũne võ
eccleſie ep̃i et doctores ſunt. que tẽplum
dei p doctrinã ſicut et euãgeliſte thronũ
dĩ ſpũalit̃ ſuſtinẽt. hi nẽpe p ſonoritate
diuini eloquij argẽtee colũne dicũt̃. iu
xta illd̃ ĩ cãticis cãticoꝝ ¶ Colũnas fecit ar
gẽteas ¶ Vñ et moyſes in ingreſſu taber
naculi poſuit q̃nq̃z colũnas ⁊ añ oracu
lũ. i. ſancta ſanctoꝝ. iiij. qd̃ exponet̃ ĩ. vj.
pte ſub ti. de tpe aduentus ¶ Licet ãt colũ
ne plures ſint. tñ ſeptẽ eẽ dicunt̃. iuxta il
lud ¶ Sapiã edificauit ſibi domũ. et exci
dit colũnas. vij. q̃uiã ip̃i eẽ dñt ſeptifor

mi grã ſpũſſci repleti ⁊c. Jacob⁹ eni ⁊ io-
hãnes vt ait apl'ſ videbãt colũne Baſeſ
colũnaꝝ ſũt aplici epi vniuerſalis eccl'e
machinã ſupportãtes Capita colũnaruꝫ
ſũt mẽteſ epoꝝ ⁊ doctoꝝ. ſicut eni capita
mẽbra ſic mẽte v̄ba nrã dirigunt ⁊ opa.
Capitella q̊qꝫ ſũt v̄ba ſacre ſcripture qꝝ
meditatõi ſubdimur ⁊ obſeruãtie Pa-
uimẽtũ eccl'e ẽ fidei nrẽ fũdamẽtũ In ec-
cleſia v̄o ſpũali pauimẽtũ ſũt pauperes
xp̄i. ſ. paupes ſpũ q̄ ſe in oĩb⁹ humiliãt. q̄
re ꝓpẽ hũilitatẽ pauimẽto aſſimilãt. rur
ſus pauimẽtũ qđ pedib⁹ calcat vulg⁹ eſt
cui⁹ laboribus eccl'a ſuſtentat Trabes q̄
domũ ꝯiũgũt ſunt p̄ncipes ſecli vel p̄di
catores q̄ eccl'e muniũt vnitateꝫ Hi v̄bo
illi facto Reclinatoria in ecclia ſignant
ꝯtẽplatiuos q̄b⁹ de⁹ ſine offenſa q̄eſcit.
q̄ q̄ꝛ ſummã diuinitatẽ et etne vite clari-
tateꝫ ꝯtẽplãt auro ꝯpant Vñ in cãticis
đꝛ Reclinatoriũ fecit aureũ Tigna in ec
cleſia ſũt p̄dicatores q̄ eã ſpũaliter ſuble
uãt Laq̄aria ſiue celature ſũt p̄dicatoreſ
q̄ eã ornãt vel roborãt. de q̄b⁹ q̄ꝛ p vicia
ñ putreſcũt ſpõſa glãt in eiſdẽ cant. diceſ
Tigna domoꝝ nrãꝝ cedrina. laq̄aria ci
p̄ſſina. de⁹ ei eccl'iaꝫ ſibi ꝯſtruit viuis ex
lapidib⁹ ⁊ lignis iputribilib⁹ iuxta illđ.
ferculũ ſibi fecit rex ſalomon de lignis li
bani. i. xp̄s de ſcĩs caſtitate cãditatis. de
h⁰ alit ſub ti. de picturis dicet Cãcell⁹. i.
caput eccl'e humilior reliq̊ corpe eccl'e. mi
ſticat q̄nta hũilitas đbeat eẽ in clero ſeu
p̄lato iuxta illđ Quãta maior es humi-
lia te in oĩb⁹ Cãcelli v̄o q̄b⁹ altare a cho
ro diuidit ſepatõꝫ celeſtiũ ſig̃ficat a terre
nis. de cãcello ſeu pibulo choꝝ circũeun
te dicet ſub ti. de pictis Stall⁹ ad ſeden-
dũ in choro deſignat ꝙ aliq̄ñ corp⁹ recre
andũ ẽ q̄ꝛ ꝙ caret alẽna requie durabile
ñ ẽ. Pulpitũ in eccl'a ẽ vita pfectoꝝ. ⁊ đꝛ

q̄i publicũ ſiue in publico loco ꝯſtitutũ.
Nẽpe legit. ij. palip. vj. ꝙ ſalomõ fecit ba
ſim eneam ponẽs euꝫ in medio baſilice.
ſtetitqꝫ ſup eã. et extendẽs manũ ſuã lo-
q̄bat ꝑplo dei Eſdras q̊ꝫ fecit g̃dũ ligneũ
ad loquẽdũ. in q̊ ſtãs ſup vniuerſuꝫ po-
pulũ eminebit Analogiũ etiã đꝛ q̄ꝛ in ea
v̄bũ dei legit et enũciat. logoſ ei grece ver
bũ vel ratõ đꝛ. qđ đꝛ etiã ãbo ab ambien
do q̄ꝛ intrãtẽ ãbit ⁊ cingit. de q̊ in q̄rta p
te ſub ti. de euãgelio dicet Horologiũ p
qđ hore legũt. i. colligunt ſig̃ficat diligen
tiã quã ſacerdotes in dicẽdis canonicis
horis debito tp̄e habere dñt. iuxta illud.
Septies in die laudẽ dixi tibi Tegule te
cti q̄ imbrẽ a domo repellũt ſũt militeſ q̄
eccl'aꝫ a paganis et ab hoſtibuſ ꝓtegunt
Coclee q̄ꝝ exẽplar a templo ſumit ſalo.
ſũt vie muris intuolute latent. p q̄s ar-
chana cogitatõnũ ſinguloꝝ accipim⁹. q̄ſ
ſoli q̄ ad celeſtia ꝯdiunt agnoſcunt. de g̃
dib⁹ p q̊s ad altare aſcẽdit in ſe. ti. dicet.
Sacrariũ ſiue locus in q̊ ſacra reponũt
ſiue in q̊ ſacerdos ſacras veſtes induit.
vteꝝ ſacratiſſime marie ſig̃ficat. in q̊ xp̄ſ
ſe ſacra veſte carnis veſtiuit Sacerdoſ
a loco in q̊ veſtes induit ad publicũ ꝓce
dit. q̄ꝛ xp̄s ex vtero v̄ginis ꝓcedeſ in mũ
dum venit Locus epiſcobi in eccleſia al-
tior eſt ſicut in ſecũda tractatu de epiſco
po dicet Prope altare eciam quod cri-
ſtum ſignificat collocatur piſcina ſeu la-
uacrum. id eſt criſti miſericordia. in qua
manus lauant ad notandum ꝙ in bapti
mo ⁊ penitentiam que per illam ſignifi-
cantur a peccatorum ſordibuſ diluimur
quod a veteri teſtamento tactuꝫ eſt. Le-
gitur enim in Exodo. xxx. ⁊ xl. ꝙ moyſes
fecit labium eneum cum baſi ſua in ta-
bernaculo. in quo ſacerdos aaron et
filij lauarentur acceſſuri ad altare vt in

eo offerret timiama Lumē qđ in eccl'a ac
cēdit xp̄m ſignificat iuxta illđ Ego ſū lux
mūdi Et iohānes erat lux vā ꝛc. Vel lu-
minaria eccl'e ſignificant apl'os et ceteros
doctores qꝛ doctrina fulget ecclia vt ſol
ꝛ luna. de qbꝰ dn̄s ait Vos eſtis lux mū
di. i. bonoꝝ opm exēpla Vnđ ipē admo
nēs eos ait Luceat lux vrā corā hoībus
Illuminat̄ āt eccl'a ex p̄cepto dn̄i Vn̄ in
exo. xxvij. legit̄. Precipe filijs aaron vt
offerāt oleū de arboribꝰ oliuaꝝ puriſſi-
mū vt ardat lucerna ſp̄ in tabernaclo te
ſtionij. đ q̄ in ſc̄pte ſub tractu đ accolito
di. Fecit q̄ꝫ moyſes lucernas ſeptē q̄ ſūt
ſeptē dona ſpūſci. q̄ in nocte hꝰ ſecli tene
bras nrē cecitatis illuſtrāt. q̄ ſup cādela-
bra ponunt̄ qꝛ reqeuit ſupra xp̄ꝫ ſpūs ſa
piētie et intellectꝰ. ſpūs ꝯſilij ꝛ fortitudiſ
ſpūs ſcie et pietatis. ꝛ ſpūs timoris dn̄i.
qbꝰ p̄dicauit captiuis indulgētiā. Plu
ralitas in ecclia lucernaꝝ pluralitatē de
ſigt̄ in fidelibꝰ grāꝝ Crux triūphalis in
pleriſqꝫ locis in medio eccl'e ponit̄ ad no
tanđ ꝙ de medio corde redēptorē noſtꝝ
diligimꝰ. q̄ iuxta ſalomonē corpꝰ ſuum
media caritate ꝯſtrauit ꝑpt̄ filias hrl'm
ꝛ vt oēs ſignū victorie vidētes dicāt. aue
ſalꝰ totiꝰ ſecli. arbor ſalutifera. ꝛ ne vnq̄ꝫ
in nobis dilectō dei obliuioni tradatur.
q̄ vt ſeruū redimeret tradidit vnicuꝫ fili
um ſꝫ crucifixū imitemur Crux āt in altū
dirigit̄ p qđ xp̄i victoria deſignat̄ de hoc
dicet̄ vbi de eccl'ie ꝯſecratōe aget̄ Quare
eccl'a intus ꝛ nō extra ornet̄ ſub tractatu
de picturis dicet̄ Clauſtrū ſicut ait ſicar-
dus ep̄s cremonen̄. i. murali ab excub ijs
ꝛ cuſtodijs leuitaꝝ circa tabernaculum
vel ab atrio ſacerdotū. vel a portícu ſalo
monis ad tēplū ſumpſit exordiū Prece
pit eni dn̄s moyſi ne leuitas cuꝫ plebeia
mltitudie numeraret ſꝫ ꝯſtitueret eos ſu

per tabernaculū teſtimonij ad portādū
ꝛ cuſtodiēdū. ꝑpt̄ qđ dn̄i p̄ceptū dū diui
na pagūt̄ miſteria clerici dn̄t in eccl'a ſta
re a laicis ſegregati Vn̄ ſtatuit ꝯcilium
maguntī. ꝙ ps illa q̄ cancellis diuidit̄ ab
altari pſallētibꝰ tātū pateat clericiſ Por
ro ſicˀ tēplū triūphātē deſigt̄ eccliam. ſic
clauſtꝝ celeſtē ſigficat padiſum. vbi erit
cor vnū et aīe in dei dilectōe et volūtate.
vbi oīa ꝯmunit̄ poſſidebunt̄. qꝛ q̄ qs mi
nꝰ hēbit in ſe in alio ſe gaudebit hrē. qa
deꝰ erit oīa in oībꝰ Ideoqꝫ regulares vna-
nimit̄ in clauſtro degētes ad ſuitiuꝫ dei
ſurgūt et ſeclaria relinquētes in oībꝰ vi-
tam ꝯmunē ducunt Diuerſitas āt offici
naꝝ et officiorū in clauſtro. diuerſitas ē
māſionū cū diuerſitate p̄mioꝝ in regno.
Quoniā in domo patris mei māſiones
mlte ſunt d. dn̄ſ Moralit̄ vō clauſtruꝫ
ē aīe ꝯtēplatō. vbi ſe recipit duꝫ a turba
cogitatōnū carnaliū ſepat̄ ꝛ ſola celeſtia
meditat̄ In hoc clauſtro ſunt q̄tuor late
ra. ſ. ꝯtēptus ſui. ꝯtēptꝰ mūdi. amor pxi-
mi. ꝛ amor dei Vnūqđqꝫ āt latꝰ ſuū ha-
bet ordineꝫ colūnaꝝ Cōtēptꝰ ſui hꝫ men
tis humiliatōeꝫ. carnis afflictōeꝫ. hūileꝫ
ſermonē et ſilēa. baſis oīm colūnaꝝ ē pa-
tientia. In hoc clauſtro diuerſitas offici
narum eſt diuerſitas virtutum. Capitu
lum eſt cordis ſecretum. de hoc tamē ali
ter dicetur in quinta p̄te ſub ti. de prima
Refectorium dilectio ſancte meditatōiſ
Cellarium ſacra ſcriptura Dormitoriū
munda conſcientia Oratoriuꝫ vita im
maculata Ortus arborum et herbaruꝫ
congeries virtutum Puteus aquaruꝫ
viuentium irrigatio donorum. que hic
ſitim mitigant ꝛ in futuro penitus extin
guent Sedes autem epiſcopalis que iu
xta beati Petri diſpoſitionem ſunt in
ſingulis ciuitatibus antiquiꝰ cōſecrate

ꝓut di. ī ꝓhe. ſcd'e ptis. n̄ ī memoriā ꝯfeſ
ſoꝝ ſ; ad honorē aplo͛ꝝ ac martiꝝ. ⁊ pci-
pue btē marie v͛ginis veteꝝ dūotō dedi
cauit. Ceteꝝ idō in eccl'a ꝯuenimꝰ vt ibi d
lictoꝝ veniā poſtulemꝰ. ⁊ diuinis laudi
bus inſiſtamus. vt di. in ꝓhe. v. ptis. ⁊ vt
ibi bona ſiue mala iudicia audiamꝰ. ⁊ di
ꝯgtōe; diſcamꝰ et accipiamꝰ. ⁊ vt dn̄icū
corpꝰ ibi mādǔcemꝰ. In ꝯuētu eccl'e mu
lieres ⁊ viri ſeorſum habuāt. qd' ſm be-
dam a veteri ꝯſuetudīe accipimꝰ. ⁊ inde
fuit ꝙ maria et ioſeph pueꝝ dereliq̄rūt
q̄niā alt' illū quē ſecū n̄ cernebat cu; alte
ra eē putabat. Cauſa āt diuiſiōis ē q₂ ca
ro viri et mulieris ſi ꝓpiꝰ acceſſerint ad
libidinē accēdunt. Un̄ cū ibi pctā d'flere
dēamꝰ. neceſſe ē tūc coꝝ fomēta ⁊ d'lecta-
tōes carnales vitari. Maſculi āt in au-
ſtrali. femie āt in boreali ſiue ī aq̄lonari
pte manēt vt oñdat̄ firmiores ſctōs d'be
re ſtare ꝯtra maiores hꝰ ſecl'i tēptatōes.
Infirmiores v'o ꝯtra minores ſeu fortō-
res firmioreq̄; ſexū in aptiori loco ꝯſiſte
re debere. q̄niā ſm aptm. Fidelis ē deꝰ q̄
nō patiet̄ vos temptari ſupra id qd' po-
teſtis ſuſtinere. Ad hꝰ etiā ptinet ꝙ iohā
nes vidit angelū fortē q̄ poſuit ſuū pedē
dexꝫ ſup mare. nā et fortiora mēbra ma
iorib' piclis opponunt̄. Scd'm alios v'o
viri in pte anteriori. mulieres in poſteri
ori manēt. q₂ vir caput ē mulieris. idq̄;
dux eiꝰ. Mulier q̄; velata capite eē d'bet
ī eccl'a. q₂ nō ē imago dei ⁊ q₂ p illā ꝑuari
catō incboata ē. idq̄; in eccl'a ꝓpt reuerē
tiā ſacerdotis q̄ ē xp̄i vicariꝰ corā eo tan-
q̄; corā iudice ꝓpt reatꝰ originē hēat ca-
put velatū nō liberꝫ. nec ꝓpt eādē reuerē
tiā habeat ptātē loquēdi in eccl'a corā eo.
Oliī āt viri et mulieres comā ſibi nutriē
tes aſſiſtebāt in eccl'ia nudo capite crini-
bꝰ gloriātes qd' in honeſtū erat. Qual'lo
cu; ō in eccl'a hn̄da ſit apl's oñdit dicens.
Loq̄uētes vobiſmetipis in pſalmis ⁊ hi
nis et cāticis ſp̄ūalibꝰ. Un̄ ibi a v'bis ſu
pfluis abſtinēdū ē iuxta illd' crīſ. In au-
lam regia; ingreſſurus hitu ⁊ in ceſſu te
ꝯponas. angeli eī dn̄i aſſunt. q₂ domꝰ di
plena ē v'tutibꝰ incorporeis. Et dn̄s ad
moyſen et angelꝰ ad ioſue. Solue calci-
amētū de pedibꝰ tuis locus eni; in quo
ſtas ſcūs ē. Ultimo notādū ꝙ eccl'a cōſe-
crata reos ſang̊is ad ſe ꝯfugientes q̄ in
illa vel ꝯtra illā nō dereliq̄runt defen-
dit. ne vitā ꝑdāt aut mēbra. Und' legit̄ ꝙ
ioab in tabernacl'm fugit. ⁊ cornu altaris
apprehēdit. Idē etiā ꝑuilegiū h; nō cōſe-
crata in q̄ diuina officia celebrāt̄. Corpꝰ
āt xp̄i a talibꝰ ſumptū eos nō defēdit nec
ꝯfug ētes ad illd'. tū q₂ illd' ꝑuilegium ec
cleſie ꝯceſſu; ē q̄re nō eſt ad alia ꝓtrahē
dum. tū q₂ illd' ē cibꝰ aīe nō corpis. Und'
aīa; liberat et nō corpꝰ. Eccl'e tribꝰ d' cau
ſis de loco ad locum mutantur. Primo
propter neceſſitatem perſecutorum. Se
cundo propter difficultatem locorū pu-
ta propter aeris intemperiem. Tercō cū
malorum ſocietate grauantur. et tūc cu;
ꝯſilio pape vel epiſcobi. Quare eccleſiā
ingrediens ſigno crucis ſe munit dice
tur in ꝓhemio. v. ptis.

De altari.

Altare in eccleſia
ꝓpter tria fit ꝓut ſub eiꝰ dedi-
catōe dicet̄. Sciēd' āt ē ꝙ noe pmꝰ. deind'
yſaac abraā et iacob altaria edificaſſe le
gūt̄ q̄ n̄ aliud q̄; lapides erecti itelligunt̄
ſup q̊s ſacrificia mactabāt q̄ ſuppoſito ig
ne cremabant. Moyſes etiā fecit altare
de lignis ſethin. ⁊ idem altare thimiama
tis quod veſtiuit auro puriſſimo ꝓut le
gitur Exo. xxv. et. xxvij. et. xxix. capitulo.

vbi etiã ponit̃ forma ipiꝰ altaris. Salo-
mon q̃z ſicut legit̃.iij.reg.vij.ꝓpe finez al-
tare aureũ fabricauit. Ab his q̃dã anti
q̃s priꝰ altaria modernoꝝ ſumpſerũt
exordiũ.q̃ in cornua q̃tuor erigunt̃.q̃ꝝ q̃
dã vnius ſũt lapidis.q̃dã ex pluribuſ cõ
ponunt̃ nempe altaria ⁊ are aliq̃tiẽs in-
differenter inueniunt̃ Intereſt tñ Nam al
tare quaſi alta res vel alta ara d̃r.in q̃ ſa
cerdotes incẽſuz adolebãt Ara võ qua
ſi area.i.plana vel ab ardore d̃r q̃a in ea
ſacrificia ardebãt Et nota ꝙ in ſcripturiſ
legit̃ altare vicz ſupiꝰ ⁊ inferiꝰ.interiuſ ⁊
exteriꝰ.q̃ꝝ etiã q̃dlibet duplex ẽ Altare
ſupius ẽ deus trinitas de q̃ legit̃. Non
aſcẽdes ad altare meũ ꝑ g̃dꝰ Eſt ⁊ altare
ſupiꝰ eccl'a triũphans de q̃ d̃r Tũc impo
nes ſup altare tuũ vitulos. Altare ãt in
ferius ẽ eccl'ia militãs de q̃ legit̃. Si alta
re lapideũ feceris mihi nõ edificabis illd
de ſectis lapidibꝰ. Eſt etiã altare inferiꝰ
mẽſa tẽpli de q̃ d̃r Cõſtituite diẽ ſolennẽ
in ↄdẽſis vſq̃z ad cornu altaris Et in.iij.
reg̃.vij.d̃r ꝙ ſalomõ fecit altare aureum.
Altare võ interiꝰ ẽ cor mũdũ ꝓut infra
dicet̃ Eſt etiã altare interiꝰ fides icarna
tõnis.de q̃ iubet̃ in exo. Altare de t̃ra fa
cietis mihi Altare ãt exteriꝰ ẽ ara cruciſ
hoc ẽ altare olocauſti ſup q̃ cremabat̃ ſa-
crificiũ veſpꝛtinũ Vñ in canone miſſe d̃r
Iube hec in ſublime altare tuũ ꝑferri ⁊c.
Altare etiã exteriꝰ ſunt eccl'aſtica ſacra-
mẽta de q̃bꝰ dictũ ẽ Altaria tua dñe vir
tutũ ⁊c. Rurſꝰ altare eſt mortificatõ nrã
ſeu cor noſtꝝ in q̃ carnaleſ motus feruo
re ſpũſſci ↄſumũt̃ Scdõ altare ſignificat
etiã eccl'az ſpũalẽ Quatuor eiꝰ cornua ſi
gnãt q̃tuor mũdi plagas ꝑ q̃s eccl'a dilata
tur Tercõ ſig̃ficat xp̃z ſine q̃ munꝰ nullũ
acceptabile pri offert̃ Vñ eccl'a ſolet orõ
nes ad prẽz dirigere ꝑ xp̃z Quarto ſig̃fi
cat corpꝰ dñi ꝓut ĩ pte. vj. ſub ti. d̃ paſce
ue d. Quĩto ſig̃ficat mẽſaz ĩ q̃ cũ diſcipu
lis ↄuiuatꝰ ẽ xp̃s Sane legit̃ in exo. ꝙ in
arca teſtamẽti ſiue teſtimonij repoſita ẽ
teſtificatõ.i.tabule in q̃bꝰ ſcriptũ erat te-
ſtimoniũ.licet ⁊ q̃q̃z repoſita ibi teſtimo
nia dici poſſint.⁊ hoc in teſtificatioez ꝙ le
gẽ natalẽ in cordibꝰ ſcriptã ſuſcitauerat
in ſcriptis Repoſita ẽ etiaz ibi vrna au-
rea plena mãna in teſtificatiõez ꝙ panez
dediſſz filijs iſrl' de celo Et vĝa aaron in
teſtimoniũ ꝙ oĩs ptãs a deo ẽ Et deutro
nomiũ in teſtimoniũ pacti q̃ dixerant.
oĩa q̃ dixerit nobis dñs faciemus Et ob
hoc dcã ẽ arca teſtimonij vel teſtamenti
ob hoc etiã dictũ ẽ tabernaculũ teſtimo-
nij. Sup arcã võ factũ ẽ ꝓpiciatoriũ d̃ q̃
dicet̃ in ꝓhe.q̃rte ꝑtis. In cuiꝰ rei imita
tatõez in q̃buſdã eccl'ijs ſup altare collo
cat̃ arca ſeu tabernaclm in q̃ corpꝰ dñi ⁊
reliq̃e reponunt̃ Precepit etiã dñs fieri
cãdelabꝝ ductile ex auro puriſſimo exo.
xxv. Legit̃ in.iij.re.viij. ꝙ in arca federis
aliud non eſt niſi due tabule lapidee q̃s
poſuerat in ea moyſes ĩ oreb q̃ñ pepigit
fedus dñs cum filijs iſrael cum egrede-
rent̃ de terra egipti. Et nota ꝙ tpe ſilue-
ſtri pape ↄſtantinus imꝑator cõſtruxit
baſilicam lateraneñ.in qua poſuit arcã
teſtamenti quam tytus imꝑator apporta
uerat de hieruſalem et candelabꝝ aureũ
cũ.vij.ĩ fuſorijs lucernis. ĩ q̃ arca ſũt hec
anuli ⁊ vectes auree. tabule teſtimonij.
vĝa aarõ.mãna panes ordacei vrna au
rea.veſtis icõſuta.⁊ arũdo ⁊ veſtimẽtuz
ſcẽ ioh.bap.⁊ forpiſces cũ q̃bꝰ tõſus fuit
ſcũs ioh.euãge. Sãe hõ ſi hz altare men
ſã cãdlabꝝ ⁊ arcã tẽpliũ dĩ ẽ Optz ſiq̃dez
cũ altare hrẽ vbi recte offerat ⁊ recte di-
uidat Altare eſt cor noſtꝝ in quo debẽꝰ
offerre Vnde in exo.precepit dominus

Jn altari offeres olocauſta q̃a de corde
dn̄t ꝓcedere opa igne caritatis accenſa.
Olocauſta dicunt̄ ab olon qḋ eſt totuꝫ
et cauma qḋ ē incēdium. vnḋ olocauſta
quaſi ex tota incēſa Jn iſto igit̄ altari de
bemꝰ recte offerre ⁊ recte diuidere Recte
offerimꝰ qn̄ bonuꝫ qḋ cogitamꝰ ad ꝑfe
ctōneꝫ ꝑducimus ſꝫ nō recte diuidimꝰ ſi
nō diſcrete illḋ facimuſ. qꝛ ſepe putat bō
facere bonū ⁊ facit malū. ⁊ ſepe ex vna ꝑ
te facit bonū ⁊ ex alia pte facit malum. ⁊
ita ipē edificat ⁊ ipē deſtruit Sed tūc re
cte diuidimꝰ qn̄ bonū qḋ facimꝰ nō no
bis ſꝫ ſoli deo attribuimꝰ Menſam q̊qꝫ
optet hoīeꝫ habere vt inde panes verbi
dei ſumat Per menſam ſacrā ſcripturā
intelligimꝰ de q̄ ps. Paraſti in ꝯſpectu
meo menſaꝫ aduerſus eoſ q̄ tribulāt me
.i. dediſti mihi ſcripturā ꝯtra tēptatōem
demoniacā. optet vt hāc hēamꝰ .i. mente
reponamuſ vt panes v̓bi dei inde ſuma
mus Pro defectu hꝰ panis dicit hiere
mias Paruuli petierūt panē. ⁊ n̄ erat q̄
frāgeret eis Oportet etiā eū habere can
delabrum vt bonis opibus luceat Can
delabrū exteriꝰ illuminās ē opꝰ bonum
qḋ alios ꝑ bonū exemplū accendit. de q̊
dꝛ Nemo accēdit lucernaꝫ ⁊ ponit eam
ſub modio ſꝫ ſupra cādelabꝝ. lucerna iu
xta v̓bū dn̄i ē bona intentio. qꝛ ipē dicit
Lucerna eſt ocl'us tuꝰ. ocl's v̓o ē intentō
Nō dēmus ergo ponere lucernam ſub
modio ſꝫ ſupra cādelabꝝ. q̊niā ſi hēmus
bonā intentōeꝫ nō dēmꝰ abſcōdere. ſed
bonū opꝰ alijs in lumē ⁊ exēplū manife
ſtare Opꝫtet eū etiā habere arcaꝫ q̄ dꝛ ab
arcendo Arca ergo pt̄ dici diſciplina vł
regularis vita ꝑ quā crimina a nobis ar
cent̄. Jn arca āt ſunt v̓ga ⁊ tabula ⁊ man
na. qꝛ in regulari vita dꝫ eē v̓ga correctō
nis vt caro caſtiget̄. ⁊ tabula dilectōis vt

deꝰ diligat̄ Jn tabulis ei ſcripta ſunt mā
data q̄ ꝑtinēt ad dilectōeꝫ dei Debet eti
aꝫ ibi eē māna diuine ꝑlibatōis vt q̄ꝫ ſu
auis ē deꝰ guſtemꝰ ⁊ videamꝰ qꝛ bona ē
negociatō eiꝰ iuxta illḋ ꝓuer. de muliere
forti. guſtauit ⁊ vidit qꝛ bona ē Ergͦ tē
plū dei ſimꝰ. habeamꝰ in nobis altare ꝑ
oblatōem ne appareamꝰ in ꝯſpectu dei
vacui iuxta illḋ ecc. Nō apparebis in cō
ſpectu dei tui vacuꝰ Mēſaꝫ ꝑ refectōeꝫ
ne deficiamꝰ in via q̄ ieiuni. iuxta illud
euāgelij Si dimiſerimꝰ eos ieiunos de
ficient in via Cādelabꝝ ꝑ bonā opatōeꝫ
ne ſimꝰ ocōſi. iuxta illḋ eccł. Multā ma
liciā docuit ocioſitas Arcā ne ſimꝰ q̄ſi fi
lij belial .i. abſqꝫ iugo īdiſcipliāti diſcipli
na ei neceſſaria ē iuxta illḋ ps. Apprehē
dite diſciplinaꝫ ne qn̄ iraſcat̄ dn̄s ⁊c. De
his etiā et alijs ornamētis in ſe. ti. dicet̄.
Hͦ altare ille edificat q̄ cor ſuuꝫ v̓a hūili
tate alijſqꝫ v̓tutibꝰ exornat Vn̄ gre. qui
v̓tutes ſine hūilitate ꝯgregat q̄i qui pul
uerē inuētū portat. Per altare eniꝫ cor
noſtꝝ ītelligit̄. vt dicet̄ vbi de altaris dedi
catōe aget̄ qḋ ē in medio corpis ſic alta
re in medio eccłie De q̊ altari iubet̄ a do
mino ī leuitico Jgnis in altari meo ſꝑ ar
debit Jgnis ē caritas. altare ē cor mūdū
Jgnis ſꝑ ardebit ī altari. qꝛ caritas ſemꝑ
feruebit in cordī nrō. vn̄ ſalomō ī cāticis
cāticoꝝ Aq̄ multe nō pn̄t extiguere cari
tatē Qꝛ ei ſꝑ ardet extingui n̄ pt̄ Voſ ḡͦ
ſꝫ ꝓphetā agite diē leticie in frequētatōi
hꝰ ſeu in ꝯdēſis vſqꝫ ad cornu altaris qꝛ
reliq̄e cogitatōnū diē feſtū agēt tibi De
hac apl's excellētiorē viā nobiſ dēmōſtrat
excellētiorē viā .d. caritatē. qꝛ ipa ē ſuꝑ oēſ
virtutes. ⁊ quicunqꝫ ipſam habet omēs
virtutes habet. hoc ē verbū abbreuiatū
qḋ facit dn̄s ſuꝑ t̄raꝫ qḋ adeo breue ē vt
dicat̄ habe caritatem ⁊ fac q̊dq̄d vis Ex

his nāq₃ duobꝰ mādatis tota lex pēdet
et ꝓphete Uł ꝑ altare vniuſcuiuſq₃ ani
mam ītelligimꝰ q̄ edificat dño ex lapidi/
bus viuis ſc₃ ex v̓tutibꝰ varijs ⁊ diuerſiſ
Porro lintheamīa alba qb₃ opit altare
carnē ſiue hūanitatē ſaluatoris deſignt
q̄ mlto labore cādidāt. ſicut ⁊ xp̄i caro ex
t̄ra .i. ex maria orta ꝑ multas tribulatōeſ
ad reſurrectōe₃ ⁊ cādorē ⁊ leticiā imorta
litatis ꝑuenit de q̄ filiꝰ exultat pri .d. Cō
cidiſti ſaccū meū et circūddiſti me leticia
Altare gº veſtiri ē aīa₃ īmortali ⁊ incor/
ruptibili corpi ꝯiūgi Rurſꝰ albis ⁊ mū
dis pānis opit altare qñ cor mūdū hoīs
opibꝰ adornat vñ Apoc. iij. Ueſtimētiſ
albis induaris. ne appareat ꝯfuſio nudi
tatis tue Et ſalomō Omni tpe veſtimē/
ta tua ſint cādida .i. opa tua ſint munda.
Modicū ei ꝓdeſſet accedenti ad altare
ſummā digtatē ⁊ infimā vitam habere.
Uñ bern. Mōſtruoſa res ē fides ꝑma
⁊ vita ima. gdꝰ ſummꝰ ⁊ ſtatꝰ infimꝰ. in/
gens autoritas ⁊ animi inſtabilitas ⁊c.
Pallia v̓o ſerica ſuper altare poſita ſūt
diuerſaꝝ v̓tutū ornamēta qbꝰ aīa deco/
rata eſt Ueſtimenta q₃ qbꝰ altare ornat
ſunt ſcī vt dicet in ti. ſe. Principiū ⁊ finiſ
miſſe fiūt in dextra pte altaris mediū₃ in
ſiniſtra put in q̄rta pte ſub ti. de mutatō
ne ſacerdotiſ dicet Antiq̄ altaria ꝯcaua
faciebāt ꝓpt illō legit ezech. xliij. ꝙ in al/
tari dei foſſa erat. ⁊ hº ſm gre. ne olocau
ſta ſuppoſita ventꝰ diſꝑgeret. dr etiā in c.
xl. ꝙ altare erat reflexū intriſecꝰ ꝑ circui/
tum. Ceteꝝ gdꝰ qbꝰ ad altare aſcēditur
ſpūalit demōſtrāt aplos ⁊ martires xp̄i
q̄tq₃ ꝓ eis amore ſangnē ſuum fuderunt
ſpōſa in cāticis amoris vocat aſcenſum
purpureū Exp̄munt q̄q₃ .xv. v̓tutes q̄ ſi/
gnant ꝑ .xv. gdus qbꝰ aſcēdebat in tēplū
ſalomonis ⁊ a ꝓpheta in .xv. pſalmiſ cō
tinue demōſtrant. q̄s beatꝰ vir aſcēſiōes
in corde ſuo diſpoſuit Hāc ſcalam vidit
iacob ſummitas eiꝰ celos tāgebat Per
hos gdꝰ ꝯpetent v̓tutū gdus intelligūt.
qbꝰ ad altare .i. xp̄₃ aſcēdit iuxta illō ps.
Et ambulabūt de v̓tute in v̓tutuem. Et
iob ꝑ ſingulos gdus meos ꝓnūciabo il
lum Legit tñ in exo. Nō aſcēdes ad alta
re meū ꝑ gdus ne reuelet turpitudo tua
nōdū eni forte antiqui femoralibꝰ vtebā
tur In cōcilio toletano cauet ꝙ clericus
cauſa doloris in alteriꝰ ꝑnice₃ ad altare
vel imaginē exuens veſtibus vel lugibri
veſte vel ſpinis accingens vel eccľe lumi
naria extinguens deponat S₃ ſi eccľia
ſua iure ſuo indbite ſpoliat hoc cā mero/
ris facere licet ſm q̄ſdā. queadmodu₃ et
in die paſſionis dñi in ſignu₃ triſticie al/
taria denudant qd tñ hodie ꝯciliu₃ rep
bat lugdunē. Deniq₃ altaria que ꝑ ſom
nia et ꝑ inanes quaſi reuelatōnes hoīm
ꝯſtruunt repbant omnino.

De picturis et imaginibus et cortinis et ornamētis eccleſie.

Picture et orna
menta in eccľa ſunt laicoꝝ le/
ctō et ſcripture Uñ gre. Aliō
eſt picturam adorare. aliud ꝑ picture hi
ſtoriam quid ſit adorandum addiſcere.
Nam quod legētibus ſcriptura hº ide/
otis cernentibus preſtat pictura q₂ ī ip/
ſa ignorantes vident quid ſequi debeāt.
in ipſa legunt qui literas neſciunt Sane
caldei ignem adorant et cogunt alios
idem facere alia ydola comburentes.
Pagani vero imagines ſeu yconias et
ydola adorant. quod ſaraceni non faci/
unt qui imagines nec habere nec videre
volūt moti ex v̓bo illo. ñ facies tibi oēm
ſilitudinē eoꝝ q̄ in celo ľ in t̄ra ľ in aq̄s

vel ſub terra ſunt.exo.xx.ca.et ex aliiſ au
toritatibꝰ q̄ ſtatim ſequūt̄ nos valde ſu
per hoc icrepātes Sȝ nos illas nō ado
ramus nec deos appellamꝰ nec ſpem ſa
lutis in eis ponimꝰ.qꝛ hoc eēt ydolatra
re.ſȝ ad memoriā et recordatōeȝ reꝝ oli
geſtaꝝ eas veneramur Vn̄ v̄ſus Effigi
em xp̄i q̄ trāſis ꝓnus honora Nō tn̄ effi
giē ſȝ q̄ȝ deſignat adora Eſſe deū rōe ca
ret cui ꝯtulit eē Materiale lapis effigi
ale manus Nec deꝰ ē nec hō p̄ns q̄ȝ cer
nis imago Sȝ deus ē et hō quē ſacra fi
gurat imago Greci etiā vtunt̄ imagi
bus pingētes illas vt dr̄ ſolū ab vmbili
co ſupra et nō inferiꝰ.vt oīs ſtulte cogi
tatōis occaſio tollat̄.nullaȝ etiam faciūt
ſculptilē imagineȝ ꝑ eo qđ dr̄ exo.xx.ca.
Nō facies ſculptile nec imagines Item
leuit.xxvi. Nō facieſ ydolū neqȝ ſculpti
le Itē deut.iiij.ca. Ne forte decepti facia
tis vobis ſculptā ſilitudīeȝ Itē nō facie
tis vobis deos aureos et argēteos. Itē
ꝓpheta. Simulacra gētiū argentum et
auꝝ opa manuū hoīm. Siles illis fiāt
q̄ faciāt ea et oēs q̄ ꝯfidūt in eis Confun
dant̄ oēs q̄ adorāt ſculpti. et q̄ glo.in ſim.
ſuis Itē moyſes ait ꝑplo iſrael. Ne for
te errore deceptꝰ adores ea q̄ creauit do
minus deus tuꝰ Hinc etiā eſt ꝙ ſerpētē
eneū.quē moyſes erexerat ezechias rex
ꝯfregit.qꝛ ꝑpl's illi ꝯ legis p̄ceptū thuris
adolebat incenſuȝ Ex his āt et ſilibꝰ au
toritatibꝰ repbat̄ nimiꝰ imaginū vſus.
Ait enī ap̄ſus.j.corinth. Scimꝰ enīȝ qꝛ
ydolū nihil ē in mūdo et nullꝰ deus niſi
vnꝰ. Poſſent nāqȝ ſimplices et infirmi
ꝑ nimiū et īdiſcretū vſuȝ facile ad ydola
triā trahi Vn̄ ſapi.xiiij.ca. Ydolis natō
nuȝ nō erit reſpectus q̄niā creature dei
in odiū facte ſunt.et in tēptatōȝ aīe hoīȝ
et in muſcipulā pedibꝰ inſipiētū Mo
derate vō vti picturis ad rep̄ntandum
mala vitādo et bona imitāda rep̄henſi
bile nō ē Vn̄ dn̄s ad ezechielē Ingrede
re et vide abomiātōes peſſimas q̄s iſti
faciūt Et ingreſſus vidit oēȝ ſilitudīem
reptiliū et aīaliū et abominatōeȝ et vni
uerſa ydola domꝰ iſrael depicta in pari
ete Nā ꝑ gre.hoc exponēs in paſtorali
li.ij.ca.xx.dicit Dum exterioꝝ reꝝ itrin
ſecus ſpecies attrahunt̄ q̄ſi in corde depī
git̄ qđquid fictis imaginibꝰ deliberan
do cogitat̄ Ruꝛſꝰ ad eundeȝ ezechielem
dr̄ Sume tibi laterē et pones eū coram
te et deſcribes in eo ciuitatē hirlm Ei āt
qđ dictū ē ꝙ imagines ſunt laicoꝝ litere
obuiat illđ euāgelij. Habēt inquit moy
ſen et ꝓphetas audiāt eos. De hoc etiā
dicet̄ in q̄rta pte ſub q̄rta ꝑticl'a canoniſ
ſup v̄bo hututis Conciliū agathen̄.ibi
bet picturas in eccleſijs fieri et qđ colit̄
et adorat̄ in parietibꝰ depingi Sȝ greg.
dicit ꝙ picturas nō licet frāgere ea occa
ſiōe ꝙ adorari nō debēt picta nāqȝ plus
videt̄ mouere animū q̄ȝ ſcriptura ꝑ pi
cturā quidē res geſta aū oclos ponit̄ q̄ſi
in p̄nti geri videat̄.ſȝ ꝑ ſcripturā res ge
ſta quaſi ꝑ auditū q̄ minus animū mo
uet ad memoriā reuocat̄. Hinc etiaȝ ē ꝙ
in eccl'a nō tātā reuerētiā exhibemus li
bris q̄ntā imaginibus et picturis. Pi
cturaꝝ ſiue imaginū alie ſunt ſupra ec
cleſiā vt gallus vel aquila.alie extra ec
cleſiā ſcȝ foris in frōte eccl'e vt bos et leo
alie intra.vt ycone ſtatue et diuerſa pi
cturaꝝ et ſculpturaꝝ genera.que vel in
veſtibus vel in pietibꝰ vel in vitrealibꝰ
depingunt̄.de q̄ꝝ aliquibꝰ ſub tractatu
de eccl'ia dictū ē.qđ a tabernaculo moy
ſi et tēplo ſalomōis ſumptū ē Sculpſit
enī moyſes ſculpſit et pinxit et ſalomon
et pietes celaturis et picturis ornauit.

Sciendū ātē ꝙ ſaluatoris imago trib⁹
modis ꝯuenienti⁹ in eccl'ia depingitur
vicȝ aut vt reſidēs in throno.aut vt pen
dens in crucis patibulo.aut vt reſidens
in matris gremio Quia vō iohānes ba
ptiſta xp̄m digito demōſtrauit.di. Ecce
agn⁹ dei.iō qdā depingebāt xp̄ȝ ſub ſpē
agni qꝛ tñ vmbra trāſiuit et xp̄s ver⁹ eſt
hō.dicit adrian⁹ papa ꝙ ip̄m in forma
hūana depingere debem⁹. Nō ēi agn⁹
dei in cruce p̄ncipaliter depingi debȝ.ſȝ
hoīe depicto nō obeſt agnū in pte inferi
ori vel poſteriori depingi.cū ip̄e ſit ver⁹
agn⁹ qui tollit peccata mūdi. His qdeȝ
et alijs diuerſis modis ſaluatoris ima/
go depingit̄ ꝓpt̄ diuerſas ſignificatiōes
Nā picta in p̄ſepio rememorat natiui/
tatē.depicta in matris gremio puerileȝ
etatē.picta vel ſculpta in cruce paſſiōeȝ
et qñqȝ ī ip̄a cruce ſol et luna.q̄ı eclipſiȝ
patientia depingunt̄.depicta vō in ſca/
laȝ aſcenſu aſcenſiōeȝ.depitca vt reſidēſ
in throno ſeu in ſolio excelſo p̄nteȝ indi
cat potētiaȝ et p̄tāteȝ.q.d.data ē ei oīs
p̄tās in celo et in terra.iuxta illud. Uidi
dn̄m ſedentē ſu.ſo.e.&c.i.dei filiū ſup āge
los regnātē.iuxta illud Qui ſedes ſuper
cherubin Qñqȝ vō depingit̄ ſicut vide/
rūt euȝ moyſes et aaron.nadab et abiu
ſcȝ ſup mōteȝ et ſub pedib⁹ eius q̄ı opuſ
ſaphiricū et q̄ı celū ſerenū Et q̄nīaȝ ſicut
ait lucas tūc videbūt filiuȝ hoīs venien
tem in nube cū potētia mag̃ ꝛ maieſtate
iō qñqȝ ei circū circa pingunt̄ āgeli q̄ ei
ſemp̄ ſeruiunt et aſſiſtūt.et depingunt̄ cū
ſex alis ſm eſa.di. Seraphin ſtabant iu
xta illō ſex ale vni et ſex ale alteri duab⁹
velabāt faciē ei⁹.duab⁹ pedes.et duab⁹
volabāt Depingunt̄ etiā āgeli tāqȝ ī eta
te iuuenili florētes.nūqȝ eni ſeneſcūt.qñ
qȝ etiā circūpingitur archāgel⁹ michael
dracone ſuppeditans iuxta illō io. Factū
ē p̄liuȝ in celo.michael cū dracone pug/
bat Que pugna ē diſſidiū āgeloꝝ cōfir/
matō bonoꝝ et ruina maloꝝ.aut in p̄ū/
ti eccl'a pſecutō fideliū Qñqȝ etiā circū/
pingunt̄ viginti q̄ttuor ſeniores ſm viſi
onē ip̄ius iohānis in veſtib⁹ albis ꝛ co/
ronis aureis.p q̄s ſignificant̄ veteris ꝛ no
ue legis doctores qui ſunt duodecī ꝓpt̄
fidē trinitatis quā annūciāt p q̄ttuor cli
mata mūdi.aut viginti q̄ttuor ꝓpt̄ opa
et obſuātiaȝ euāgelioꝝ ſi lampades ad
dunt̄ dona ſp̄uſſancti repn̄tant̄. ſi mare
vitreū baptiſm⁹ innuit̄ Qñqȝ etiā circū
pingunt̄ q̄tuor aīalia ſm viſiōeȝ ezechiel'
et eiuſdē iohānis.facies hoīs et facies le
onis a dextris ꝛ facies bouis a ſiniſtris
et facies aq̄le d'ſup ip̄oſ q̄ttuor.hi ſunt q̄
tuor euāgeliſte. Uñ pingunt̄ cū libris ī
pedibus. qꝛ que vbis et ſcripta docue/
rūt mēte et ope cōpleuerūt. Mathe⁹ fi/
gurā ſortit̄ humanā Marcus figuram
tenet leonis. Hi ponūt̄ a dextris qꝛ xp̄i
natiuitas et reſurrectō fuerūt omniū le/
ticia generalis Uñ in p̄s Et ad matuti/
nū leticia Lucas vero vitul⁹ ē eo ꝙ a ȝa
charia ſacerdote ichoauit et xp̄i paſſiōȝ
et hoſtiā ſp̄ali⁹ ptractauit. Uitul⁹ q̄ eſt
aīal ſacerdotū ſacrificijs aptū Cōpat̄ eti
aȝ vitulo ꝓpt̄ duo cornua q̄ı duo ꝯtinēſ
teſtamēta.ꝛ ꝓpt̄ quatuor pedum vngu/
las q̄ı q̄tuor euāgelioꝝ ſententias Per
hūc q̄ȝ figurat̄ xp̄s q̄ fuit p nobis vitul⁹
imolat⁹. Hōqȝ ponit̄ a ſiniſtris qꝛ mors
xp̄i fuit ap'lis triſtis De hoc et q̄lit̄ bea/
t⁹ marc⁹ pingi debet in.vij. pte ſub ti. d'
euāgeliſtis dicet̄. Iohānes āt figuraȝ hȝ
aq̄le q̄nīā ad excelſa puolās ait In p̄nci/
pio erat vbū. Hic q̄ȝ ſigficat xp̄ȝ cui⁹ iu/
uēt⁹ vt aq̄la renouat̄.qꝛ reſurgēs a mor
tuis floꝛȝ ꝛ in celū ingredit̄. Hic tñ non

iuxta ſꝫ ſup eſſe depingit̃. q̃nã aſcẽſiõeꝫ
deſignat et vbũ apud deũ pñũciat. Sꝫ
cũ q̄libet ipoꝝ aĩalũ haberet q̃tuoꝛ fa-
cies et q̃ttuoꝛ alas q̄lr̃ poſſint depingi
dicet̃ in .vij. pte ſub ti. de euãgeliſtiſ vbi
etiã lati⁹ de hoc agẽt. ¶ Q̃ñqꝫ etiaꝫ cir
cũpingunt̃ vel poti⁹ ſubpingunt̃ apl̄i q̄
fuerũt teſtes ei⁹ vbo et ope vſqꝫ ad vlti
mũ t̃re. et pingunt̃ criniti q̃ꝛ nazarei id ẽ
ſcĩ. Lex eñi fuit nazareoꝝ vt a tpe ſue ſep
atõis a ꝯmuni vita hoĩm nouacula nõ
trãſiret ſup caput eoꝝ. ¶ Pingunt̃ etiam
q̃ñqꝫ ſub forma duodeci ouiũ. q̃ꝛ tanq̃ꝫ
bidẽtes occiſi ſunt ppt̃ dñm. ſꝫ et duode
cim trib⁹ iſrael q̃ñqꝫ ſub forma .xij. oui-
um depingunt̃. Q̃ñqꝫ tñ plures vl' pau
ciores oues circa ſedẽ maieſtatis pingũ
tur. ſꝫ tũc aliud figurãt. iuxta illõ math.
xxv. ca. in fine. Cũ venerit fili⁹ hoĩs in
maieſtate ſua tũc ſedebit ſup ſedẽ maie-
ſtatis ſue ſtatuẽs oues a dextris ⁊ edoſ
a ſiniſtris. Qualiter bartholome⁹ et an
dreas apl̄i d̃pingi dñt in .vij. pte ſub eo
rũ feſtis dicet̃. Et aduerte q̃ꝛ patriarche
et pphete pingũt cũ rotulis in manib⁹.
Quidã vo apl̄i cũ libris et q̇dã cũ rotu
lis. Nã q̃ꝛ añ xp̄i aduẽtũ fides figura
tiue oñdebat̃ et q̃ ad multa in ſe iplicita
erat. ad qd̃ oñdẽdũ patriarche et pphe
te pĩgunt̃ cũ rotulis p q̊s q̃ſi q̄dã ipfecta
cognitõ d̃ſignat̃. q̃ꝛ vo apl̄i a xp̄o pfecte
edocti ſunt. iõ libris p q̊s deſignat̃ con-
grue pfecta cognitõ vti pñt. Sꝫ q̃ꝛ q̇daꝫ
illoꝝ qd̃ didicerũt ad doctrinã alioꝝ in
ſcriptis redegerũt. iõ illi ꝯgrue tãq̃ꝫ do-
ctores cũ libris in manib⁹ d̃pingũt ſicut
paulus. euãgeliſte: petr⁹ iacob⁹ et iudaſ.
Alij vo q̃ nihil ſtabile ſeu ab eccl'a app-
batũ ſcripſerũt. nõ cũ libris. ſꝫ cũ rotuliſ
in ſignũ ſue p̄dicatõis pingũt. Vñ apl̄s
ad ephe. Dñs q̊ſdã dedit apl̄os. q̊ſdã p

phetas. alios euãgeliſtas. alios paſto-
res et doctores in op⁹ miniſterij. Sed ⁊
diuina maieſtas depingit̃ q̃ñqꝫ cũ libro
clauſo in manib⁹ q̃ꝛ nemo iuentus ẽ di-
gn⁹ apire illuꝫ niſi leo de tribu iuda. Et
q̃ñqꝫ cũ libro apto vt ĩ illo quiſqꝫ legat
ꝙ ipe ẽ lux mũdi et via veritas ⁊ vita ac
liber vite. Quare ãt paul⁹ ad dextraꝫ et
petr⁹ ad ſiniſtrã depingunt̃ dicet̃ in .vij.
pte ſub ti. de euãgeliſtiſ. Johãnes vo ba
ptiſta q̃ñqꝫ d̃pingit̃ vt heremita. Mar
tires cũ aculeis vt laurẽti⁹ in craticula
ſtephan⁹ cũ lapidib⁹. ⁊ q̃ñqꝫ cũ palmis
q̄ victoriã ſignãt. iuxta illõ. Juſt⁹ vt pal
ma florebit vt ſicut palma viret ſic eoꝝ
memoria feruet. Hinc ẽ ꝙ q̇ de hieroſo-
limis venũt palmas in manibus ferũt
in ſignũ ꝙ illi regi militarũt q̇ hieroſoli
mis cũ palmis honorifice recept⁹ ẽ ⁊ p⁹
modũ ibi cũ dyabolo pugnãs victoꝛ ex
titit. et celi palaciũ cuꝫ ãgelis triũphãs ĩ
trouit. vbi iuſti cũ palma florebũt et ſi-
cut ſtelle fulgebũt. Cõfeſſores pingũt cuꝫ
ſuis inſignijs. et ep̄i mitrati. abbates ca
puciati. et q̃ñqꝫ cũ lilijs q̃ caſtitateꝫ deſi
gnãt. doctores cũ libris in maĩb⁹. vgineſ
ſm euãgeliũ cũ lãpadib⁹. Paulus cum
libro et enſe. cũ libro q̃ſi doctoꝛ ſiue p̄t
ꝯuerſiõeꝫ ſuã. cũ enſe. q̃ꝛ miles. Vñ vſuſ
Mucro furoꝛ ſauli. liber ẽ ꝯuerſio pau
li. Generalr̃ ãt ſcõꝝ patꝝ imagines q̃ñ-
qꝫ in pietib⁹ eccl'e. q̃ñqꝫ in poſteriori al-
taris tabula. q̃ñqꝫ in veſtibus ſacris et
alijs varijs locis pingunt̃. vt illoꝝ act⁹
et ſanctitatẽ iugit̃. ñ indiſcreta vel inuti
lia meditemur. Vñ in exo. diuina voce
p̄cipit̃ vt in aarõ pectore rõnale iudicij
vittis ligãtib⁹ imp̄mat̃. q̃ten⁹ ſacerdota
le coꝛ nequaq̃ꝫ fluxe cogitatões poſſide-
ant ſꝫ rõ ſola ꝯſtringat. In q̊ etiã rõnali
vigilanter ſm grego. .xij. patriarcharuꝫ

nomina deſcribi iubent̃ Nempe a ſcri/
ptos patres ſꝑ in pectore ferre ē ãtiq̃ruꝫ
vitã ſine intmiſſiõe cogitare Tunc ãt ſa
cerdos irreꝑhẽſibilit̃ gõit cũ exẽpla pa/
trꝝ p̃cedẽtũ idesinent intuet̃.cũ ſanctorũ
veſtigia ſine ceſſatõe ꝯſiderat.et illicitaſ
cogitatões deꝑmit.ne extra rõis limitẽ
opis pedẽ tẽdat Cõſiderãdũ q̃ꝫ ẽ ꝙ ibũs
ſꝑ coronatus ðpingitur.q.d. Egredie mi/
ni filii hieruſalẽ et videte regẽ ſalomonẽ
in dyademate q̃ coronauit eũ mater ſua
Fuit ei xp̃s coronatꝰ tripliciẽ Primo a
matre corona mĩe in die ꝯceptiõis q̃ co/
rona duplex ẽ ꝓpt̃ natalia et ĝtuita. io/
q̃ꝫ et dyadema vocat̃ qd ẽ duplex coro/
na. Scdo a nouerca corona miſerie in
die paſſiõis. Tercĩo a prẽ corona glĩe in
die reſurrectõis Vñ gloria ⁊ honore co
ronaſti eũ dñe Demũ coronabit̃ a fami
lia corona potẽtie in die vltĩe reuelatio/
nis veĩet ei cũ ſenatoribꝰ t̃re iudicãs or/
beꝫ t̃re in eq̃tate Sic et oẽs ſancti pingũ
tur coronati.q.d. Filij hirlm veite et vi/
dete martires cũ coronis aureis q̃bꝰ co
ronauit eos dñs Et in li.ſap. Juſti acci/
piunt regnũ decoris.et dyadema ſpeci/
ei de manu dñi Corona ãt hmõi depin/
git̃ in forma ſcuti rotũdi.q2 ſcĩ de ꝓtectiõ
ne diuiã fruũt̃ Vñ canũt ĝtulabũdi.do
mine vt ſcuto bone volũtatis tue coro/
naſti nos Verũtñ xp̃i corona ꝑ crucis
figurã a ſcõꝝ coronis diſtinguit̃. quia ꝑ
crucis vexillũ ſibi carnis glorificatõꝫ.et
nobis meruit a captiuitate liberatõem
et vite fruitõeꝫ Cũ vͦo aliq̃s p̃latꝰ aut ſã/
ctꝰ viuẽs pingit̃ nõ in formã ſcuti rotun
di.ſꝫ q̃drati corona ip̃a depingit̃.vt q̃tu
or cardĩalibꝰ v̓tutibꝰ vigere mõſtret̃.ꝑ
ut in legẽda beati greg.hẽtur. Rurſꝰ
q̃nq̃ꝫ in eccleſijs ꝑadiſꝰ ðpingit̃. vt aſpi/
ciẽtes ad delectatõeꝫ p̃miorꝝ alliciat. Et

q̃nq̃ꝫ inferꝰ vt eos a formidĩe penaꝝ de
terreat Qñq̃ꝫ flores et arbores cũ fructi/
bus ad repñtãdũ fructus bonorꝝ operꝝ
ex v̓tutũ radicibꝰ ꝓdeũtiuꝫ. Pictura ꝝ
ãt varietas v̓tutũ varietatẽ ðſignat.alij
ei dat̃ ꝑ ſpũm ſmo ſapĩe.alij ſcĩe ⁊c. Vir
tutes vͦo i mlĩeris ſpẽ depingunt̃ q2 mul
cent et nutriũt Rurſus ꝑ celaturas q̃
et laq̃aria noĩant̃ q̃ ſunt ad ðcorẽ domꝰ
ſimpliciores xp̃i famuli ĩtelligunt̃ qui ec
cleſiã ñ doctrina.ſꝫ ſolis v̓tutibꝰ ornant
Ceterꝝ ſculpture ꝓminẽtes de parietibꝰ
egrediẽteſ eẽ vident̃ q2 cũ v̓tutes fidlibꝰ
in tãtã ꝯſuetudĩeꝫ ðueniunt vt eis nata
liter inſite videant̃ in mlt̃iphariis earũ
opatõibꝰ exercent̃. Synagoga vero
q̃liter depingit̃ dicet̃ in.iij.pte ſub ti. de
reuerẽtia Qualit̃ palliũ romanorꝝ pon
tificuꝫ pingat̃ in.iij.pte ſub ti. de pallio
dicet̃ Annus vͦo et.xij.ſigna et mẽſes q̃/
liter ðpingant̃ dicet̃ in p̃ncipio.viij.ptiſ
et vbi de menſe aget̃. Sꝫ et diuerſe hiſto
rie tã noui q̃ꝫ veteris teſtamẽti ꝓ volũ/
tate pictorꝝ depingunt̃ Nã pictoribꝰ at
q̃ꝫ poetis q̃libet audẽdi ſꝑ fuit eq̃ ptãs.
Porro ornamẽta eccl̃ie in tribꝰ ꝯſiſtũt
ſcꝫ in ornatu eccl̃ie chori et altaris. Or/
natus eccl̃ie ꝯſiſtit in cortinis ⁊ aureis ⁊
pallijs ſericis purpureis et ſimilibus Or
natus chori ĩ ſordalibꝰ.tapetis.ſubſtra/
torijs et bancalibꝰ. Dorſalia ſunt pãni
in choro pendẽtes a dorſo clericorꝝ.ſub
ſtratoria q̃ pedibꝰ ſubſternunt̃ Tapeta
etiã ſunt pãni q̃ pedibꝰ ſubſternuut̃ q̃ſi
ſtratõ pedũ et p̃cipue pedibꝰ ep̃orꝝ qui
mũdana pedibꝰ calcare dñt Bancalia
ſunt pãni q̃ ſuꝑ ſedes vl̓ bãcas in choro
ponũt̃ Altaris vͦo ornatus ꝯſiſtit in ca/
pſis et pallis philaterijs et cãdelabris ĩ
crucibꝰ in aurifriſio.in vexillis in codi/
cibus.in velaminibus et in cortinis Et

nota ꝙ capſa in q̄ hoſtie ꝯſecrate ſuant̄
ſignificat corpꝰ v̓ginis glioſe. de q̄ d̓r in
ps̄. Surge dñe in reqem tuã tu et ar. ſ. t.
Que qñq̨ ē de ligno. qñq̨ de ebore can
dido. qñq̨ de argēto. qñq̨ d̓ auro ⁊ qñ
q̨ de criſtallo. et ſꝫm varias ſui ꝓprieta
tes varias ipiꝰ corpis xp̄i exp̄mit digta
tes Rurſus capſa ipa cõtinens hoſtias
ſiue ꝯſecratas ſiue nõ ꝯſecratas memo-
riã deſignat hũanã Debꝫ nãq̨ hõ iugi
ter recordari acceptoꝝ bñficioꝝ dei taꝫ
tēpaliũ q̄ ꝑ hoſtias ñ ꝯſecratas. q̄ꝫ ſpiri
aliũ q̄ ꝑ ꝯſecratas d̓ſignant. qđ figuratũ
ē in vrna in qua deꝰ iuſſit manna repo-
ni. qđ licet tꝑale eēt ꝑfigurabat tñ iſtud
noſtꝝ ſacrificiũ ſpūale ꝑcipiens vt eſſet
memoriale ſempitñũ in futuras genera
tiones ſicut legit̄ in exo. Capſe aũt ſuper
altare qđ ē xp̄c poſite. ſunt apl̄i et marti-
res Palle v̓o et veſtes ſunt ꝯfeſſores et
v̓gines vł oēs ſancti. de q̄bus ait ꝓphe
ta ad dñm. His ſicut veſtimēto veſtie-
ris. Et de hoc dictũ ē i ti. ꝑcedēti Aliud
aũt ē philateriũ: aliud philateria Phila
teriũ ē cartula in q̄ decē ꝑcepta legis ſcri
būt̄ Hmõi cartulaꝫ ſolebant pharizei
añ ſe in ſignũ religionis portare Unde
in euãgelio Dilatant philateria ſua ⁊c.
Et d̓r philateriũ a philare qđ ē cuſtodi
re ⁊ torax qđ ē lex Philateria v̓o eſt va
ſculũ de argēto vel auro vel criſtallo vł
ebore et hmõi in q̄ ſcõꝝ cineres vł reliq̄e
recõdunt̄ Cũ eñi eliniꝰ fideles cinerici
os vocaret ꝓ eo qđ cineres ipſos ſerua-
bant ꝯ eius deriſiõeꝫ ſtatutuꝫ fuit in ec-
cleſia vt honorifice et in ꝑcioſis vaſculiſ
ſeruarent̄ Qđ nomē ē ꝯpheñſuꝫ a phila-
re qđ ē ſeruare et teron qđ ē extremitas
q̄r ibi aliquid de extremitate corpis ſan
ctoꝝ puta dens vel digitꝰ vel aliqđ tale
ſeruat̄ Sup altare etiã in q̄buſdã eccl̄iis
collocat̄ tabernaculũ d̓ quo ſub ti. de al-
tari dictũ ē In cornibus altaris duo ſũt
cãdelabra ꝯſtituta ad deſignãdũ gaudi
uꝫ duoꝝ ꝑploꝝ de xp̄i natiuitate letãciũ
q̄ cãdelabra mediãte ſilice faculas ferũt
accēſas Angelꝰ eñi inquit paſtoribus.
Annũcio vobis gaudiũ magnum qđ
erit oi ꝑplo. q̄r natꝰ ē vobis hodie ſalua
tor mũdi Hic ē verus yſaac q̄ riſus int-
ꝑtat̄ Lumē aũt cãdelabri fides ē ꝑpli Nã
ad iudaicũ populuꝫ inq̄t ꝓpheta Sur
ge illuminare hir̄lm. q̄r venit lumē tuum
et gl̄a dñi ſup te orta ē Ad populũ vero
gētilē dicit apl̄us Eratis aliqñ tenebre.
nunc aũt lux in dño Nã et in ortu xp̄i no
ua ſtella mag̃ apparuit ſꝫm vaticiniũ ba-
laam Orietur inquit ſtella ex iacob ⁊ con
ſurget v̓ga ex iſrael De hac etiaꝫ dictuꝫ
ē in ti. de altari Emũctoria ſiue forcipes
ad emungendũ licinia ſunt v̓ba diuina
quibꝰ lr̄as legis ãputamꝰ. et lucēteꝫ ſpi-
rituꝫ reuelamꝰ iuxta illđ Vetuſtiſſima
veteꝝ comedetis. et nouis ſupuenienti-
bus vetera abijcietis Uaſa in quibꝰ li-
cinia emuncta extinguũt̄ ſunt corda fidē
liũ q̄ obſeruãtiã legalē ad lr̄aꝫ emittunt
Rurſꝰ forcipes q̄ꝝ gemino dente com-
ponūt̄. ignis ſunt ꝑdicatores qui nos cō
ſonis vtriuſq̨ teſtamēti paganis īſtru-
unt et moribꝰ cōponētes ad caritatē ac-
cendũt. Scutra v̓o. i. vaſa eq̄lis ãplitu-
dinis in fundo et in ore ad calefaciēduꝫ
facta. ſunt illi doctores q̄ theſauꝝ cordis
nõ celãt. ſed ex eo ꝓferũt noua et vetera.
lucernã q̄ꝫ nõ ponũt ſub modio ſꝫ ſup cã
delabruꝫ. vt hi qui ſunt in domo dñi lu
mē ⁊ calorē accipiãt ſpūſſancti Crux quo
q̨ ſup altare ponenda ē et eã inde tollit
baiulus crucis. in q̄ recolit̄ q̄r cruceꝫ de
xp̄i humeris ſublatũ tulit ſymon cirene
us Inter duo candelabra crux in altari

media collocat̃ quoniã iter duos ꝑplós xp̃s in eccl'ia mediator exiſtit Ipe enĩ eſt lapis angularis qui fecit vtraq; vnum ad quẽ paſtores a iudea et magi ab ori- ente venerunt. De hoc aliť dicet̃ in pro hemio q̃rte ptis ſub ti. de acceſſu ſacerdo tis ad altare Rurſus altaris frõs auri- friſio ornat̃. iuxta illd̃ exo. xxv. et. xxviij. Cõſtitues mihi altare. facieſq; illi coro- nã p girũ. ſeu circuitũ. altã q̃tuor digitiſ Neṕe altare q̃nq; ſig̃ficat cor hoĩs. in q̃ ſacrificiũ ve fidei p ↄtritõez offerri debet et tũc aurifriſiuz ↄceptũ bone opatõnis ſig̃ficat q̃ frõtẽ noſtrũ ornare debem⁹ vt ceteris luceam⁹ Q̃nq; altare ſignificat xp̃z. et tũc p aurifriſiũ ↄgrue ornamẽtũ caritatis d'ſignat̃ Sicut ei auꝝ pemiĩet oĩbus metallis. ſic et caritas ceteris v̾tu tibus Vñ aplus ad corꝫ. j. Maior autẽ hoꝝ ẽ caritas Frons ẽ enĩ noſtꝝ ſic auri friſio caritatis debemus ornare. vt pati ſim⁹ p xp̃o aĩas ponere Vexilla etiã ſu per altare erigunt̃ vt triũphus xp̃i iugit̃ in eccl'ia memoret̃ p q̃ et nos de inimico triũphare ſperamus Codex etiã euãge- lic⁹ ſup illd̃ adaptat̃. eo q̃ euãgelium ab ip̃o ſcz xp̃o ſit editũ et ip̃i phibeat teſtio- niuz Qui quare exteri⁹ ornet̃ dicet̃ i ter cia pte ſub ti. de lega. indu. Deinde va- ſa et vtẽſilia in domo dñi a moyſe ⁊ a ſa lomone originẽ habuerũt q̃ in ve. teſta. plura et diuerſa fuerũt ꝑut in exo. legit̃ diuerſa hñtia ſig̃ficata. de qb⁹ hic breui tatis cã nõ agim⁹. Sane oĩa q̃ ad orna- tũ ptinẽt. tp̃e q̃dragesime remoueri vel ↄtegi dñt. qd̃ fit ſm aliq̃s in dñica de paſ ſiõe q̃r tũc diuinitas fuit abſcõſa et vela ta in xp̃o. dimiſit enĩ ſe capi et flagellari. vt hõ tanq̃ nõ haberet in ſe v̾tutẽ diui- nitatis Vñ in euangelio hui⁹ diei dicit̃. Ihũs ãt abſcõdit ſe et exiuit de templo.

Tũc ergo coopiunt̃ cruces. i. v̾tus ſue di uinitatis abſcõdit̃ Alij hoc faciũt a pri- ma dñica q̃dragesime. q̃r ex tũc eccl'ia ici pit de ei⁹ paſſiõe agere. Vñ eo tp̃e crux ab eccl'ia non niſi coopta portari debet Et ſm morẽ q̃rũdã locoꝝ duo tãtũ vela mina ſeu cortine tũc retinent̃. q̃ꝝ vnũ po nit̃ p circuitũ chori aliud ſuſpendit̃ inter altare et choꝝ ne appareãt q̃ ſunt itra ſã- cta ſcõꝝ Q; ſanctuariũ et crux tũc velãt ſignãt literã legis. i. ei⁹ carnalẽ obſuan- tiã. ſiue qd̃ in ve. te. añ xp̃i paſſiõez itelli- gentia ſacraꝝ ſcripturaꝝ velata opta et obſcura erat. et q̃ tp̃e illo fuerũt. velamẽ id ẽ obſcurã ſciam añ oculos habuerũt Sig̃t etiã rõphea illã q̃ fuit añ ianuã pa diſi Et q̃niã hmõi carnal' obſuãtia ⁊ ob ſcuritas et rõphea in xp̃i paſſiõe ſubla- ta ſunt. iõ cortine vel velamina hmõi in paſceue remouent̃ Sed et q̃r in vete. te. fuerũt aĩalia ruminãtia et vngulas ſcin dentia et boues arãtes. i. ſcripturarũ mi ſteria diſcernẽtes et ſpũalit̃ itelligentes iõ in q̃dragesima p⁹ velũ ingrediunt̃ ſa cerdotes pauci. qb⁹ datũ ẽ noſci miſteri uz regni dei Circa hoc ãt notãdũ ẽ q̃ tri- plex genus veli ſuſpendit̃ in eccl'ia vicz q̃ ſacra opit. qd̃ ſanctuariũ a clero diui- dit. et qd̃ clerũ a ꝑplo ſecernit Primuz ẽ nota lrẽ legis. Scdˀz nota nr̃e idignitatis q̃r indigni ſum⁹. imo et ĩpotẽtes celeſtia ĩtueri Terciũ ẽ coertio noſtre voluptatiſ carnalis Primũ vicz cortine q̃ ab vtro q; altaris latere extendunt̃ ſacerdote ſe cretũ itrãte ꝑut i. iiij. pte ſub ti. d' ſecre. di cet̃ Si ſig̃ficatũ ẽ in hoc q̃ ſicut legit̃ exo di. xxxiiij. Moyſes poſuit velamen ſup faciẽ ſuã. q̃r filij iſrael claritatẽ vult⁹ ei⁹ ſuſtinere nõ poterant Et ſicut di. aplus hoc velamez adhuc hodie eſt ſup corda iudeoꝝ Scdm vicz cortina q̃ in q̃drage-

ſima in officiõ ante altare extendit̃. ſigni
ficatũ ẽ in hoc ꝙ velũ infra tabernaculũ
erat ſuſpẽſuʒ qȯ diuidebat ſancta ſacto
ruꝫ a ſanctis vt dicet̃ in ꝓhemio quarte
ꝑtis ꝑ qȯ arca ipſo velabat̃ et erat miro
ope ↄtextuʒ et pulchra varietate diſtin/
ctũ. qȯ ĩ paſſiõe dñi ſciſſũ ẽ. ⁊ illi⁹ exẽplo
hodie cortine varia pulchritudie texũt̃
De ꝑmiſſo velo et q̃les eſſe dñt cortine
hẽt̃ exo. xxv. et. xxvj. Tercũ inȯ tũc hũit
orginẽ q: in ꝑmitiua eccl̃ia peribolus. i.
paries q̇ circuit choꝝ non eleuabat̃ niſi
vſqʒ ad oppodiatõeʒ qȯ adhuc in q̇buſ/
dã eccl̃ijs obſ̃uabat̃ qȯ iȯ fiebat vt ppl̃s
vidẽs cleꝝ pſallẽteʒ inde bonũ ſumeret
exẽplũ Verũtñ hoc ope q̃ſi cõiter ſuſpẽ
dit̃ ſiue interponit̃ veluʒ aut murus int̃
cleꝝ et ppl̃m ne mutuo ſe ↄſpicere poſſit
q̃ſi ipo facto dicat̃ Auerte ocl̃os tu. ne.
vi. vani. ⁊c. In paraſceue vȯ oẽ tollit̃ ve
luʒ. q: in paſſiõe dñi veluʒ tẽpli ſciſſuʒ ẽ
et ꝑ eã reuelata ẽ nobis legis ſp̃ũalis in
telligẽtia q̃ antea latebat vt ꝑmiſſum ẽ.
et a ꝑta ẽ celeſtis regni ianua et data eſt
nobis fortitudo vt vinci niſi velimus a
carnali ↄcupiſcentia neq̃am⁹. Verũtñ
velũ qȯ diuidit ſãctuariũ a clero retra/
hit̃ vel eleuat̃ in veſpa cuiuſlibʒ ſabbati
q̃oragesime qñ officiũ dei dñice inchoa
tur. vt cler⁹ poſſit in ſanctuariũ intueri.
q: dñica recolit reſurrectõeʒ. Hoc etiaʒ
iȯ fit ĩ ſex dieb⁹ dñicis. q: nulla fuit etas
in qua ñ fuerit gaudiũ eternũ. gaudiuʒ
q̇deʒ figuratũ qȯ celo velat̃ qȯ ꝑ velum
illȯ ſignificat̃. Inde ẽ ꝙ dieb⁹ dñicis ñ ieiu
namus. et hoc ꝓpt̃ gl̃iaʒ dñice reſurrecti
onis Nam ꝑ̇ma dñica ſignat gaudiuʒ
qȯ habuerũt ꝑ̇mi parẽtes in paradiſo
añ peccatũ Scdã dñica figurat gaudiũ
qȯ pauci habuerũt in arca noe alijs oĩ/
bus diluuio ſubmerſis Tercia qȯ habu
erunt filij iſrael alijs ſub ioſeph fame af
flictis Quarta quod habuerũt ſub ſalo
mone in oĩ pace viuẽtes Quinta qȯ ha
buerũt redeũtes de captiuitate babilo/
nie Sexta qȯ diſcipuli habuerũt a reſur
rectõe vſqʒ ad aſcẽſiõeʒ. qñ cũ eis pñtia
lit̃ fuit ſpõſus In feſtiuitatib⁹ etiã nouẽ
lectionũ q̃oragesime velũ ipʒ eleuat̃ vel
retrahit̃. Sed hoc nõ hẽtur de ꝑ̇maria
eccl̃e inſtitutõe. q: tũc nullũ feſtũ celebra
bat̃ in q̃oragesima ſolẽniter Sed ſi ali/
qȯ feſtũ occurrebat. q̃cũqʒ die occurreꝫ
in ſabbato ⁊ in dñica de eo ↄmemoratõ
fiebat. ꝑut in canõe pape martini hẽtur
et ĩ burcardo li. xiij. et hoc totũ ꝓpt̃ tpis
illius triſticiã. poſtea vſus in ↄriũ obti
nuit vt vicʒ feſtũ nouẽ lectõnũ ĩ ſuo die
ſolẽniter celebret̃ et nihilomin⁹ ieiunet̃.
Rurſus cortine in feſtiuitatib⁹ extendũ
tur in eccl̃ijs ꝓpt̃ ornatuʒ vt ꝑ viſibiles
ornatus ad inuiſibiles moueamur. que
ſunt q̃nqʒ varijs coloribus colorate vt
ꝑmiſſuʒ ẽ vt ex diuerſitate coloꝝ ipoꝛuʒ
notet̃ ꝙ hȯ q̇ ẽ dei tẽplũ ornatus eẽ dꝫ
varietate ſeu diuerſitate v̇tutũ Cortina
alba ſignat vite mũdiciã Rubea carita
teʒ Viridis ↄtẽplatõem. Nigra carnis
mortificatõʒ Liuida tribulatõʒ Adhuc
ſuꝑ cortinas cãdidas ſuſpendunt̃ q̃nqʒ
pãni varij coloris ad notandũ ꝙ cor no
ſtrũ purgatũ eẽ debet a vicijs et in eo de
bent eſſe cortine v̇tutũ et varietas bono
ruʒ opꝫ Porro in feſto natiuitatis do
mini q̇dã eccl̃ie nullos ſuſpendunt pan
nos. q̇dã viles et q̇dã bonos. Que nl̃los
ſuſpendunt noſtꝝ figurãt ruborẽ. ſi enĩ
maximũ ſit nobis gaudiũ de nato ſalua
tore ñ tñ dhem⁹ eẽ ſine rubore. ꝑ eo ꝙ tã
tũ fuit noſtꝝ peccatũ ꝙ dĩ filius ſeipſuʒ
ꝓpt̃ nos exinaniuit formã ſui accipiẽs
Et ꝑpterea etiã in ipi⁹ obitu ñ cũ leticia

ſolennizam⁹.ſꝫ acerrimū ieiunium faci/
m⁹ cuꝫ tñ in alioꝝ ſcōꝝ obitu leti ſolen/
nizam⁹.et aliq̄ntulū lauti⁹ in cibo et po/
tu nobis indulgeam⁹.ꝑut in.vj.pte ſub
paraſceue dicet̄ Rubor quippe nobis ē
ꝙ dñs mortu⁹ ē ꝓpt̄ peccata nr̄a.facti ve
ro nō ꝓpter pctā nr̄a ſed ꝓpter xp̄ꝫ paſ/
ſi ſunt Qui viles ſuſpendunt figurāt ꝙ
dñs ſeruilē induit formā.et ꝙ vilib⁹ pā
nis eo die īuolut⁹ fuit Qui bonos gau
diū de rege nato habitū attēdūt.et q̄les
eē d̄beam⁹ in receptōe tāti hoſpitis oſtē
dunt In q̄buſdaꝫ eccl̄ijs altare in paſca
ꝑcioſis ornat̄ pallijs.⁊ ſupponunt̄ vela
mina triū coloꝝ.rubeū ſubalbū et nigꝝ
q̄ tria tpa deſignāt Prima lectōe ⁊ rñſo
rio finitis remouet̄ velamē nigꝝ.qđ tē/
pus añ legē ſignat Scđa lectōe et rñſo/
rio finitis remouet̄ ſubalbū.qđ tēp⁹ ſub
lege deſignat. Tercia finita remouet̄ ru
beū qđ tēp⁹ ḡtie ſiḡficat.in q̊ ꝑ xp̄i paſſi/
onē ad ſancta ſcōꝝ.et ad etnā gl̄iam no/
bis adit⁹ ptꝫ De pānis vō et veſtimētiſ
altaris in tractu de altari dictū ē In ꝑci
puis feſtiuitatib⁹ theſauri eccl̄e in publi
cū deducunt̄ ꝓpt̄ tria Primo ꝓpter cō
ſideratōꝫ cautele vt vicꝫ appareat q̄ꝫ cau
t⁹ fuerit in ſeruādo q̇ illū ſeruare tenet̄.
Scđo ꝓpter ſolēnitatis veneratōꝫ.Ter
cio ꝓpter oblatōis memoriā vicꝫ in me/
moriam illoꝝ q̇ ꝑus ea eccl̄ie obtulerūt
Qꝫ āt eccl̄ia intus et nō extra feſtiue or/
nat̄ miſterialit̄ īnuit ꝙ oīs gl̄ia ei⁹ ab in
tus ē Licet eñi exteri⁹ deſpicabilis ſit in
aīa tñ q̄ ſedes dei ē radiat iuxta illđ Ni
gra ſuꝫ ſꝫ formoſa ⁊c̄.Et dñs ꝑ ꝓphetaꝫ.
Eteñi hereditas mea ꝑclara ē mihi.pro
pheta etiā ꝯſiderās hoc ait dño Dilexi
decorē dom⁹ tue ⁊c̄.q̄ꝫ ſpālit̄ fides ſpes
et caritas exornat. Eccl̄ia q̊ꝫ materialis
et ſpūalis mundari debet de q̊ in.vj.pte
ſub ti.de paſca et de q̇nta feria cene dicet̄
In nōnull̄ eccl̄ijs oua ſtrutionū ⁊ hm̄oi
q̄ admiratōeꝫ īducūt.et q̄ raro videntur
ꝯſueuerūt ſuſpendi.vt ꝑ hoc ꝑpl̄s ad ec/
cleſiā trahat̄ et mag̊ afficiat̄ Rurſ⁹ aūt
q̇dā ꝙ ſtrutō tanq̄ꝫ auis oblinioſa dere
linq̇t in ſabulo oua ſua.demū q̄daꝫ ſtel/
la viſa recordatur.et redit ad illa aſpectū
ſuo fouēs ea Qua ergo in eccl̄ijs ſuſpē/
dunt̄ ad notādū ꝙ hō ꝓpt̄ peccatū a dō
derelict⁹ ſi tādē diuino lumīe illuſtrat⁹
recordat⁹ delictoꝝ ſuoꝝ penituerit ⁊ ad
ipꝫ redierit ꝑ aſpectū mīe illi⁹ fouet̄ ꝑ q̄ꝫ
etiā modū d̄r in luca.ꝙ reſpexit de⁹ petꝝ
poſtq̄ꝫ negauit xp̄ꝫ Suſpendunt̄ etiā vt
in illis vnuſquiſqꝫ ꝯtemplet̄ ꝙ hō facile
deū oblimſcit̄.niſi ꝑ ſtellā.i.ſpūſſācti ḡri
aꝫ in fluētē illuſtrat⁹ ad eū redire ꝑ bōa
opa recordet̄ Sane in ꝓmitiua eccl̄ia ſa
crificiū fiebat in vaſis ligneis et veſtib⁹
ꝯmūib⁹.tūc ei erāt lignei calices et aurei
ſacerdotes.nūc vō econtra ē. Sꝫ ſeueri/
n⁹ papa inſtituit ꝙ ī vitreis fieret.q2 ve/
ro illa fragilia erāt.iō vrban⁹ papa ⁊ et
ꝯciliuꝫ remeñ.ſtatuit ꝙ in argenteis vel
aureis vaſis ſacrificet̄.vel ꝓpt̄ paupta/
teꝫ in ſtanneis q̇ nō eruginant̄.nō tñ in li
gneis vel ex auricalco Nō ergo d̄bet eē
ex vitro ꝓpt̄ periculū effuſiōis.nō de li/
gno.q2 cū ſit poroſū et ſpōgioſū corp⁹ ⁊
ſanḡnē abſorberet.nō de ere vel de auri
calco q̊nīā ob vini v̄tutē eruginē et vo/
mitū ꝓuocaret Et nota q2 calicis nomē
a ve. et nouo te.originē traxit Vnđ hie
re.Calix aure⁹ babilon inebriās oēꝫ ter
ram Et dđ Calix in domo dñi vini meri
plen⁹ mixto Et alibi.Calicē ſalutariſ ac
cipiā et no.d.in.Itē in euangelio Pote
ſtis bibere calicē q̄ꝫ ego bibitur⁹ ſuꝫ Itē
accipiēs calicē grās egit Calix āt aureuſ
ſiḡficat theſauros ſapīe in xp̄o abſcōdi/

tos ꝫ Argēteus mūdiciā culpe Stanneꝰ
īnuit ſilitudiēm culpe et pene Stānum
enī ē m̄ediū īnt argētū et plumbū.ꝛ caro
xp̄i licet nō fuerit plūbuꝫ.i.peccatrix: fuit
tn̄ carni ſilis peccatrici. et licet nō fuerit
argētū.i.paſſibilis ꝓpter ſuā culpā. fuit
tn̄ paſſibilis ꝓpt̄ nrāꝫ.q꞉ lāguores nrōs
ipē tulit.et dolores nrōs ipē portauit.De
calice et patena dicet̄ ſub ti.de ꝯſecratōi
bꝰ et vnctōibꝰ. Nēpe ſi qs tenui religio-
ne tentꝰ dicat ꝙ dn̄s p̄cepit moyſi ꝛ cun
cta vaſa tabernacli in oēs vſus ꝛ cerimo
nias ex ere faceret.vt legit̄ exo.xxvij. ꝛ.x
xviij.ca.ꝙqꝫ hmōi p̄cōſa vaſa ꝛ ornamē
ta poterāt venūdari ꝛ dari paupibꝰ.ſilis
ē iude et mulieri vnguētarie cōtrarius.
Hoc eni ag mꝰ n̄ ꝙ deū minꝰ vilia orna
mēta delectāt q̄ꝫ aurea.ſꝫ q꞉ cū hoīes qd̄
diligūt deo libent̄ offerūt p̄ diuinā latri
aꝫ ſuā vincūt auariciā Preterea hec di
uine pietatis officia moralia ſunt ꝛ future
glie ſigficatiua Vn̄ etiā in veteri lege ex
auro iacincto.purpura.cocco.bis tīcto
et biſſo retorta.et alijs p̄cōſis ſuphume
rale fieri p̄cipit̄.vt q̄nta ſacerdos v̄tutū
diuerſitate clareſcere debeat demōſtret̄.
et altare et ꝓpiciatoriū ac candelabꝝ et
alia vaa et ornamēta altaris ex auro fi
eri et argēto exo.xxv.et.xxx.et.xxxviij.c.
Tabernaculū q̄ꝫ ex diuerſis p̄cioſis fie-
ri p̄ceptū ē ꝓut dictū ē ſub ti.de eccleſia.
Legalis etiā pōtifex alijs diuerſis p̄cio-
ſis vtebat̄ ornamētis ꝓut dicet̄ in.iij.pte
ſub ti.de legalibꝰ īdumētis de hoc etiaꝫ
ſub ti.de eccclie dedicatōe ꝓpe p̄ncipiuꝫ
dicet̄ Porro ꝓhibitum ē in ꝯcilio aure
lianeñ.ne diuina miſteria p̄ſtent̄ ad nu-
ptiaruꝫ ornatū ne impꝓboꝝ tactu vel pō
pa ſecularis luxurie polluant̄ quo nimi
ruꝫ oſtendit̄ ꝙ ex veſte cuiuſcūqꝫ pſone
fieri nō debet caſula vel aliqs ſacris mi
ſterijs deputādꝰ ornatꝰ Stephanꝰ q̄qꝫ
papa ſtatuit ne veſtimētis ecclie in alijſ
vſibꝰ q̄s fruat̄.qꝙꝫ niſi a ſacris hoībus
tangant̄ ne vltio q̄ balthaſar regē babi-
lonie p̄cuſſit ſup hoc trāſgrediētes veni
at Clemens etiā papa ſtatuit ne mortui
ſepeliant̄ vel inuoluant̄ ſeu opiāt̄ vel eti
aꝫ feretꝝ cū palla.i.pānis altaris aut cū
mappa q̄ calix in voluit̄ ſeu cū q̄ ſacerdoſ
manꝰ pꝰ ꝯſecratōeꝫ tergit Qn̄ v̄o palle
.i.corp̄a.et vela.i.ornamēta altaris ſeu
cortine ſup altare pēdētes ſordidate fu-
erunt.dyaconi cū miniſtris hūilibꝰ illa
lauēt intra ſacrarium et nō extra Pro
velis aūt lauādis q̄ ad cultū altaris p̄ti
nēt noua peluis habeat̄ Palle v̄o.i.cor
poralia in alia pelui lauent̄ Vela q̄ꝫ ia-
nuariū.i.cortine q̄ extēdunt̄ in eccl'ijs in
feſtis et in q̄dragesima in alia pelui lauē
tur Hincē ꝙ ſtatutuꝫ ē ī ꝯcilio ylerdeñ.
ꝙ ad corp̄ale lauādū et ad pallas altariſ
ꝓp̄a habeant̄ vaſa foris in q̄bꝰ nihil ali
ud lauet̄ Sꝫ et ſḿ eūdē clementē ſi alta
ris palle.i.veſtimēta altaris vel cathe-
dra in q̄ ſedet ſacerdos ſacris veſtibus
īdutꝰ.vel cādelabꝝ.velū.i.pānus vl' cor
tina ſup altare pendēs fuerint vetuſta-
te ꝯſumpta cremētur.et cineres vel ī ba-
ptiſterio vel in pariete aut in foſſis pa-
uimentoruꝫ vbi n̄ fit tranſitꝰ iacent̄. Et
nota ꝙ eccleſiaſtica ornamenta benedi-
cuntur.vt dicetur ſub ti.de ꝯſecratōibꝰ
et vnctionibus.

De campanis.

Campane ſunt va
ſa enea in nola ciuitate cāpanie p̄mo in
uēta Maiora itaqꝫ vaſa cāpane a cam
pania regiōe minora v̄o nole a nola ci-
uitate dicunt̄ Pulſatur autem et be-
ne dicitur campana Ut per illius ta-
ctum et ſonitum fideles inuicem inui-

tentur ad pmiū. et creſcat in eis deuotō
fidei. fruges. mentes et corpora credētiū
ſeruent. pcul pellant hoſtiles exercitus
et oēs inſidie inimici. fragor grādinū.
pcella turbinū. ipet⁹ tēpeſtatū et fulgu/
ru₃ tempent. infeſtaq₃ tonitrua et vēto
ru₃ flama ſuſpēdat ſpūs pcellaꝝ ₇ aeree
ptātes pſternent. vt hoc audiētes ꝯfugi
ant ad ſacte matris eccl'ie gremiū añ ſcē
crucis vexillū cui flectit omē ꝛc. ſicut hec
ſingula i bñdicōib⁹ cāpane hñtur. Sci/
endū āt ē ꝙ cāpane qꝛ ſonoritate ꝯueīt
pplis ad eccliā ad audiēdū et cler⁹ ad an
nunciādū mane miſericordiā dñi. ₇ ve/
ritatem ei⁹ p noctem ſignificant tubas
argēteas qb⁹ in veteri lege pplis ad ſacri
ficādū accerſiebat. de qb⁹ dicet in. vi. pte
ſub penth. Quēadmodū eni vigiles in
caſtris tubis. ſic et eccliaꝝ miniſtri cam/
panaꝝ ſonitu ſe excitāt vt ꝯ īſidiātes dy
abolū pnoctēt. Signa igit noſtra enea
ſonoriora ſūt tubis veteris legis. qꝛ tūc
not⁹ erat deus in iudea tātū nunc v̓o in
oī terra Sūt etiā durabiliora. ſignificāt
eī pdicatiōe₃ noui teſtamēti fore āplius
duraturā tubis et ſacrificijs veteris leḡ
qꝛ vſq₃ ad mūdi finē Siqdē cāpane pre
dicatores ſigficāt q̇ fideles ad ſilitudīe₃
cāpane ad fidē vocare dñt. qd̓ ſigficatu₃
ē in eo ꝙ dñs p̄cepit moyſi vt faceret ve
ſtem ſummo pōtifici hñtem. lxxij. tintin/
nabula q̄ ſonarēt cū pōtifex in ſcā ſacto/
ru₃ īgrederet Ipſ₃ g⁹ vas os p̄dicatoris
d̓ſignat iuxta illud apli. Fact⁹ ſu₃ velut
es ſonās ſiue cībalū tinniēſ Duritia me
talli fortitudīe₃ d̓ſignat in mēte p̄dicato
ris. Vñ dñs Dedi frōtē tuā duriorem
frōtib⁹ eoꝝ Plectꝝ ſiue ferrū qd̓ interi⁹
ex vtraq₃ pte feriēs ſonū reddit doctoriſ
linguā q̄ ſcia ornat et q̄ vtrūq₃ teſtamē/
tū reſonare facit figurat Prelat⁹ ergo

abſq₃ ſciētia p̄dicatōis. ē q̄i cāpane ſine
plectro. iuxta illud gregorij. Sacerdos
ſi p̄dicatōis eſt inſci⁹. quā clamoris vo/
ce datur⁹ ē p̄co mutus. eſt eni quaſi ca/
nis mutus latrare nō valēs Ipa vero p
cuſſio denotat ꝙ pdicator pmū debet p
correctōem in ſe vicia ferire et p⁹ modū
ad aliena exphrāda accedere ne contra
doctrinā apu alijs p̄dicās ipſe repb⁹ in
ueniat Unde ps Peccatori āt dixit de
us quare tu enarras iuſticias meas ₇ aſ
ſumis teſtamētū meū p os tuū Sue nā/
q₃ paſſionis exemplo plerūq₃ accendit
q̄s eruditōe ſermonis mouere nequit.
Uinculu₃ vero quo plectrū vaſi ꝯiun/
git ſeu ligat ē moderatō qua lingua tē/
perat q̄ ad tractū corde. i. ad autoritate₃
ſcripture lingua₃ mouet p̄dicatoris Li/
gnu₃ in quo campana pēd₃ lignū dñice
crucis ſigt. qd̓ iō qñq₃ a ſupiorib⁹ ꝯtiet
qꝛ crux ab āntiqs patrib⁹ nūciat Inſtru/
mēta qb⁹ ipm lignū alligatū ſeu affixum
ē oracl'a ſunt pphetaꝝ Ligatura v̓o fer
rea q̄ cāpana ligno ꝯiungit caritatē de/
notat. p quā p̄dicator indiſſolubilit̓ cru
ci affix⁹ gliat. d. Mihi abſit gliari niſi ī
cru. do. no. Cauilla ligno affixa q̄ mediā
te cāpana pulſat rectā p̄dicatoris mēte₃
ſignat q̄ diuinis mādatis inherens illa
fideliū aurib⁹ p frequētē pulſatōe₃ icul/
cat Funis āt ab illa pēdēs q̄ cāpana pul
ſat ē hūilitas ſeu vita p̄dicatoris Funis
etiā ipa vite nrē mēſura₃ oñdit. Adhuc
cū funis initiū hēat a ligno in q̄ cāpana
pēdet p qd̓ crux dñica intelligit recte ſa/
crā ſcriptā₃ a ligno ſcē crucis deſcēdēte₃
ſignat Sicut etiam funis ex tribus ē fu
niclis. ita et ſcripta ex trinitate conſiſtit
. ſ. ex hiſtoria. ex allegoria. ₇ ex moralita
te Funis ergo deſcēdens a ligno in ma
nu ſacerdotis ē ſcriptura a miſterio cru

cis deſcēdens in ore p̄dicatoris. Ruꝛſꝰ
ideo funis vſqꝫ ad manus qbꝰ ꝯtinetur extē
dit. qꝛ ſcriptura vſqꝫ ad opa trāſire debet.
Funis q̄ꝫ eleuatio ⁊ depſſio in pulſando
denotat ꝙ ſacra ſcriptura aliqñ loquit̄
de altis. aliqñ de inferioribꝰ. ſeu ꝙ p̄di/
cator qñqꝫ ꝓpt̄ aliqſ alta dicit qñqꝫ ꝓpt̄
alios ꝯdeſcēdit. iuxta illud apl̄i. Siue ex
cedimꝰ ꝓpt̄ deū. ſiue ꝯdeſcēdimus ꝓpt̄
vos. adhuc ſacerdos funē deorſū trahit
dū ad actiuā vitā a ꝯtēplatōe dſcēdit ip̄e
vō ſurſuꝫ trahit dū ſcriptura docente in
ꝯtēplatōeꝫ erigit. deorſuꝫ etiā trahit dū
ſcripturā ad lrāꝫ q̄ occidit ītelligit ſurſū
trahit dū ſpūalit̄ eā exponit Ruꝛſꝰ ſm
greg. deorſuꝫ trahit et ſurſuꝫ trahit duꝫ
in ea ſe metit̄ q̄ntū vicꝫ in prauis iaceat
et q̄ntū ad bona faciēda ꝓficiat Sꝫ ⁊ ex
tractu funis cāpana reſonat ꝑpl's ad ex/
poſitiōeꝫ ſacre ſcripture adunat̄. p̄dicator
audit̄ et ꝑpl's in vnitate fidei et caritatis
vnitur Sacerdos itaqꝫ q̄ ſe recognoſcit
p̄dicatōis debitorē ñ ſe ſubtrahat a mo
uēdis ſignis q̄niā et filij aarō clāgebant
tubis Funē gꝰ mouꝫ q̄ frēs aut ꝑplm ex
officō ꝯuocat Anulꝰ in fine corde p̄ quē
in pleriſqꝫ locis corda trahit̄ ē corona p̄
mij ſeu pſeuerātia in finē vel ē ip̄a diui/
na ſcriptura Porro ſauinianꝰ papa ſtatu
it vt hore diei p̄ eccl̄ias pulſent̄ Et nota
ꝙ ad diuina officia p̄. xij. diei horas cam
pane ꝯmunit̄ duodecies pulſant̄. vicꝫ
p̄ma hora ſemel et in vltīa ſilr̄ ſemel. qꝛ
ab vno deo oīa et idē vnꝰ erit oīa in oī/
bus In tercia pulſat̄ ter. ꝓ ſc̄da t̄cia ⁊ q̄r
ta horis q̄ ſub illa cantant̄ Siliter et ī ſe/
xta ter p̄ tribꝰ vicꝫ ꝓ q̄nta ꝓ ſexta et ſepti
ma horis Silr̄ in nona ter p̄ tribꝰ Ad
veſpas vō q̄ ē. xj. hora nō ſolū ſemel ſed
etiā mlt̄iplicit̄ qꝛ in t̄pe gr̄ie mlt̄iplicata
ē p̄dicatio aplo꜠ Itē in nocte ad matuti
nuꝫ ſepe. qꝛ ſepe exclamādū ē. Exurge q̄
dormis. ⁊ exurge a mortuis Cōmuniter
tñ ter pulſat̄ in nocturnis Primo cū ſquil
la. q̄ ſignificat paulū acute p̄dicātē Sc̄da
pulſatio ſignificat barnabā ſibi aſſociatuꝫ
Tercia innuit ꝙ iudeis repellētibꝰ vbū
dei. apl̄i ꝯuerterūt ſe ad gētes q̄s in fide
trinitatis q̄ttuor euāgelio꜠ ībuerunt di
ſciplinis Vñ ⁊ q̄dā q̄ter pulſat̄. Et nota
ſex eē genera tintinnabulo꜠ q̄bus in ec/
cleſia pulſat̄. ſ. ſquilla. cimbalū. nola. no/
lula. ſeu dupla. cāpana. et ſignū. Squil
la pulſatur in triclinio id eſt in refecto/
rio Cimbalum in clauſtro. Nola in cho
ro. Nolula ſeu dupla in horologio.
Campana in cāpanili Signū ī turri. q̄d
libet tñ ho꜠ p̄t generalit̄ tintinnabuluꝫ
nūcupari Varijs ergo deſignant̄ voca/
bulis p̄dicatores p̄ illa deſignati ad mlt̄
ta neceſſarij ſūt Sane in tota ſeptuage/
ſima ſub q̄ quadrageſima ꝯtinet̄. in die/
bus ꝓfeſtis nō debet ꝑpulſari nec con/
pulſari nec dupulſari. ſꝫ ſolū ſimpulſari
id eſt ſimpliciter pulſari ad horas diei ꝉ
matutinas In eccl̄ijs tñ bene ordinatis
bis pulſat̄ ad p̄mā Primo ad inuocan
duꝫ Sc̄do ad inchoādū. In t̄cia ter ſm
nume꜠ horaruꝫ que ſub illa pulſantur
vt p̄miſſuꝫ ē. vna ad inuocandū. alia ad
ꝯgregādū. t̄cia ad inchoādū. Silr̄ fit in
ſexta et in nona et eedē cāpane et eodeꝫ
ordīe pulſant̄ ad matutīas ſimpliciter
Ad miſſā vō et ad veſpas duabꝰ dūta/
xat cāpanis pulſat̄ In minoribꝰ vero ec
cleſijs ſimplr̄ tātū pulſādū ē iuxta p̄miſ/
ſa. et hoc inferius. In dñicis vō et ſolem/
nibꝰ diebꝰ ꝑ ut in alijs t̄poribus com/
pulſatur. Quia enim predicatores qui
per campanas figurantur tempore gr̄ie
crebrꝰ abūdāt ⁊ oportune ⁊ importune
inſtant. idcirco in feſtis q̄ ad grāꝫ ꝑtinēt

cāpane tumultuosiꝰ tinniūt et pluriꝰ cō
crepāt vt dormiētes et ebriosos excitēt
ne dormiāt vltra modū Quid āt significꝫ
cōpulsatō qñ cantat̄ Te deū laudamus
in qnta pte sub ti. de nocturnis dicet̄. verū
aliquo moriēte campane dēt pulsari. vt
ꝑplus hoc audiēs oret ꝓ illo. ꝓ muliere q̄
dez bis. ꝓ eo qđ ipa inuenit alteritatē. pri
mo ei fecit hoiem alienū a deo. qre scđa
dies nō habuit bñdictōez Pro viro ve
ro ter pulsat̄. q2 pmo inuēta ē in hoie tri
nitas Primo ei formatus ē adā de tra
deinde mulier ex adaz. postea hō creatꝰ
ē ab vtroqꝫ. et ita ē ibi trinitas Si āt cle
ricus sit. tot vicibꝰ sibi pulsat̄ qt ordines
habuit ipe. ad vltimuz vō cōpulsari dbz
cū oibus cāpanis. vt ita sciat populꝰ ꝓ
q̄ sit orādū. Debet etiā cōpulsari qñdo
funus ad ecclīā. et qñ de ecclīa ad tumu
lū deportatur. Ceteruz cāpane in ꝓcessi/
onibus pulsant̄. vt demones timētes fu
giāt. put in qrta pte sub ti. de accessu pō.
ad al. dicet̄ Timēt ei auditis tubis eccl'e
militātis scꝫ cāpanis sicut aliqs tyrānꝰ
timet audiēs in terra sua tubas alicuiꝰ
potētis regis inimici sui. Et hec etiā est
cā qre ecclia vidēs ꝯcitari tēpestatez cā
panas pulsat vt scꝫ dēmones tubas eter/
ni regis. i. cāpanas audiētes ꝑriti fugiāt
et a tēpestatis ꝯcitatōe qescant. et vt ad
cāpane pulsatōez fideles admoneant̄ et
ꝓuocent̄ ꝓ īstanti piculo oratōi insistere
Silēt āt cāpane triduo añ pascha. vt di
cet̄ in. vi. pte sub qnta feria cene. Rursꝰ
cāpane tpe interdicti silent. q2 sepe ob deli
ctū subditoꝝ ipedit̄ lingua pdicatoruz.
iuxta illđ ꝓphete Linguā tuā adherere
faciā palato tuo. q2 domꝰ. i. ꝑplꝰs exaspe/
rans. i. inobediēs ē Habꝫ etiaz ecclia or
gana. de qbꝰ i. iiij. pte sub ti. de scīs dicet̄

De cimiterio et alijs locis sa/cris et religiosis.

HUnc de cimite/
rio et alijs sacris ac religiosis
locis dicamꝰ. Sane venera/
biliuz locoꝝ alia sunt hūane necessitati
dputata alia oratōi dicata. loca hūane
necessitati deputata sunt zenodochiū ze
nostoriū qđ idē ē vasochomiū gerōteco
mū orphanotrophiū ⁊ brephotrophiū
Sciēt pres̄ ⁊ religiosi pncipes hmōi insti
tuerūt loca in qbꝰ paupes. pegrini. senes
orphani. infātes. emeriti. infirmi. ibecil/
les. et saucij reciperēt̄ et fouerēt̄ Et nota
ꝙ gerōta grece dr̄ senex latine Locoꝝ āt
oratōi dicatoꝝ alia sunt sacra. alia sunt
sancta. alia religiosa Sacra sunt que ꝑ
manus pōtificū rite dedicata et deo san
ctificata sunt. q̄ varijs noibꝰ appellant̄ ꝓ
ut sub ti. de ecclīa dictū ē Sācta sunt lo/
ca emunetatis siue puilegiata seruitori
bus et ministris ecclīaꝝ deputata. de q̄
bus vicꝫ sub intimatōe certe pene vel
a iure vl' p spāle puilegiū intdr̄. ne qs illa
violare psumat. sicut sunt atria ecclīaꝝ
et in qbusdā locis claustra ifra q̄ sūt do/
mus canonicoꝝ in qbꝰ reis cuiuscunqꝫ
sceleris ꝯfugiētibꝰ si se ibi receperit secu
ritas pstat̄ Et sm statuta legalia porte
et theatra ciuitatū Religiosa sūt vbi ca
dauer hoīs itegꝝ vel etiā caput tantū se
pelit̄. q2 nemo pt duas sepulturas habere.
Corpꝰ vō vel aliqđ aliud mēbruz absqꝫ
capite sepultū nō facit locū religiosuz. sꝫ
⁊ sm legalia īstituta cadauer iudei vl' ge
til' vl' ifātis nōdū baptizati. locū i q̄ sepltū
ē religiosū n̄ facit. sꝫ religiōez tñ xpianā
et canoīcā doctrinā solū xpiani cadauer
locum facit religiosum Et nota ꝙ quid
quid est sacrum est religiosuz ⁊ non ecō
tra Ceterum locus iste religiosus diuer

ſimode appellat̃ vicȝ cimiteriũ poliantꝝ
ſiue andropolis qđ idē ē Itē ſepulchrũ
mauſoleũ qđ etiam idē ē. dormitoriũ tu
mul⁹. monumentũ ergaſtulũ. ſarcofag⁹
piramis. buſtũ vrna. et ſpelũca Cimiteri
um đr a cime qđ ē dulce. et ſterio qđ eſt
ſtatiõ. ibi eñ dulcit̃ defũctoꝝ oſſa q̇eſcunt
et ſaluatoris aduẽtũ expectãt. Vl' q2 ibi
ſunt cimices. i. vermes vltra modũ fetẽ-
tes Poliãtꝝ đr q̃ſi pollutũ antꝝ ꝑpt̃ ca
dauera hoĩm ibi ſepultoꝝ Vel poliãtꝝ
intꝑretat̃ mĺtitudo viroꝝ. a polis qđ ē
pluralitas et antros qđ ē vir. et ſm hoc
ꝓpe đr cimiteriũ ꝓpt̃ mĺtitudiem hoĩm
ibi ſepultoꝝ Silr et andropolis qđ idē
Sepulchꝝ đr q̃ſi ſine pulſu. q2 q ibi ſepe
liũt pulſu carẽ. vel ē loc⁹ vbi oſſa ꝯdunt̃.
Mauſoleũ dictũ ē a q̇dã q dict⁹ ē mau-
ſole⁹ q fuit diues et potẽs. ⁊ ab artheme
ſia ei⁹ vxore valde dilect⁹ adeo ꝙ eo de
functo ipã glorioſũ ei ꝯſtruxit ſepulchꝝ
qđ vocauit mauſoleũ a noĩe viri ſui Ex
inde igit̃ mos ĩoleuit vt q̄libet p̃cioſa ſe-
pultura mauſoleũ nũcupet̃ Dormitori
ũ đr a dormiẽdo q2 ibi corpa ſc̃oꝝ quie
ſcunt q in dño dormiũt Tumul⁹ đr qua
ſi tumẽs tell⁹. q̇nĩa hoĩe ĩ t̃ra ſepulto t̃ra
aliq̃ntulũ eleuat̃ Monumẽtũ đr q2 mo
net mẽtẽ cuiuſlibȝ inſpiciẽtis vt recorde
tur q2 cinis ē ⁊ ĩ cinerẽ reuertet̃ Ergaſtu
lum đr ab erge qđ ē op⁹ vel ab erga qđ
ē labor ⁊ ſterion qđ ē ſtatiõ: ibi eñ req̇eſcũt
corpa coꝝ q̇ in dño moriunt̃. Vñ beati
mortui q̇ in dño moriunt̃. ãmodo iã di-
cit illis ſpũs vt re. a. la. ſ. Sarcofag⁹ đr a
ſarcos qđ ē caro et fagin qđ ē ꝯmedere.
q2 ibi caro comedit̃. i. ꝯſumit̃ Piramis
đr a pir qđ ē ignis q2 corpa igne crema-
ta et in cinerata ibi recõdebant̃ Vl' q2 ſi
cut ignis a lato ĩcipit et t̃edit in acutũ.
ſic et piramis Erẽ gen⁹ altiſſime ſepul-
ture Tale ē rome in q̊ fuerũt cineres iu-
lij ceſaris collocati. et corrupto vocabu
lo vulgariter vocat̃ ac⁹ ſancti petri. q̇ ũ
iulia dici deberet Siliẽȝ piramidẽ fieri
fecit ceſar iuxta turonũ. ꝓpe ripã ligeri ſ
et recluſit ibi cineres cuiuſdam militis
aĩci ſui ĩñfecti Buſtũ vo a noĩe ꝯtenti
nomẽ traxit ꝯtinẽtis locus vicȝ in q̊ bu-
ſta ſiue hũana corpa ſepeliebant̃ Vrna
dicta ē eo ꝙ ãnq̇s moris fuit hũana cor
pora rogo conburere. et cineres in t̃reis
vrnis collocatos ſuare Spelũca q̃nq̇ȝ
đr duplex vt iã dicet̃ Cimiteriũ ĩtiũ ha-
buiſſe đr ab abraã q emit agꝝ ab ebron
in q̊ erat duplex ſpelũca. vbi ĩpe ſepult⁹
ē et ſara yſaac et iacob et adã ⁊ eua. ꝓpte
rea eñ emit vt ſibi et ſuis ſepulẽa eẽt Du
plex ſpelũca iõ ibi erat. q̇nĩã ibi duo ſepe
liebãt̃ ꝯtigue. ſ. vir ⁊ vxor. vel in vna vi-
ri. et in altera mĺieres. vel q2 vnicuiq̇ȝ il
lic ſepeliẽdo duplex ſpelũca in modum
cathedre fiebat. Vñ dicit hiero. ꝙ tres
patriarche ſepulti ſunt in ciuitate ebrõ
in ſpelũca duplici cuȝ trib⁹ vxorib⁹ ſuis
Sepeliebant̃ ãt q̃ſi ſedẽtes et ſuperior ps
ſpelũce q trũcũ capiebat a natib⁹ ſupra
dicebat̃ vna ſpelũca. ps vo inferior q̄ ca-
piebat pedes crura et femora. dicebatur
alia ſpelũca Sane nõ dñt paſſim oẽs in
tra eccliaȝ ſepeliri. videt̃ eñ ꝙ loc⁹ ſepul
ture nõ ꝓſit Lucifer nãq̇ȝ de celo fuit ꝓ-
ſtratus et adã de ꝑadiſo eiect⁹ et q̄ loca
his meliora ſunt Itẽ ioab in tabernacu
lo intfect⁹ ē. et iob in ſterq̇linio triũpha
uit. imo obeſſe videt̃ ſi q̇s indign⁹ ⁊ pecca
tor in ecclia ſepeliat̃ Legit̃ eñ in dyalogo
bti gre. li. iiij. ca. lvj. ꝙ cũ q̇dã flagitioſ⁹ in
ecclia bti fauſtini brixiẽ. ſepult⁹ fuiſſȝ ea
dem nocte beat⁹ fauſtin⁹ apparuit cuſto-
di eiuſdem ecclie di. Dic ẽpo vt proijci-
at hinc carnes fetẽtes q̃s hic poſuit. alio

q̄n ipē die.xxx.morieꝛ̄ Cuſtos vͦ timuit
hec dicere epiſcopo. Et eps̄ die.xxx.ſubi
to mortuꝰ ē Legiꝛ̄ etiā ibidē in ca.lviij.
de q̄dā alio q̄ ſepultꝰ fuit ī eccl'a ꝙ cada/
ver eiꝰ pꝰea invētū ē extra eccliaꝫ et lin/
theamina remāſerūt in loco ſuo Et aug.
inq̄t Quos peccata ḡuiora depmunt ſi
in locis ſacris ſepeliri ſe faciūt.reſtat vt
de ſua p̄ſumptōe iudicent̄ q꞉ eos ſacra
loca nō liberāt.ſꝫ culpa temeritatis accu
ſat Nullū gͦ corpꝰ debꝫ in ecclia aut ꝓ/
pe altare vbi corpꝰ dn̄i et ſanguis ꝯfici/
tur ſepeliri.niſi corpora ſcōꝝ patꝝ q̄ di/
cunt̄ patroni.i.defenſores q̄ meritis ſu/
is totā defendūt patriā et ep̄i.abbates.
et digni p̄ſbiteri et laici ſūme ſanctitatiſ
ſed cuncti debēt circa eccl'aꝫ ſepeliri.pu
ta in atrio aut in porticu.aut in exedris
ſiue voltis ecclie exteriꝰ adherētibꝰ aut
in cimiterio Dicunt eī q̄dā ꝙ locꝰ.xxx.
pedū circa ecclia ꝫ debet ad hoc ꝯſecrari
alij vͦ ſolā circuitōeꝫ quā fecit eps̄ dedi
cās ecclīam ad hoc ſufficere dicūt Aug.
dicit in libro de cura ꝓ mortuis agenda
in fine ꝙ ſepeliri apͦd martyꝝ memoriaſ
in hoc defucto ꝓdeſt.vt ꝯmēdans eū eti
aꝫ in martyꝝ patrocinio affectus ꝓ illo
ſupplicatōis augeat̄ Antiq̄tꝰ ſolebāt ho
mines in ꝓprijs domibꝰ ſepeliri.ſꝫ ꝓpt̄
cadauerū fetorē ſtatutū fuit vt extra ci/
uitatē ſepelirent̄.et quēdā locū ꝯmūem
ſanctificatū ad hoc deputabant Nobi/
les vͦ ſepeliebant̄ ſup mōtes et ī medio
mōtiū et in radicibꝰ eoꝝ et in ꝓp̄is p̄dijſ
Ceteꝝ ſi q̄s in obſidiōe interficiat̄ nec poſ/
ſit cimiteriū haberi.ſepeliat̄ in loco vbi
p̄t Si vͦ negociator vel pegrīꝰ moriat̄
in eq̄re et fuerit terra vicina ſepeliat̄ ibi
ꝙ ſi portꝰ remotꝰ ſit in aliq̄ inſula ꝓpin
q̄ ſepeliat̄ Si āt trā nō videāt fiat ei do/
mūcula de lignis ſi haberi p̄nt ꝛ ꝓijciat̄
in mari In cimiterio āt xp̄ianoꝝ nō niſi
xp̄ianꝰ baptizatꝰ ſepeliri dꝫ.nec tn̄ oīs.q̄
mā nullꝰ in maleficō interfectꝰ ſi malefici
uꝫ ſit mortale peccatū.vt ſi ſit interfectus ī
adulterio.vl' latricinio.vl' in ludis gēti/
liū Et iō vbi q̄s īuenit̄ mortuus ibi ſepe
liat̄ ꝓpt̄ dubiū cauſe mortis eius Si vͦ
q̄s ſubito moriat̄ in ludis ꝯſuetis.vt in
ludo pile.ſepeliri p̄t in cimiterio.q꞉ ne/
mini nocere intēdebat Sꝫ q꞉ mūdialibꝰ
occupabat̄ aiūt quidā ꝙ ſepelire dꝫ ſine
pſalmis ꝛ ſine ceteris mortuoꝝ obſequi
is Sꝫ ꝛ ſi q̄s īpetēs aliū in rixa vl' tumſ'
tu īpenitēs moriat̄.nec ſacerdotē pecijt
n̄ dꝫ ſepeliri in cimiterio vt q̄daꝫ dicūt
nec is q̄ manu ꝓp̄a mortē ſibi ꝯſciuit.ſe
cus ſi vim ad cautelā ſui vel ſuoꝝ repel/
lebat et alias īpenitētia remanebat. Si
vͦ nō ꝓpt̄ aliq̄ꝫ maifeſtā cāꝫ ſꝫ ſolo dī iu
dicō q̄s ſubito morit̄ p̄ot in cimiterio ſe
peliri Juſtus eī in q̄cūq̄ꝫ hora morit̄ ſal/
uat̄.p̄p̄ti ſi dabat opaꝫ alicui rei licite.d̄
fenſori iuſticie et pugnanti in p̄lio iuſto
occiſis cimiteriū et officiū libere ꝯcedūt̄
interfecti tn̄ in eccl'aꝫ nō portēt̄ ne pauimē
tū ſangīne polluat̄ Sed et ſi aliq̄s rediēs
de lupanari vel de aliq̄ loco vbi fornica
tꝰ ſit.in via occidat̄.vl' aliq̄ caſu incōfitēſ
moriat̄.nō ſepeliat̄ in ꝯmūi cimiterio.ꝛ
hͦ ſi legittīe ꝓbari p̄t eū fornicatū fuiſſe
nec ꝯſtat eū poſtea ꝯfeſſuꝫ vl' ꝯtrituꝫ fu/
iſſe.alioq̄n ſepeliri dꝫ Rurſꝰ mulier mo
riēs in ptu n̄ dꝫ in ecclia poī vt q̄dā di/
cūt ne pauimētū eccl'e ſangīne polluat̄.ſꝫ
extra eccl'aꝫ ei dicat̄ obſeq̄ū.ꝛ ī cimiterio
ſepeliat̄.qd̄ n̄ placꝫ.alioq̄n pena ſibi vte/
ret̄ ī culpā Vn̄ licite in eccl'aꝫ fert̄.ita tn̄
ꝙ eccl'a a macliſ corpiſ ne polluat̄ diliḡ
ter caueat̄.ptꝰ tn̄ d̄ vētre ipiꝰ extractus
mortuꝰ et n̄ baptizatꝰ extra cimiteriū ſe
peliat̄ Sūt tn̄ q̄dam q̄ dicunt ꝙ ptꝰ dꝫ

vna cū mliere in cimiterio ſepeliri. eo ꝙ
ps viſceꝝ eē cenſet Sane vir et vxor in
eodē ſepulchro ponēdi ſūt exēplo abrae
et ſare. vbi ſpālē nō eligerint ſepulturaȝ
Vn̄ et thobias p̄cepit filio. vt cū mat̄ il/
lius ꝯpleuiſſet dies ſuos. locaret eaȝ in
eodē ſepulchro cū eo Itē q̄libet in ſepul/
chro pentū tumulandꝰ ē. niſi ex deuotōe
alibi elegerit ſepeliri Ceteꝝ in ꝯcilio ma
gūtinēſi ſtatutū ē ꝙ ſuſpēſi q̄ ꝓ ſuiſ pec
catis penā extremā ꝓſoluūt. ex q̄ confeſſi
ſunt vel ꝯfiteri dſiderauerūt. ⁊ ꝯmūica/
uerūt. in cimiteris ſepeliri poſſint. et ob
latōes et miſſe fieri ꝓ eis Qualit̄ hūanū
corpꝰ ſepeliēdū ſit. dicet̄ ī ſeptia ꝑte ſub
ti. de officō mortuoꝝ.

De eccl̄e dedicatōe ⁊ ꝯſecratōe.

Quia de eccleſia
et altari in ſupiorib9 mētō fa/
cta ē. ꝯñs ē vt aliq̄ de illoꝝ de
dicatōe ſubijciamꝰ di. Primo vn̄ cōſe/
cratō eccl̄e ortū habuit Scdo ꝑ q̄s Ter/
cio q̄re Quarto q̄lit̄ eccl̄a dedicet̄. et q̄d
ſiḡficet tā ipa dedicatō q̄ȝ ſingula q̄ ī ea
agunt̄ De officō vo feſti dedicatōis ec/
cleſie in. vij. ꝑte dicet̄ Primo igit̄ dicen/
dū ē vn̄ ddicatō eccl̄e ītiuȝ hūit Sup q̄
notādū ē ꝙ moyſeſ dn̄o p̄cipiēte fecit tē
plū et ſacrauit illud cū mēſa et altari eiꝰ
et ereis vaſis et vtēſilibꝰ ad diuinū cul/
tū explēdū Et nō ſoluȝ diuinis p̄cibꝰ ea
ſacrauit veꝝ etiā ſancti olei vnctōe. dn̄o
iubēte liniuit. Legit̄ eī dn̄s p̄cepiſſe ipſi
moyſi vt criſma ꝯficeret q̄ vngereȝ taber
naculū in ddicatōe et arcam teſtamenti
Salomō q̄ȝ filiꝰ dd iubēte dn̄o ꝑfecit tē/
plū cū altari. et reliq̄ ad diuinū cultuȝ p/
agēdū ꝯſecrauit ſicut in libro reg. hētur
Nabuchodonoſor etiā rex vocauit oēs
ſatrapas optimates et tyrannos ad de
dicatōeȝ ſtatue aureꝫ quā fecerat Iudei
gᵒ ſicut legit̄ in burcardo. li. iij. ca. iudei
loca in q̄bꝰ dn̄o ſacrificabāt diuiſ hēbāt
ſupplicatōibꝰ ꝯſecrata nec in alijs q̄ȝ dd
dedicatis locis munera dn̄o offerebant
Si igit̄ illi q̄ vmbre legis dſeruiebāt hᵒ
faciebāt. q̄nto magis nos q̄bꝰ veritas pa/
tefacta ē et grā et vitas ꝑ ihūȝ xp̄m data
ē. tēpla dn̄o edificare ⁊ ꝓut melius poſ/
ſumꝰ ornare atq̄ȝ ea diuinis p̄cibꝰ et ſā/
ctis vnctōibꝰ cū altaribꝰ ⁊ vaſis veſtibꝰ
q̄ȝ et reliq̄s ad diuinū cultū iplēdū vtēſi
libꝰ dūote ⁊ ſolēnit̄ ex īſtitutōe felicis pa
pe. iij. ſacrare debemꝰ Rurſꝰ cū in ſiria
in ciuitate baruth iudei q̄dā imagineȝ
crucifixi pedibꝰ ꝯculcarēt et latꝰ eiꝰ ꝑfo
rarēt. mox inde ſanguis et aq̄ exiuit Iu/
dei āt hoc viſo mirati ſunt et infirmi eo/
rū hoc ſāguine deliniti ab oībꝰ īfirmita
tibꝰ ſuis liberati ſūt ꝓpt̄ q̄d oēs xp̄i fide
ſuſcepta baptizati ſūt ⁊ ſynagogas eoꝝ ī
eccl̄as ꝯſecrauerūt. ⁊ īnd mos īoleuit vt
eccl̄e ꝯſecrarent̄ cū ꝑus tātū altaria ꝯſe/
crarent̄ Et ꝓpt̄ hoc etiā miraculū ordia
uit eccl̄a fieri memorā dn̄ice paſſiōnis
v. kal̄. dcēbris ⁊ rome ꝯſecrata ē eccleſia
in honore ſaluatoris vbi q̄dā āpulla cū
illo ſāguine reſeruat̄ et ſolēne feſtū tunc
agit̄. Scdo notādū ꝙ ſolꝰ pōtifex pōt ec
cleſias ⁊ altaria ddicare. q̄nīā gerit ima/
ginē ⁊ figurā ſūmi pōtificis xp̄i ſpālit̄ d
dicātis. ſine q̄ n̄ poſſumꝰ in grā ſtabiliri
Vnde ipe ait Sine me nihil poteſtis fa
cere Et pſalmiſta. Niſi dn̄s edi. do. ꝛc.
Vnde concilium carthaginen̄. prohibȝ
hoc facere ſacerdotem. Nec poteſt hoc
alicui inferioris ordinis demandari.
Sane eccleſia vt ſacri edocent canones
dedicāda nō eſt niſi ꝑus dotata ſit. et ex
licite acq̄ſitis Legit̄ enī ꝙ dū q̄dā eps ec/
cleſiam de vſuris et rapinis conſtructā

ꝯſecraret. vidit pꝰ altare dyabolū ſtan/
tem in cathedra in habitu pontificali.
qui dixit epo. Ceſſa eccl'am ꝯſecrare. ad
meā eni iuriſdicioēȝ ptinet cū ſit ex vſu/
ris et rapina facta. Epo vō et clero terri
tis et inde fugiētibꝰ. dyabolꝰ ꝯtinuo ip
ſaȝ eccl'aȝ cū grandi ſtrepitu deſtruxit.
Rurſꝰ eccl'a q̄ ꝓ queſtu cupiditatis cō/
ſtructa eſt ꝯſecrāda nō eſt. et cui dos ſuf
ficiēs aſſignata nō ē. et in qua paganus
vel infidelis ſepultꝰ ē. donec inde fuerit
eiectus et eccl'a abraſis ꝑus ꝑietibꝰ vl' ti
gnis recōciliata. Idem etiā ē de excōmu
nicato. Si vō mulier pregnās illic ſepul
ta ſit. ea nō eiecta poterit ꝯſecrari. licet
ꝑtus baptizatꝰ nō ſit. quāq̄ȝ quidā alter
ſcripſerunt ſapiētes. Et ꝑt eccl'a ꝯſecrari
diebus dn̄icis et ꝑuatis et plures epi et
plura altaria pn̄t ſimul ab eodē in vna
eccl'a ꝯſecrari. Tercō dicēdū eſt qua/
re eccl'a dedicat̄. et qdē ꝓpter quīq̄ȝ cās.
Primo vt dyabolꝰ et eius ptās ind' pe
nitus expellat̄. Vn̄ refert greg. in dyalo/
go. li. iij. ca. xxx. q̄ cū quedā eccl'a arriano
ruȝ fidelibꝰ reddita ꝯſecraret. ⁊ reliquie
ſancti ſebaſtiani et btē agathe illuc dela
te fuiſſent. ꝑpl's ibidē ꝯgregatꝰ porcū re/
pente inter pedes huc illucq̄ȝ diſcurrere
ſenſerūt. q̄ fores eccleſie repetēs a nullo
videri potuit. oēſq̄ȝ in ammiratōēȝ con
mouit. Qd' idcirco dn̄s oſ̄dit vt cunctiſ
patefieret q̄ de loco eodē imūdꝰ habita
tor exiret. Sequēti āt nocte magnus in
eiuſdē eccl'e tectis ſtrepitꝰ factꝰ eſt ac ſi ī
eis aliq̄s errādo diſcurreret. Scd'a vero
nocte ḡuior ſonus increuit. Tercia q̄q̄ȝ
nocte tantus ſtrepidꝰ inſonuit ac ſi oīs
illa eccleſia a fūdamentis fuiſſet euerſa
ſtatimq̄ȝ receſſit. nec vlteriꝰ apud illam
āntiqui hoſtis inq̄etudo apparuit. Secū/
do vt ad eā ꝯfugientes ſaluent̄. ꝑut legi
tur in canone greg. Et ob hoc ioab in ta
bernaculū fugit. et altaris cornua appre
hēdit. Tercō vt ibi oratōēs exaudiant̄.
Vn̄ in oratiōe ad miſſaȝ d'r. Concede vt
oēs qui huc deꝑcaturi ꝯuenīūt ex qua/
cūq̄ȝ tribulatōe ꝯſolatōis tue beneficia
ꝯſequant̄. Sic etiā orauit ſalomon in tē
pli dei dedicatōe, ꝑut legit̄. iij. Reg. viij.
ca. Quarto vt ibi laudes deo ſoluant̄. ꝑ
ut ſub ti. de eccl'a dictuȝ ē. Quinto vt ibi
ſacramēta eccleſiaſtica miniſtrent̄. Vn̄
et ipſa eccl'ia d'r tabernaculū q̄ſi taberna
dei in qua ſacramēta diuina ꝯtinent̄ et
miniſtrant̄. Quarto dicendū eſt q̄lit̄
eccl'ia ꝯſecrat̄. et qdē oībꝰ de eccleſia eie/
ctis ſolo dyacono ibi remanēte recluſo
epſ cū clero an̄ fores eccl'ie aquā nō ſine
ſale bn̄dicit et interim intrīſecus ardēt.
xij. luminaria an̄. xij. cruces ī eccleſie pa/
rietibus depictas. Poſtmodū vero cle
ro et ꝑpl'o ſequēti ter circūeundo eccl'iaȝ
exteriꝰ cū faſciculo iſopi parietes cū aq̄
iam benedicta aſpergit et q̄libet vice ad
ianuaȝ eccleſie veniēs ꝑcutit ſuꝑliminа
re cū baclo paſtorali dicēs. Tollite por.
ꝑn. ve. ⁊c. et dyaconus deintus reſpōdꝫ
Quis eſt iſte rex glie. Cui pontifex. dn̄s
fortis ⁊c. Tercia vero vice reſerato oſtio
ingredit̄ pontifex eccl'iam cū paucis ex
miniſtris clero et ꝑpl'o foris manente di
cens. Pax huic domui. ⁊ dicit letanias
deind' in pauimēto eccl'e fit crux de cine/
re et ſabulo. vbi lr̄is grecis et latinis to/
tū ſcribit̄ alphabetū. Et iterȝ aliam aquā
ſanctificat cū ſale et cinere et vino et alta
re ꝯſecrat. Deinde. xij. cruces in parie/
tibꝰ d'pictas criſmate iungit. Sane q̄
cūq̄ȝ hic viſibilit̄ fiunt deus ꝑ inuiſibilē
v'tutem in aīa opat̄ que veri dei tēplum
ē vbi fides facit fundamētuȝ. ſpes erigit
caritas ꝯſūmat. Ipa eni eccl'ia catholica

ex viuis lapidib⁹ adunata dei tēplū eſt
q2 multa tēpla vnū tēplū q̄z vn⁹ ē de⁹ et
vna fides. Dom⁹ igit dedicāda ē aīa ſci
ficāda. Et ē notādū ꝙ ꝯſecratō duo effi-
cit. Nā ipā eccliā materialē deo appꝑat
et nrā ſcʒ tā eccliē q̄ʒ fidelis aīe deſpōſa-
tōeʒ inſinuat. dom⁹ nāqʒ nō ꝯſecrata ē
ſicut puella viro alicui deſtinata nō tñ
dotata nec matrimōiali comertō in vni
one carnis vnita. Sʒ in ꝯſecratōe dotat
et trāſit in ꝓpāʒ ihū xpi ſpōſaʒ quā ſacri
legiū ē ꝑ adulteriū viteri⁹ violari. deſi
nit enī lupanar eē demonū. vtʒ in ꝯſecra
tōe illi⁹ tēpli qd̄ antea pātheon vocaba
tur. Primo itaqʒ dicēdū eſt de aq̄ bn̄di
ctōe ſup q̄ dn̄s dicit. Niſi qs renat⁹ fue-
rit ex aq̄ et ſpūſcō non intrabit in regnū
celoꝝ. Aqua ei q̄ lauādis corporib⁹ ido
nea ē tātā diuinit⁹ vtutē accipere meru
it. ꝙ ſicut corpa lauat a ſordib⁹ ita ⁊ aīas
mūdat a peccatis. Manifeſtū q̄deʒ ē ꝙ
hec aq̄ c⁹ aſpſiōe eccl̄a ꝯſecrat baptiſmū
ſig̃ficat q2 q̄dāmodo ipā ecclia baptiſat.
Ipa vō ecclia illā vtiqʒ eccliaʒ deſignat
q̄ in ea ꝯtinet. ſ. fideliū multitudīeʒ. Vn̄
etiā ecclia vocat eo ꝙ eccliaʒ ꝯtineat. cō-
tinēs vicʒ ꝓ ꝯtēto. Querēdū āt ē q̄re hu-
ic aq̄ ſal admiſceat. cū ſaluator noſter de
baptiſmo loquēs nullam de ſale fecerit
mētōeʒ. Nō ei dixit. Niſi qs renat⁹ fue-
rit ex aq̄ ſalſa. vel ſale mixta vel aliquid
hmōi. ſʒ dixit. Niſi quis renat⁹ fuerit ex
aq̄ et ſpūſcō ⁊c̄. Et idipʒ de oleo et criſma
te q̄ri pt. Sʒ notādū ꝙ ſal in diuino elo-
q̄o ſepe ꝓ ſapīa poīt. iuxta illd̄. Sermo
veſter ſit ſale ꝯdit⁹. Et dn̄s inq̄t diſcipul'.
Habete ſal in vobis et paceʒ inter vos.
Itēqʒ. Vos eſtis ſal terre. qd̄ ſi ſal infatu
atū fuerit in q̄ ꝯdiet. Hinc etiā ē ꝙ ſcdm le-
geʒ nulla hoſtia ſine ſale offerebat. ſʒ in
oī ſacrificō ponebat. Ex quib⁹ oīb⁹ ꝯuin
cit ꝙ ſal ꝓ ſapīa ponit. Eſt ei ſapīa cōdi-
mētū oīm vtutū. ſicut ſal oīm ciboꝝ. hīc
ergo ē ꝙ null⁹ baptiſat ꝑuſq̄ʒ ſale cibet.
etiā īfātes vt qd̄ actu habere nō pn̄t ha-
beāt saltē ſig̃tōe ſacramēti. nec ſine ſale
benedicit aq̄. De alteri⁹ aq̄ bn̄dictōe in
ſe. tractatu dicet. Trina āt iteri⁹ ⁊ exteri⁹
cū iſopo ex aq̄ bn̄dicta aſpſio trinaʒ ba-
ptiſādi imerſiōeʒ ſig̃ficat et fit ꝓpt tria.
Primo ꝓpt demonū expulſiōeʒ. Naʒ
aq̄ bn̄dicta ꝓpe de ſui vtute hʒ demōes
expellere. Vn̄ in exorciſmo eius dr̄. vt fi-
at aq̄ exorcizata ad effugādā oēʒ inimici
ꝑtāteʒ et ipʒ inimicū eradicare ⁊c̄. Scd̄o
ꝓpt ipi⁹ eccl'e purgatōeʒ ⁊ expiatōʒ. oīa
nāqʒ hec trena ꝓpt peccatum corrupta
ſūt et fedata. Hinc etiā ē ꝙ in lege oīa pe
ne mūdabāt ꝑ aq̄ʒ. Tercō ꝓpt remouen-
dā oēʒ maledictōeʒ ⁊ itroducēdam bn̄di
ctōeʒ. tra ei ab itō cū fructu ſuo maledi-
ctōeʒ accepit eo ꝙ ex ei⁹ fructu deceptio
facta fuit. Aq̄ vō nulli maledictōi ſubia
cuit. Hinc ē ꝙ dn̄s piſceʒ comedit. ſʒ car-
neʒ ñ legit noiati comediſſe niſi de agno
paſcali. et hoc ꝓpt legis ꝓceptū in exem-
plū. ſ. abſtinēdi aliq̄ndo a licitis aliquā
do eadē comedēdi. Rurſ⁹ aſpſio in cir-
cuitu fcā ſig̃t ꝙ dn̄s curā ſuoꝝ hn̄s mit
tit āgelū ſuū in circuitu timētiū ſe. Tria
vō rñſoria q̄ interum decantant ē hilari
tas triū ordinū fidē ſuſcipiētium. ſʒ noe.
daniel ⁊ iob. Et q̄niā ad hāc iuocatōeʒ g̃-
tia fidei ſpei ⁊ caritatis infūdit. idō ad pe
dē ⁊ ad mediū et ad ptē parietis ſupiorē
aſpgit. De iterior etiā aſpſiōe iā dicetur.
De vtute iſopi in ſe. ti. dicet. Triplex ve
ro circuit⁹ q̄ʒ eps aſpgēdo facit triplicē
circuitū q̄ʒ xp̄s fecit ꝓpt eccl'ie ſcificatōeʒ
dſignat. Prim⁹ fuit q̄ veīt de celo ī mū-
dū. Secūd⁹ q̄ de mūdo dſcēdit in limbum
Terci⁹ q̄ de limbo rediens et reſurgens

aſcendit in celū Triplex q̄ȝ circuit⁹ oñdit
q̄ eccl'ia illa ad honorē trinitatis dedica
tur Oſtendit etiā triplicem ſtatuȝ ſaluā
doꝝ de eccl'ia q̄ ſunt v̄gines ꝯtinentes ⁊
ꝯiugati. qḋ etiā diſpoſitō ip̄i⁹ eccl'e mate
rialis oñdit. ꝓut ſub ti. de eccl'ia dictuȝ
ē Porro trina ad ſupliminarē oſtij per
cuſſio ſignat triplex ius qḋ xp̄c habet in
eccl'ia ſua ꝓpter qḋ ſibi debet apiri. Eſt
enī ſua creatōe redēptōe. et glorificatōis
ꝓmiſſiōe Nā pontifex xp̄ȝ. v̄ga e⁹ ptātē
figurat Rurſus ꝑ triplicē ꝑcuſſiōem ia
nue cū v̄ga paſtorali p̄dicatō euāgelica
ītelligit̄. Quid ei eſt v̄ga paſtoralis niſi
ſ̄mo diuin⁹ iuxta illḋ eſa. Percutiat ter
raȝ v̄ga. i. ſ̄mone oris ſui ⁊c. virga igit̄ ia
nuas ꝑcutere ē aures audientiū p̄dicatō
nis voce pulſare Aures ei porte ſunt ꝑ
q̄s ad corda audientiū ſcē p̄dicatōis v̄ba
ītroducim⁹. Vñ pſ. Qui exaltas me ḋ
portis mortis vt ānuncient oēs laudes
tuas in portis filie ſion Quid ei ſūt por
te filie ſion niſi aures et audit⁹ fidelium
Tercō triplex cū v̄ga ꝑcuſſio et ianuarū
aꝑtio ſignificat q̄ ꝑ p̄dicatōeȝ paſtoꝝ in
fideles venient ad fidei ꝯſenſuȝ Per il
lā enī porte iuſticie apiunt̄ et illas īgreſ/
ſi fidē ꝯfitent̄ Vñ pſ. apite mihi portas
iuſticie. et ingreſſus in eas ꝯfitebor dño
Hec porta dñi. iuſti ītrabūt ꝑ eā Percu
tit igit̄ ep̄us in ſupliminari. ſ. rōnis di.
Tuꝑple o vos p̄ncipes. i. demones. ſeu
poti⁹ hoīes. tollite. id eſt auferte. portas
id ē ignorātias. veſtras. i. a cordib⁹ vr̄is
Interrogatō v̄o dyaconi īcluſi r̄ndentiſ
in ꝑſona ꝑpli. q̄s ē iſte rex glīe. ē ignorā/
tia ꝑpli neſciētis q̄s ē qui debet intrare.
Aꝑtō oſtij euacuatio eſt peccati Recte
ergo ep̄s ter ꝑcutit. qꝛ numer⁹ iſte notiſ/
ſim⁹ et ſacratiſſim⁹ ē. et in omī dedicatō
ne ep̄s ter ianuas ꝑcutere ḋbet. qꝛ ſine ī
uocatōe trinitatis nullū fit in eccl'a ſacra
mētuȝ Trina v̄o ꝓclamatō. tollit. por. ⁊c.
ſignificat triplicē xp̄i ptātē. vicȝ quaȝ habȝ
in celo in mūdo et in īferno Vñ in hym/
no aſcēſiōis ḋr Ut trina reꝝ machīa ce/
leſtiū ṫreſtriū et infernoꝝ ꝯdita flectant
genua iā ſubdita Cōſequēt̄ oſtio apto ī
trat ep̄s. ad notādū q̄ ſi debite vtat̄ offi/
cio ſuo nil ei reſiſtere pt iuxta illḋ. Dñe
q̄s reſiſtet potentatui tuo. Ingredit̄ āt
cū duob⁹ vel trib⁹ vt in ore duoꝝ vl' tri
uȝ teſtiū ſtet ꝯſecratōnis v̄bū Vel quia
paucis p̄ntib⁹ dñs ſe trāſfigurās ꝓ eccle
ſia orauit Et ingrediēs dicit Pax huic
domui et oīb⁹ habitātibus in ea. qꝛ xp̄c
mūdū ingrediēs pacē inter deū et hoīeȝ
fecit Venit enī vt nos deo prī recōcilia/
ret Poſt hoc dū ḋr letania pſtrat⁹ orat
ꝓ ſcificatōe domus Nam et xp̄s humilia/
tus añ paſſiōeȝ ꝓ diſcipulis et creditu/
ris oībus orabat. d. Pat̄ ſanctifica eos
ī noīe tuo. Poſtq̄ȝ v̄o ſurrexit orat ſine
ſalutatōe. q̄nīā ñ dicit dñs vobiſcū cū ec
cleſia nōdū ſit q̄ baptizata et q̄ catecumi
zatū ſunt nō ſunt digni vt eis fiat applau
ſus. cū nōdū ſint ſanctificati. eſt tñ ꝓ eis
orādū Clerus clamās et letaniā ꝯcinēſ
apl'os repñtat q̄ ꝓ eccl'ie et aīaꝝ ſanctifi
catōe ad deū itcedebāt In pauimento
eccl'ie ſcribit̄ alphabetū hoc mō Fit enȝ
crux de cinere et ſabulo ex tranſuerſo ec
cleſie ſuꝑ quā cruceȝ pulueris ſcribit̄ al/
phabetum in modum crucis. Literis
grecis et latinis. nō āt hebraicis. qꝛ iudei
receſſerunt a fide et ſcribit̄ cū baculo pa
ſtorali. Sane alphabetuȝ ſuꝑ crucē ſcri
ptū tria repñtat Primo qḋ ē ſcriptura
ex grecis et latinis literis in moduȝ cru
cis facta repñtat ꝯiunctōeȝ ſeu vnioneȝ
in fide vtriuſqȝ ꝑpli iudei vicȝ et gentilis
ꝑ crucē xp̄i factā. iuxta illḋ. Jacob cācel/

latis manib⁹ filijs bn̄dixit Ipſa vō crux
ſiue vſus ex trāſuerſo ecclie ductus. vicȝ
vnus a ſiniſtro āgulo oriētis in dextrū
occidētis et alter a dextro oriētis in ſini
ſtrū occidētis ſignificat ꝙ ꝑplꝰ ille q̄ prius
erat dexter fact⁹ ē ſiniſter et q̄ erat in ca
pite fact⁹ eſt in cauda. et ecōuerſo. ⁊ hoc
ꝓpter crucis vtutē Xps eni ab oriēte trā
ſiens reliquit iudeos in ſiniſtra q̄ȝ infidē
les: et venit ad gentes quib⁹ licet in occi
dente fuiſſe dat eē in dextra et tandem a
gētib⁹ in dextra oriētis poſitis viſitabit
iudeos in ſiniſtro āgulo occidētis quos
ꝯſtat deteriores eſſe q̄ȝ ꝑus inuenerit gē
tiles Idō āt in obliquū ⁊ in modū crucis
⁊ nō in directū he lrē ſcribunt. q̄ȝ ad hāc
ſanctā intelligētiā ꝑtingere nō valȝ qui
crucis miſteriū nō recipit. et xp̄i ꝓceden
do paſſiōe n̄ ſe credit eē ſaluādū In ma
liuolā eni aīaȝ nō introibit ſapiā. et vbi
xp̄s fūdamentū nō ē ſupedificari nō pt.
Scdō ſcriptura alphabeti repn̄tat pa
ginā vtriuſq̄ȝ teſtamēti qd̄ ꝑ crucem xp̄i
adipletū ē In paſſiōe nāq̄ȝ ei⁹ velū tem
pli ſciſſuȝ ē. q̄ȝ tūc ſcripte apte ſunt. et re
uelata ſunt ſcā ſanctorꝫ. Vn̄ ipe moriēs
dixit Cōſumatū ē. In his quidē paucis
lrīs oīs ſcīa ꝯtinet. et tūc crux ex trāſuer
ſo ducit. q̄ȝ vnū teſtamētū in alio ꝯtinet
rota ei erat in rota Tercō repn̄tat articu
los fidei Eccleſie ei pauimētū ē noſtre fi
dei fūdamētū. Elemēta ibi ſcripta ſūt fi
dei articuli quib⁹ rudes ac neophici in
vtroq̄ȝ ꝑplō in eccl'a erudiunt qui ſe dn̄t
puluerē et cinerē reputare iuxta illō qd̄
dixit abraā. gen̄. xviij. Loq̄r ad dn̄m me
um cū ſim puluis et cinis Scriptura er
go alphabeti in pauimēto ē ſimplex do
ctrina fidei in corde hūano Sābuca ſeu
bacul⁹ quo alphabetū ſcribit monſtrat
aplorꝫ doctrinā vel doctorꝫ miſteriuȝ q̄

facta ē ꝯuerſiō gētiū et ꝑficiēda iudeorꝫ
Cōſequent eps ad altare accedēs icipit
ſtans. de⁹ in adiutoriū meū intende. q̄ȝ
tūc demū incipit qd̄ eſt in hoc officio pn̄
cipale Et dr̄ vſus glīa patri ⁊c. q̄ȝ hec bn̄
dictō fit ad exhibēdā glīaȝ trinitati. n̄ tn̄
dr̄ alleluia. ꝓut in ſe. ti. dicet. Et ꝯſecrat
altare In q̄ quidē ꝯſecratōe alia aq̄ bn̄
dicit. ꝓut in ſe. ti. dicet. ex q̄ poſtquā alta
re ſepties aſpſuȝ fuerit. aſpgit etiā ter in
teri⁹ tota ecclia ſicut ꝑus abſq̄ȝ aliqua
differētia maiorꝫ lapidū vel minorꝫ q̄ni
aȝ a pō deū nō eſt acceptō pſonarꝫ. idō ite
rius ad notādū q̄ȝ exterior ablutio ſine i
terior nil ꝓeſt. idō ter q̄nīā vt p̄miſſum
ē aſpſio illa ſignificat aſpſiōeȝ et mūdatōȝ
baptiſmi q̄ dat bn̄ficō trinitatis iuxta il
lud Ite docete oēs gētes baptizātes eos
in no. pa. ⁊ fi. ⁊ ſ. ſ. q̄ȝ eni ecclia nō pōt in
aq̄ immergi ſicut īmergit baptizand⁹. idō
ter aſpgit aq̄ q̄ ī loco trine immerſionis.
Rurſ⁹ aſpgit ꝓcedēdo ab oriēte in occi
dētē et ꝑ mediū ſemel in modū crucis q̄ȝ
xp̄s totā iudeaȝ aut oēs gentes baptiza
ri ꝑcepit ī noīe trinitatis Cui baptiſmo
tribuit efficaciā in miniſterio paſſiōis i
cipiēs a iudeis de q̄bus ortus eſt et reſi
duuȝ aq̄ ad baſim altaris fundit. ꝓut in
ſe. ti. dicet Quidā tn̄ aliā aquā nō bn̄di
cunt. ſȝ cū ꝑus bn̄dicta totū officium im
plent Interiī āt cātat chor⁹ pſal. illuȝ. Ex
urgat de⁹ ⁊ diſ. ini. e. ⁊c. Et illū q̄ hītat in
adiutorio ⁊c. In q̄b⁹ fit mētio de eccleſia
et ei⁹ ꝯſecratōe. vtȝ ibi. Qui hītare facit
vnī⁹ moris in domo Eps vō dicit Do
mus mea dom⁹ oratōis vocabit Quia
ei⁹ officiū ē facere vt ecclia dom⁹ dei ſit
nō negociatōnis Sane criſmato altari
xij. cruces in pietibus ecclie depicte criſ
mant Depigunt āt ipe cruces Primo
ꝓpē demonuȝ terrorē vt ſcȝ demones q̄

inde expulſi ſunt vidētes ſignum crucis
tīreant et illic regredi nō pſumāt. Scdo
ꝑpt triūphi oſtēſiōem Cruces nāq3 ſunt
vexilla xpi et ſigna triūphi ſui. Merito
ergo vt oſtēdat ꝙ locꝰ ille xpi dn̄o ſubiu
gatꝰ ē ibidē cruces depingunt. Nam et
apud īpialē magſicentiā obſuat vt aliq̄
ciuitate ſibi tradita īpiale vexillu3 in ea
erigat Et hmōi figurat̄oe dr gen̄. xxviij.
ꝙ iacob lapide3 que3 ſuppoſuerat capiti
ſuo erexit in titulū. vic3 ī ti. ꝑ comalē. me/
morialē et triūphalē. Tercō vt ea3 īſpe/
ctores xpi paſſiōe3 q̄ ſuā ecctiam ꝯſecra/
uit et paſſiōis fidē ad memoriā reducāt
Vñ in cāticis. Pone me vt ſignaculu3
ſup brachiū zc. Duodeci vō luminaria
añ cruces ipas poſita ſigſicāt. xij. aplos
q̄ ꝑ fidē crucifixi totū mūdū illuminaue
runt et q̄r doctrina tenebre fugate ſunt.
Vñ di. beatꝰ berñ. Tota ꝑphecia vā eſt
in fide crucifixi Et apl's Nihil me iudi/
co ſcire int̄ vos niſi ihūm xp3 et hūc cru/
cifixu3 Cruces igit̄ ꝑ q̄ttuor ecclie pietes
illuminant̄ et criſmate inūgunt̄. q̄m iam
apli crucis miſteriū ꝑdicātes. fide paſſi
onis xpi q̄ttuor mūdi climata illumina
uerūt ad cogtōe3 inflamauerūt ad amo
re3. vnxerūt ad ꝯſciētie nitorē qd̄ ꝑ oleu3
et ad bone fame odorē. qd̄ ꝑ balſamū de
ſignat̄ ⁊ Adhuc pꝰ criſmatōe3 altaris ip3
altare et ecctia ornant̄. lāpades accēdūt
dr miſſa in q̄ pōtifex alijs veſtibꝰ vtitur
q̄3 fuerit in aſpſiōe vſus. put in ſe. ti. di.
Poſtremo notādū ē ꝙ ecctia dr in ſang̃
ne alicuiꝰ ꝯſecrari. Vñ ſm pelagium et
nicolaū papā in martirio aploꝝ petri ⁊
pauli ecctia romana ꝯſecrata ē Cōſecra
tur itaq3 ecctia vt ꝑmiſſum ē et altare ꝑ
ut in ti. ſe. et cimiteriū ac alia. put ſub ti.
de ꝯſecratōibꝰ dicet̄ Et quāq3 legat̄ in
ve. te. tēplū ter fuiſſe ꝯſecratū. Primo ī
ſeptēbri Scdo in martio ſub dario Ter
cio in dcēbri ſub iuda machabeo Eccle/
ſia tñ ſemel ꝯſecrata nō ē iteꝝ recōſecrā/
da niſi fuerit execrata. qd̄ ꝯtingit. Pri/
mo ſi fuerit cōbuſta ita vt pietes oēs vł
coꝝ maior ps fuerit dſtruſtati. leui. xiiij.
ꝑpe finē Si enī ſolūmō tectū vel aliq̄ eꝰ
ps pietibꝰ integris manētibꝰ vel ſalte3
in modica pte dſtructis ꝯbuſta fuerit re
cōſecrāda non ē Scdo ſi tota ecctia aut
maior eiꝰ ps ſimul fūditꝰ corruerit. ⁊ ex
toto ſiue ex eiſdē. ſiue ex alijs fuerit lapi
dibꝰ repata Cōſecratō etenī ecclie maxi
me ī exteriori vnctōe et in lapidū ꝯiūctō
ne et diſpoſitōe ꝯſiſtit Si vō nō ſimul ſ3
ſucceſſiue pietes oēs ruerit et repati fu/
erint eadē cenſet̄ ecctia Ideoq3 nō reconſe
crāda. ſ3 dūtaxat cū aq̄ exorcizata et miſ/
ſe ſolēnitate ē recōciliāda. quāq3 eā recō
ſecrādā qdā ſcripſerint ſapiētes Tercio
recōſecrāda ē ecctia ſi dubiū ſit vtrū ali/
q̄n fuerit ꝯſecrata eo ꝙ ſup hꝰ nulla ſcri/
ptura vel picta aut ſculpta fuerit. nullꝰ
etiā vniꝰ teſtis de viſu vel etiā de audi
tu qui vt qdā dicunt ſufficeret extat ⁊ Al
tare q̄3 ſel' ꝯſecratū recōſecrādū ñ ē. niſi il
lud execrari ꝯtingat qd̄ fit ꝑmo ſi mēſa
id ē ſupior tabula in qua fit ꝑncipaliter
ꝯſecratō mota vel in ſui forma mutata.
vel enormiter puta vltra medietatē fra
cta ſit Enormitas tñ hmōi iure valet ad
epi arbitriū referri Ideq3 maxīe eſt ſi to
ta altaris ſtructura mota et repata fue/
rit. eccleſia tñ ꝑpter altaris vł ſtructure
motōe3 vel fractōe3 recōſecrāda nō ē. q2
alia ē altaris ꝯſecratō. et alia ecclie Sic
ecōuerſo ecctia totalit̄ dſtructa altare ñ
ledit̄. ecctia ipa repata ſolū. ⁊ ñ altare re
cōſecrat̄. q3uis tūc decēs ſit illud aq̄ ex/
orcizata lauari Cōſecrato tñ maiori al/
tari nihilominꝰ alia minora altaria ec/

deſie ꝯſecrāda ſunt. q̄ꝫuis q̄dā dixerint
ſufficere in illiꝰ ꝯſecratōe alia digito de
mōſtrari Si v̓o altare modicā exteriuſ
patiat̄ leſiōeꝫ. nō ob hoc ē recōſecrandū
Scd̄o recōſecrat̄ altare ſi altaris ſigillū
.i. lapis ꝑuus cū q̄ ſepulcrū ſiue foramē
in q̊ reliq̄e recōdunt̄ claudit̄ ſeu ſigillat̄.
motū aut fractū ſit Et fit foramē ipꝫ q̄n-
qꝫ in ſumitate ſtipitis. et tūc q̄n̄qꝫ aliud
ſigillū nō apponit̄ ſꝫ ꝑncipalis mēſa ſuꝑ
poſita loco ſigilli hētur. q̄n̄qꝫ v̓o fit ī ꝑte
poſteriori. et q̄n̄qꝫ in anteriori. in q̊ etiā
foramine in teſtimoniū ꝯſecratōis cau-
te includi ſolēt lrē ꝯſecrātis epi ꝯtinēteſ
nomē eius et alioꝝ epoꝝ in ꝯſecratiōe p̄
ſentiū et in cuiꝰ ſci honorē ꝯſecrat̄ altare
et etiā ipa eccl'ia q̄n ſimul ꝯſecrat̄ vtrūqꝫ
annū q̊ꝫ et diē ꝯſecratōis Tercō reconſe
crat̄ altare ſi iunctura q̄ ſigillū foramini
vel etiā qua mēſa ſtipti vel aliud ſigillū
qd̄ mēſa ipa nō eſt adheret mota vel ali
q̇s ex lapidibus ipiꝰ iuncture ſeu ſtipi-
tis mēſaꝫ vel ſigillū tāgēs motus vel fra
ctꝰ ſit In ꝯiunctōe eteni ſigilli et forami
nis atqꝫ mēſe et ſtipitis ſeu ſtructure in
ferioris p̄cipue ꝯſecratō ītelligit̄ Quar
to recōſecrat̄ altare ſi ei vel ꝯiūctōi men
ſe et ſtructure inferioris tātū fiat augmē
tuꝫ ꝙ p̄ſtinaꝫ formā amittat. q̊niā forma
ē q̄ dat eē rei. ꝓpt̄ modicū tn̄ additamē-
tuꝫ nō execrat̄. ſꝫ tūc ſacꝝ trahit ad ſe nō
ſacrū. dū tn̄ ꝯiunctō mēſe et ſtructure in
ferioris nō multū īmutet̄. Quīto altare
ſicut et eccl'ia ꝓpt̄ dubiū recōſecrat̄ Se-
xto altare viaticū ſi lapiſ de ligno in q̊ in
ſertꝰ ē. q̄ q̄dāmodo ſigillū repn̄tat remo
ueat̄ et in eodē vel in alio ligno iterū re-
ponat̄. nōnulli recōſecrādū. alij v̓o ſolū-
modo recōciliādū autumāt. q̄ꝫuis autē
illō ſepe iuſſu epi de loco ad locū trāſfe-
rat̄ et ꝑ viā portet̄. ꝓpt̄ qd̄ portabile ſeu
viaticū appellat̄. nō tn̄ ob hoc recōſecrat̄
aut recōciliat̄ Quid ſi calix ꝯſecratꝰ de
aurat̄. nūquid ē recōſecrādus Et videt̄
ꝙ ſic. q̊niā nouus calix eē videt̄ Nouū
ei opꝰ videt̄ facere q̄ p̄ſtinā opis faciem
immutat. et reficit q̄ rei iā facte remediū
facit Siqd̄ ē ꝯſecratō in ſuꝑficie ꝯſiſtit.
Et hinc ē ꝙ eccl'ie muris d̄cruſtatis recō
ſecrādā eē p̄dixi Cōtrariū tn̄ verū eſt. qꝛ
nec ꝓpt̄ muroꝝ dealbatōeꝫ aut picturā
vel ꝓpter modicū additamētū eccl'ia re-
cōſecrāda ē. vt iā dixi Cū ei ꝓpt̄ hoc for-
ma calicis nō mutet̄. idē calix manet. q̄-
re recōſecrādꝰ nō ē. ſicut et eccl'iaꝫ repa-
taꝫ q̊niā eadē manet: recōſecrādā nō eſſe
ꝑmiſiuꝫ ē Si v̓o forma p̄or mutaret̄ ſe-
cus eēt. q̊niam forma dat eſſe rei vt dixi
Honeſtū tn̄ ē ꝙ tū ꝓpter pollutaꝝ ma-
nuuꝫ ꝯtactū. tū ꝓpt̄ ꝓphane materie ap
poſitōeꝫ calix aq̄ exorcizata lauet̄ priuſ-
qꝫ ibi ſacroſāctū corpꝰ et ſāguis dn̄i im-
molet̄ Premiſſo de cōſecratiōe aliqua
de recōciliatōe dicamꝰ Circa qd̄ notā
dū eſt ꝙ tēplū ſpūale qd̄ ē hō q̄n̄qꝫ pollu
itur Vn̄ in leui. xiiij. vir q̄ fluxū ſeminis
patit̄ imūdus erit et ideꝫ in muliere flu-
xū ſanḡnis menſtrui vel alteriꝰ patien-
te vt ibidē in ca. xv. et id̄o ibi pollutꝰ eccle
ſiā ingredi ꝓhibebat̄ donec aq̄ lauaret̄ ⁊
purificaret̄. et Nume. xix. ca. q̄ cadauer
mortui tetigerit imūdus ē. vn̄ aſꝑgatur
aq̄. et ſic mūdabit̄ Ep̄pheta aſꝑges me
dn̄e iſopo et mūdabor Materiale etiaꝫ
tēplū qd̄ ē eccl'ia teſtāte papa gregorio,
polluit̄. et leui. ca. xv. Vn̄ ꝓpheta pollu
erūt tēplū ſāctū tuū Et hoc ſimiliter ho-
die aq̄ lauat̄ et recōciliat̄ Fit eni reconci
liatō cum miſſa, celebratōe et aque cum
vino ſale et cinere ſolēniter bn̄dicte aſꝑ
ſione Nempe ꝑ ſalem diſcretō. ꝑ aquaꝫ
ꝓp̄ls. ꝑ vinuꝫ diuinitas. ꝑ cinerē paſſio-

nis xp̄i memoria. p̱ vinū aq̄ immixtum
vnio deitatis ⁊ hūanitatis ſignificat̃ Hec
ergo ſimul ponunt̃ ad notādū qꝫ ꝓplus
diſcreta memoria paſſiōis xp̄i mūdat⁹
xp̄o adunat̃ Fit etiā p̱ ep̄m tantū .ſi ſit ec
cleſia cōſecrata. ⁊ quāqꝫ ip̄e alteri coepi
ſcopo poſſit ſimul totū ſcꝫ aq̄ bn̄dictōez
et recōciliatōez vel ſolū aq̄ bn̄dictōez. vł
etiā tātū recōciliatōez. aqua p̈us p̱ ip̄m
bn̄dicta cōmittere ſimplici tn̄ ſacerdoti
neutꝝ ꝯmittere valꝫ. niſi forte hoc ex p̱ꝟ
uilegio ſibi ꝯpetat ſpāli. Si vō eccl'a cō
ſecrata nō ſit dꝫ ſtati ſm̄ ꝯſtitutōez gre.
ix. aq̄ exorcizata lauari. quā lotōez q̇dā
fieri poſſe aſtruūt. iuſſu tn̄ ep̄i p̱ ſimpli
cez ſacerdotē cū fieri habeat cū aq̄ exorꝟ
cizata q̄ fieri p̄t p̱ q̄zlibet ſacerdotē Noꝟ
nulli vō eximie autoritatis periti ſcripſe
runt qd̄ et tuti⁹ ē hoc dūtaxat p̱ ep̄m fie
ri. nec p̱ eū ſacerdoti poſſe cōmitti. nā ca
nones aq̄z exorcizatā vocāt aquā cū viꝟ
no et cinere ſolēnit̃ bn̄dictā. qd̄ q̇dē v̄m
ē de eccl'a nō ꝯſecrata ad ꝯſecrādum tn̄
deo dedicata. ſecus em̄ ē in ſimplici ora
torio qd̄ nec ſacer nec religioſ⁹ locus eſt
vtpote qꝫ vnuſquiſqꝫ ꝓ velle vbi placet
ordinat ſaltē ad orādū. licet forte nō ſiꝟ
ne dyoceſani licētia ad celebrādū et ꝓ
velle ad aliū vſuꝫ d̄putat locū ip̄ꝫ Eſt āt
eccl'a recōciliāda in p̄miſſo caſu Itē ꝑpt̄
adulteriū ibi cōmiſſuꝫ et ꝑpt̄ fornicatōꝫ
et generalit̃ cuiuſcūqꝫ femine. ſcꝫ maris
vel femine clerici vel laici heretici vł paꝟ
gani. naturaliter ſiue innat̃alit̃. ſtudioꝟ
ſe et peccādi libidīe ibi emiſſio fuerit pol
luta. etiā ſi vir ibi mulierē ꝯgnoſcat. q̊ni
aꝫ licet t'lis ꝯcubit⁹ ſit al's legittim⁹ ⁊ côꝟ
ceſſus. nō tn̄ q̊libet tp̄e ſiue loco. quāqꝫ
multi in hoc ꝯriū ſentiāt ſapiētes Sec⁹
āt eſſe dicim⁹ ſi q̇s forte ibi ī ſomnis pol
luat̃. nā tūc anim⁹ mag̈ ꝑtuliſſe q̄z fecisꝟ
ſe dolendus ē. et etiā in cuiuſcūqꝫ bruti
aīalis ſemīe ibi emiſſo cū rōe careat neꝟ
qꝫ peccet Recōciliat̃ etiaꝫ eccl'ia ꝑpt̄ hoꝟ
micidiū ſiue cū ſāgn̈is effuſiōe. ſiue ſine.
ibi q̊cūqꝫ mō ſtudioſe ꝯmiſſuꝫ et etiā cir
ca homicidiuꝫ ꝑpter qualibet violentā
et iniurioſaꝫ hūani ſangn̈is effuſiōez. ſi
ue ex vulnere. ſiue abſqꝫ vulnere ex naſo
vel ore Nā in ve. te. leui. xiiij. et. xv. ꝓhiꝟ
bitū fuit ſangn̄ē in tēplo fundi et ſemen
emitti. et talia agentē et patientē illud in
gredi Si āt abſqꝫ violētia vł iniuria ex
naſo vel ore vel cicatrice vel minutōne.
aut etiā ex emorroidis vel mēſtrua vel
aliter naturalit̃ in eccl'ia fluxerit aut for
te ludo vel caſu fortuito elicit̃. aut ſi qd̄ꝟ
cūqꝫ animal ibi occidit̃ vel ſi q̇s ſubito
p̱ ſe ibi morit̃. aut lapide vel ligno cadēꝟ
te aut fulgure occidit̃. ꝑpt̄ hec q̇deꝫ ⁊ ſiꝟ
milia n̄ recōciliat̃. nec etiā ſi alibi vulneꝟ
rat⁹ ad eccl'iaꝫ ꝯfugiēs illic ſangn̄e mul
to effuſo morit̃ q̊niā tūc nō fuit homiciꝟ
diū in eccl'ia ꝑpetratū Si vō ecōuerſo ī
eccl'ia vulnerat⁹ extra morit̃. vel etiaꝫ ex
tra ſanguis ex vulnere fluit ſec⁹ ē. etiaꝫ
ſi intra eccl'iaꝫ ex vulnere ſanguis miniꝟ
me fluxiſſet. q̊niā ict⁹ vulnerū attendun
tur Sed et ſi ſupra tectuꝫ eccl'ie ſanguis
effundit̃ aut ſemē humanū emittit̃. quia
hoc extra eccl'iaꝫ ꝯmittit̃ n̄ recōciliat̃ Ce
teꝝ ſi furtū aut rapina in eccl'ia cōmitti
de ꝯſuetudine q̄ in talib⁹ attendit̃ recō
ciliat̃ Idēqꝫ in q̄libet violētia abſqꝫ ſanꟹ
guinis effuſiōe ibi ꝯmiſſa fieri debere q̇
dā affirmāt. cū illa fornicatōi eq̄ꝑet̃ in iu
re. vt ſi ad eā ꝯfugiēs ind̄ p̱ violētiaꝫ exꝟ
trahat̃. vel ibi effractō ꝯmittat̃. vel etiā ſi
p̄ter ſangn̈is effuſiōez rixa tumultuoſa
agat̃. vel ſi quis fracto oſſe vel liuore ſe
cuto abſqꝫ ſanguine ibi g̃uit̃ v̄beret̃ velꟹ
ad mortē vel ad mutilatōez ibi p̄ītialit̃

ꝯdēnat⁹ inde extrahit̄ vt ad locuȝ execu
tōnis ducat̄ Sȝ cū caſus iſti non ſunt in
iure expreſſi neceſſe nō ē eccl'iam ꝑ epm
ſolēniter recōciliari. boſtiū tñ fore puta
m⁹ ꝑ ſacerdotē cū aq̄ exorcizata epi iuſ-
ſu lauari Ideoq̄ȝ dicēdū vidꝫ ſi eccl'a diu
abſqȝ tecto et ianuis plena forte letamīe
aliiſqȝ ſpurcicijs aīalibus ⁊ naturali bo
minū vſui q̄ diuerſorij loc⁹ paſſim pa-
tuerit. nec eēt forte malū eā in tali caſu ſo-
lēnit̄ ꝑ epm recōciliari Si āt aliq̄s extra
eccliaȝ occiſus mox infra eccliaȝ infertur
occiſor vel alius mortuū fore nō credēſ
corpi adhuc calido plagaȝ īfligit ex qua
ſanguis fluit recōciliāda ē. tū ꝓpter hor
rorē et abominatōeȝ. tū ꝑpt violentiā ⁊
peccādi volūtatē. q̄zuis ei hō mortu⁹ nō
ſit hō. hūanus tñ ſanguis ei⁹ ꝑ violenti
am ē ibi effuſus Nā et ipi cadaueri vio
lentia horror et iniuria irrogant̄. Sec⁹
āt ē. ſi naturaliter mortu⁹ in corpis ob-
ſequiū et honorē in ecclia demēbret̄ vel
euiſceret̄ vt forte ps ibi et ps alibi ſepeli-
at̄ Recōciliat̄ etiā eccl'a in q̄ infidelis vl'
etiā publice excōmunicat⁹ ſepultus ē. et
tūc pietes ſunt abradēdi Sane in p̄miſ
ſis caſib⁹ in quib⁹ ecclia recōciliat̄ req-
rit̄ vt factū inducēs recōciliatōeȝ publi-
cū ſaltē ꝑ famam exiſtat. ſcādalū enim ⁊
horror atqȝ abominatō de t̄pitudine ⁊
peccato atqȝ de violētia in ſacro loco ſi
ue in ecclia ꝯmiſſis. vbi delictoꝝ venia
poſtulat̄. vbi eē debet tutela refugij. vbi
imolat̄ ſalutaris hoſtia ꝓ pctīs. Leui. x
iij. ca. vbi etiā ꝯfugiētes ſaluant̄ et deo
laudes exoluunt̄. recōciliatōeȝ inducūt
et etiā ꝓpoſitū et volūtas mortaliter ibi
peccādis Si vō occultū ſit recōciliari ne
ceſſe nō ē. q̄niā ecclia cū ſancta ſit coinq-
nari nō p̄t ūno ipi⁹ loci ſanctitas īfami-
am loci abolet. q̄zuis in hoc quidā ꝯriū

ſentiāt vt ſaltē occulte. ita vt delinquen
tes nō ꝑdant ſi recōciliāda Fit etiaȝ re
cōciliatō ad exēpliū et terroreȝ vt viciȝ vi
dētes ecclīā q̄ in nullo peccauit ꝓpt̄ pec
catum alteri⁹ lauari et purificari exiſti
mēt q̄ntū ꝓpt̄ ſuoꝝ delictoꝝ expiatōem
ſit laborādū Cimiteriū q̄ȝ in q̄ paganus
vel infidelis aut excōmunicat⁹ ſepultuſ
ē recōciliandū ē. oſſibus tñ ſepulti ſi ab
oſſib⁹ fideliū diſcerni poterūt inde ꝓius
eiectis. recōciliat̄ etiā in p̄miſſis caſibus
in q̄bus ecclia recōciliatur. cimiterium
eni eiſdē ꝓiulegijs q̄bus et ecclia gaudꝫ
put ſub ti. de vnctōibus dicet̄ Nā ȝ ex q̄
bñdictum ē. ſacer locus eſt. et recōciliat̄
ꝑ epm ſicut et eccl'a. ꝑ aſpſiōeȝ aq̄ ſolēni-
ter cum vino et cinere bñdicte. Illud āt
notāduȝ ē. ꝙ in q̄cūqȝ ꝑte ecclie vel cimi-
terij violētia ſeu pollutio ꝯmittat̄ vtrū-
qȝ et etiā q̄libet ipoꝝ ꝑtes ꝓpter ꝯnexita
teȝ violate intelligunt̄. hoc hodie in ꝑte
correctū ē ꝑ dñm bonifaciū de con. ca. j.
in. vj. li. Et ſi eni ꝯſecratōnes eccl'e alta
ris et cimiterij ſint diuerſe oīm tñ vna ⁊
eadē ē emunitas q̄ nō eſt ad alteꝝ eoruȝ
tātū vel ad alterius angulū reſtringen-
da. qđ vꝫm eſt ſi ecclia et cimiteriū ſint cō
iuncta Si eni vnū a reliq̄ diſtet. bñ pōt
vnū ſine reliq̄ violari Si igit̄ altero eoꝝ
violato ſeu polluto etiā aliud violatuȝ
et pollutū ē. pari rōe altero eoꝝ tātuȝ re
cōciliato vtrūqȝ intelligit̄ recōciliatuȝ. q̄
niā nihil tā naturale eſt q̄ȝ vnūq̄dq̄ȝ eo
genere diſſolui quo ligatuȝ eſt. et par eſt
ius ligādi atqȝ ſoluendi. ⁊ ſic violato vl'
polluto cimiterio ſufficit eccliaȝ recōcili
ari Nonulli tñ ſimpliciter aſſerūt ꝑ vni
us violatōem nequaq̄ȝ alteꝝ violari. ⁊
ꝑ ꝯñs q̄dlibȝ eoꝝ debere ſpālit̄ recōcilia
ri. q̄bus tñ pontificalis libri obuiat au
toritas in q̄ ſpāl' forma recōciliatōnis ci

miterij nō habet. Deniqꝫ ſi eccia vl' cimi
terium aut aliud quodcūqꝫ ꝑ epm excōmu-
nicatū ꝯſecret ſeu bn̄dicat. talia recōcilia
tōne nō egēt. qm̄ sacramenta a talibꝰ in
forma eccie collata vīa qdeꝫ ſunt. vt dicet
in ꝓhemio quarte ptis. Verū cū ſicut p-
miſſū ē excōicati ſunꝰ cimiterium et eccl'aꝫ
ꝓphanet. mlto qdeꝫ magis exteriora ſa-
cramēta ⁊ bn̄dictiōnes q̄ ꝑ manꝰ et os
excōicati trāſeunt ⁊ pficiūtur. quātuꝫ ad
eoꝝ merita ptinet cōtaminari et coram
deo fetere videtur. iō honestū ē ꝙ recōci-
lietur ꝑus qꝫ fideles talibus ſacris vtāt
put ſacrū canonū lectō edocet euidēter
Sit enīꝫ dn̄s ꝑ ꝓphetaꝫ. Maledicā bn̄
dictōibus veſtris

De altaris conſecratione

Non ſolum eccle-
ſia. ꝟm etiā altare ꝯſecrat. ⁊ hꝰ
ꝓpter tria. Primo ad ſacramē
tuꝫ deo ibi offerendū Gen̄. viij. Edifica
uit noe altare dn̄o et tollēs de cūctis vo
lucribꝰ et pecoribꝰ mūdis obtulit ſuper
altare. Hoc āt ſacramētuꝫ ē corpꝰ ⁊ ſan-
guis xp̄i qd in memoriā paſſiōis dn̄ice
immolamus. iuxta illud. Hoc facite in
meā ꝯmemoratōeꝫ. Scdo ad nomē dei
ibi inuocādū vn̄ gen̄. xij. Edificauit abraā
altare deo q̄ apparuit ei et inuocauit ibi
nomē dn̄i. Hec āt inuocatō q̄ fit ſup alta-
re ꝓpe dr̄ miſſa. Tercio ad cantādū. eccl'.
xlvij. Dedit illi ꝯ̄ inimicos potētiam et
ſtare fecit ꝯ̄ altare cātores. et in ſono eo-
ruꝫ fecit dulces modulos. Sane hꝰ mō
et ordine ꝯſecratō altaris fit. In primis
nāqꝫ pontifex incipit. deus in adiutoriū
meū intende. Poſtmodum bn̄dicit aq̄ꝫ
deinde q̄tuor cornibꝰ altaris cōfigurat
q̄tuor cruces cū aq̄ bn̄dicta. Cōſequent
circuit altare ſepties. et ſepties mēſaꝫ al
taris cum aſpſorio de iſopo aq̄ bn̄dicta
aſpgit. Eccl'ia qꝫ iterꝫ aſpgitur et aque re
ſiduuꝫ ad baſim altaris fundit. Deinde
in q̄ttuor angulis ſepulcri in quo reli-
quie recōdi debēt q̄ttuor cuꝫ criſmate fi-
unt cruces et deponunt reliq̄e in capſel
la cuꝫ tribus gr̄nis thuris. et ſic recōdun
tur in ſepulcro. Deinde ſupponit eis ta
bula cuꝫ ſigno crucis facte in medio cō-
firmata. Poſtmoduꝫ lapis q̄ mēſa dici
tur ſup altare adaptat. et adaptatꝰ vn-
git cuꝫ oleo in quinqꝫ locis. et eodeꝫ mō
iungit pꝰea criſmate ſicut de oleo dictū
ē. Cōfirmat etiā altare in frōte cruce criſ
matis et adolet icēſuꝫ in qnqꝫ locis. Pꝰ
hoc altare tergit et mūdis pānis induit
et demū ſup illd ſacrificiū celebrat. Nūc
ſeriatim ſingula pmiſſa ꝓſeq̄mur. Pri
mo igit notādū ē ꝙ altare criſmatis vn-
ctōe et bn̄dictōe interueniēte ꝯſecrat. et
lapideū ſolum. Vn̄ pōtifex ſtās incipit.
Deus in adiutoriū meū intende. q2 ipſe
dn̄s ait. Sine me nihil poteſtis facere ⁊
q2 hec dedicatō ſigficat baptizandos q̄
pcepta fide ad pugnaꝫ ſe ppārāt. et q̄ ad
huc ſunt inter ſuſpiria et in certamie cō-
ſtituti. iō nō dr̄ alleluia. q2 eni baptizati
nō ſunt laudibꝰ āgeloꝝ digni n̄ ſunt. vn̄
thobie penul'. Et in plateis eiꝰ all'a cāta
bit. Poſt ꝯpletā vō eccl'ie vel altaris cō
ſecratōeꝫ cātatur all'a. qm̄ excluſa dmo
nuꝫ ſātaſia deus ibi laudabit. Nā et xp̄c
ad arā crucis accedēs ad trinitatis gl'aꝫ
manifeſtandā mortem ſoluit. ſꝫ alleluia
dūtaxat pꝰ reſurrectōeꝫ cātauit. Secun
do circa aq̄ bn̄dictōeꝫ notādū ē. ꝙ huiꝰ
aq̄ exorcizatō fit ad effugāduꝫ inde ini
micuꝫ. in q̄ benedictōe q̄ttuor neceſſaria
ſunt. vicꝫ aq̄ vinuꝫ. ſal et cinis. Et hoc ꝑ
pter tria. Primo qm̄aꝫ quatuor ſunt q̄
inimicū expellunt. Primū eſt lacrimaꝝ
effuſio que ꝑ aquaꝫ. Scdm ē ſpūalis ex

ultatō que ꝑ vinū Tercium matura di
ſcretō que ꝑ ſal Quartū ꝓfunda humi/
litas que ꝑ cinerē ſiḡficat̃ Aqua igitur
eſt penitentia. vinū mētis exultatō. ſal
ſapīa ſicut in p̄cedē. ti. ꝓbatū ē. cinis pe/
nitētie hūilitas Vn̄ de niniuitis dr̄. quia
rex ipe ſurrexit de ſolio ſuo. et indutus ē
ſacco et ſedit in cinere. Hinc et dauid in
quit Quia cinerē tanq̄ panē manduca
bā ꝛc. Hinc et abraā Loquar inquit ad
dn̄m meū cū ſim puluis et cinis. Scd̄o
mō aq̄ ē ꝑpl's ſeu humanitas. quia aque
mlte ꝑpli mlti Vinū deitas Sal doctri/
na diuine legis que ē ſal federis. Cinis
q̄ ↄſumat memoria dn̄ice paſſiōis. Vi/
nū aque mixtū xp̄s deus ⁊ hō Per fidē
enī dn̄ice paſſiōis que ꝑ doctrinā diuīe
legis hētur. ꝑpl's ꝑ aquā ſiḡficatus ꝑ fi
dei vnionē ↄiungit̃ capiti ſuo deo ⁊ hoī
Tercio mō pōt dici ꝙ hec aqua bn̄dicta
ſpūm ſanctū ſignificat. ſine cuiꝰ flatōne
nihil vnq̄ ſanctificat̃ et ſine cuiꝰ ḡra n̄
fit remiſſio pctōꝝ. Quod ſpūſſanctꝰ aq̄
vocet̃ ipa vitas oñdit di. Qui credit in
me flumina de ventre eiꝰ fluent aq̄ viue
Qd̄ euāgeliſta exponēs dixit. Hoc aūt
dixit de ſpūſcō quē accepturi erāt credē
tes in eū Et nota ordinē ſacramēti exte/
rius aqua interius ſpū eccl'ia ↄſecratur
Hoc eſt enī qd̄ dn̄s ait Niſi q̄s renatuſ
fuerit ex aqua et ſpūſcō ꝛc. Ecce aq̄. ecce
ſpūs In baptiſmatis enī ſacramēto nec
aq̄ ſine ſpū. nec ſpūs ē ſine aqua. qd̄ q̄dē
ipe ſpūs ſanctificabat q̄ in p̄ma mundi
creatōe ferebat̃. ſuꝑ aq̄s Hac ergo aq̄ ⁊
ipm altare et totū interius tēplū q̄n illō
ſimul et altare dedicant̃ aſꝑgitur. Licet
igitur ſpūs et aqua ad baptiſmi et cōſe/
cratōis eccl'ie ꝑfectōꝫ ſufficerēt. tn̄ ſancti
patres q̄ hoc ↄſtituerūt voluerūt nobiſ
ſatiſfacere. nō ſolū his q̄ ad vtutē. veruꝫ
etiā in his q̄ ad ſanctificatōꝫ ꝑtinent ſa
cramēti Ideoq; apꝑoſuerūt ſalē vinum
oleū. cinerē et criſma Nō enī criſma vel
oleum habuit philippus q̄n eunuchum
baptiſauit. act. viij. ca. Alterꝝ ergo horū
deeſſe nō debet et ſimul ↄmiſceri dn̄t q̄r
ꝑpl's dei qui eſt eccl'ia ſine his ſimul iū/
ctis neq; ſanctificatur neq; a pctīs ſolui
tur De hoc etiā tāget̃ ſub ti. de ↄſe. De
aqua quidem manifeſtum eſt. q̄r niſi q̄s
renatus fuerit ꝛc. De ſale etiā q̄r ſine fi/
dei ↄdimēto quod in ſale ſiḡficat̃. nemo
vnquā ſaluari poterit quantumcunq;
aq̄ baptiſmatis aſꝑgatur De vino q̄ꝫ ꝑ
qd̄ ſpūalis diuine legis intelligentia dſi
gnatur Vn̄ dn̄s in nuptijs aquā in vi
num ↄuertit. Si quis aſꝑſus nō fuerit
id ē q̄cūq; de eo nō biberit. vel ꝓpinanti
bus nō crediderit. ad vite etnē beatitu/
dinem nō ꝑueniet Cineris āt aſꝑſio per
quā penitētie humilitas intelligit̃ tam
neceſſar ia eſt vt ſine ea n̄ fiat in adultis
remiſſio peccatorum. per ipam enim ve
nitur ad baptiſmmm. et ipa eſt ſingula/
re refugium peccatoribus pꝰ baptiſmū
Unde et nō immerito baptiſmus voca
tur dicente domino in euangelio de Jo
hāne. quia venit in vniuerſam regionē
galilee predicans baptiſmum penitētie
et remiſſiōeꝫ peccatoꝝ Et nota q̄tuor eē
genera aq̄ bn̄dicte de q̄ in pte q̄rta di. ſub
ti. de aq̄ bn̄dicte aſꝑſiōe. His oībꝰ ꝑmi/
xtis pōt iferꝝ q̄ttuor cruces cū aq̄ ipa in q̄
tuor cornibꝰ altaris et vnā in medio fa/
cit Quatuor cruces repn̄tāt q̄druplicē
caritatem quam hi q̄ ad altare accedūt
habere debent. ſ. vt diligant deum. ſe/
ipſos amicos ⁊ inīmicos De q̄bus q̄ttu
or cornibꝰ caritatis dr̄ gen̄. xxviij. Dila
taberis oriētē et occidentem. ſeptemtrio
nem et meridiē Et iō q̄tuor cruces i q̄tu

oꝛ coꝛnibus fiunt ad deſignandū ꝙ xp̄s
ꝑ crucē quattuoꝛ mūdi ptes ſaluauit Se
cūdo fiūt ad ſignificādū ꝙ q̄tuoꝛ modiſ
crucē dn̄i poꝛtare debem⁹ ſcꝫ in coꝛde ꝑ
meditatōeꝫ. in oꝛe ꝑ ꝯfeſſioneꝫ. in coꝛpe
ꝑ moꝛtificatōeꝫ. et in facie ꝑ aſſiduaꝫ im
p̄ſſiōeꝫ Crux in medio altaris ſignificat
paſſiōeꝫ quā xp̄s in medio terre ſubijt ꝑ
quā opatus ē ſalutē in medio terre. i. in
hirlm̄ Deinde ſepties altare pōtifex cir
cuit Primo ad ſighcādū ꝙ ipe debꝫ cu-
raꝫ ꝓ oībus impendere et vigilantiā ha
bere. q̄ ꝑ circuitū deſignat̄ Vn̄ tūc cātat̄
Inuenerūt me vigiles q̄ circuiebāt ciui
tatē Debet enī ſolicite vigilare ſupgre-
ges ſibi cōmiſſos Nā vt ait gilbert⁹ Ri
diculoſa res ē ſpeculatoꝛ cecus. p̄curſoꝛ
claudus. p̄latus negligēs. doctoꝛ inſipi-
dus. et p̄co mutus. Scd̄o ſepten⁹ circu-
itus circa altare ſignificat ſeptē medita-
tōes quas circa ſeptemplicē v̄tutē hūili
tatis xp̄i habere d̄bem⁹ et ꝑ ipas circui-
re frequent̄. Prima v̄tus ē ꝙ de diuite
fact⁹ ē pauꝑ Scd̄a ꝙ in p̄ſepio poſitus.
Tercia ꝙ pentibus ſubdit⁹. Quarta ꝙ
ſub manu ſerui caput iclinauit Quinta
ꝙ diſcipulū furē ꝛ ꝓditoꝛē ſuſtinuit Se
xta ꝙ an̄ iniquū iudicē māſuetus ſtetit
Septima ꝙ ꝓ crucifigētib⁹ clement̄ oꝛa
uit Tercō ꝑ ſeptē circuit⁹ ſeptē vie xp̄i ſi
gnificant̄ Prima fuit de celo in vteruꝫ
Scd̄a de vtero in p̄ſepiuꝫ Tercia de p̄ſe
pio in mundū Quarta de mūdo in pa-
tibulū Quinta de patibulo in ſepulcrū
Sexta de ſepulcro in limbū Septima d̄
limbo in celū Cōſequent̄ ep̄s aſꝑgit alta
re Quid āt altare in tēplo ſighcet apl̄s
dicit Templū enī dei ſanctum ē qd̄ eſtis
vos Si ergo tēplū dei ſumus. altare no
ſtꝝ ē coꝛ noſtꝝ Hoc enī ē coꝛ in homine
qd̄ altare in tēplo In hoc altari fit ſacri

ficiū laudis et iubilatōis. iuxta illud p̄ſ.
Sacrificiū deo ſp̄us ꝯtribulat⁹ In hoc
altari fit ꝯmemoratō coꝛꝑis et ſanḡnis
xp̄i Hinc p̄ces ad celum aſcēdunt. q2 ad
coꝛ reſpicit deus. Hoc igit̄ altare aqua
aſꝑgit̄ qn̄ coꝛda hoīm ꝑ euāgelicam p̄di
catōeꝫ a pc̄tis mūdant̄ Naꝫ et p̄dicatio
aqua ē. iuxta illō Oēs ſitiētes venite ad
aq̄s Hac igit̄ aq̄. i. euāgelica p̄dicatōe ꝛ
ſācti ſp̄us ſcificatōe. et altare coꝛdis ꝛ to
tus hō mūdat̄ et ſāctificat̄ Cōſecrat̄ etiā
altare coꝛdis ꝑ ꝯceptū timoꝛis vt initiet̄
ad bonū. ꝛ ꝑ affectū amoꝛis vt ꝯfirmet̄ i
meli⁹ Nā initiū ſapīa timoꝛ dn̄i Septi
es āt altare aq̄ aſꝑgit̄ ad notādum ꝙ in
baptiſmo ſepteꝫ dona ſp̄uſſci tribuunt̄.
Per hoc etiā figurat̄ ꝙ habere d̄emus
memoꝛiā dn̄ice paſſiōiſ Septē nāqꝫ aq̄
aſꝑſiōis ſunt ſepteꝫ ſanḡnis xp̄i effuſio-
nes Prima fuit in circūciſiōe Scd̄a in
oratōe qn̄ ſudoꝛ ei⁹ fuit ſicut gutte ſanḡ
nis Tercia in coꝛꝑis flagellatōe Quar
ta in capitis coꝛonatiōe Quinta in ma
nuūꝫ ꝑfoꝛatōe Sexta in pedūꝫ crucifixi
one Septima in lateris aꝑtōe Quidaꝫ
v̄o ter aſꝑgunt. q2 in ſcē trinitatis nomi
ne baptizat̄. vel q2 ecclia a peccatis cogi-
tatōnis et locutōis et opis emundat̄. vn̄
et tūc miſerere mei d̄r. Fiunt hmōi aſꝑſi
ones cū aſꝑſoꝛia de iſopo facto ꝑ quam
herbā q̄ hūilis ē. xp̄i hūilitas ꝯgrue deſi
gnat̄. q̊niam p̄dicte ſanguinis effuſiōes
facte fuerūt cū iſopo hūilitatiſ xp̄i ꝛ inex
tiguibilis caritatis q̊ aſꝑſa ecclia catho
lica mūdat̄. hec etiā herba naturalit̄ cre
ſcit in petra. et hūilitas nat̄e creuit i xp̄o
petra Nam iuxta apoſtolum petra au-
tem erat chriſtus. ¶ Calide etiam natu
re eſt et chriſti humilitas coꝛda frigida
ad exercenda opera caritatis accendit.
Itē ei⁹ radices ſaxa penetrāt ꝛ hūilitas

duricias abſtinẽtie cõfrĩgit Ualʒ ad pe
ctus et ꝯtra tumorẽ. ⁊ hec ſupbie tumo
reʒ ſanat Itẽ illa naſcit̃ et renaſcit̃ ⁊ radi
cat̃ in t̃ra Uñ et ſi p eã tota fideliũ mul-
titudo ĩtelligi poſſit. ꝓcipue tñ illi p iſo-
pũ figurãtur. q in xp̄i fide radicati et fũ-
dati ab eiꝰ amore euelli et ſepari nõ pñt
p q̊s qd meliꝰ q̃ʒ ep̄os et p̄ſbiteros ĩtelli
gere poſſumꝰ. q q̃nto maiorẽ in eccl̃a ob
tinẽt dĩgtatẽ. tãto firmiꝰ xp̄i fidi ĩherere
dñt Per hos ſiqdẽ ſpargit̃ aq̃. p hos et
ab his baptiʒant̃ xp̄ifideles His datuʒ
ẽ ꝑficere baptiſmatis ſacramẽta Dum
võ altare aq̃ aſpgit̃ ep̄s cãtat. Domus
mea domꝰ oratõis ẽ ⁊c. Et iteꝝ Narra-
bo nomẽ tuũ fratribꝰ meiſ Et qꝛ ſine do
nullũ opꝰ ꝑficit̃. in ꝯſũmatõe orat vt ex
audiant̃ ibi ingrediẽtes bñficia petituri
Cõſequent̃ qñ ecclia ſimul et altare ꝯſe-
crant̃. tota eccl̃a illa aq̃ aſpgit̃ ꝓut in p̃ce
dẽ. ti. tactũ fuit Quo pacto pontifex ad
altare cũ pſalmis accedit. et reſiduuʒ aq̃
infũdit̃ ad baſim altaris. ſicut in ve. te.
reſiduũ ſanguis fundebatur ad crepidi
nẽ qd idẽ ẽ qd baſis p qd ſiḡficat̃ q reſi-
duũ qd excedit vireſ hũanas in tanto ſa
cramẽto deo ꝯmẽdat̃. q ẽ ſummꝰ ſacer-
dos cꝰ ẽ alioꝝ ſacerdotũ ſupplere d̃fectũ
Sepulcrum võ ſiue foramẽ in q̊ reliq̃e
recõdi dñt ſiḡficat vrnã aureaʒ plenam
mãna que in arca teſtimonij poſita erat
ꝓut ſub ti. de altari dictuʒ ẽ. Siqdem ſe
pulcrũ hm̃oi qd aq̇buſdã ꝯfeſſio nuncu
pat̃ ẽ cor noſtꝝ. qd q̃tuor crucibꝰ de criſ
mate factis ꝯſecrat̃. qꝛ q̃tuor ſunt v̓tuteſ
in libro ſapiẽ deſcripte. ſcʒ prudẽtia forti
tudo. tẽꝑantia. et iuſticia. qbꝰ cor noſtꝝ
q̃ inungit̃. dũ ad ſuſcipiẽda ſecretoꝝ ce
leſtiũ miſteria p donũ ſc̃iſpũs ꝑparatur
Fit ãt ſepulcruʒ hoc qñqʒ ex ſupiori pte
altaris. et qñqʒ ex latere ãteriori. Sane
ſine ſc̃oꝝ reliquijs aut vbi illi haberi nõ
pñt ſine corpore xp̄i nõ fit ꝯſecratõ alta
ris fixi. ſʒ viatici vel portatilis ſic. Reli-
quie ſiquidẽ ſunt exẽpla vtriuſqʒ teſta-
mẽti autoritates. paſſiões martiꝝ. et vi
ta cõfeſſoꝝ q nobis ſunt ad imitatõʒ re
licta Hec in capſa recõdimꝰ cuʒ ad imi
tãdum ea in cordibꝰ retinemꝰ q ſi audi
mꝰ et ĩtelligimꝰ et opa nõ facimꝰ magis
ẽ ad dãnatõʒ q̃ʒ ad ſalutẽ. qꝛ nõ audito-
res legis iuſti ſũt apd deũ. ſʒ factores tã-
tuʒ Uñ apl̃s di. Imitatores mei eſtote
ſicut et ego xp̄i Solẽnis võ reliq̃arũ de
portatõ fit ad imitatõeʒ eiꝰ qd ſicut legit̃
in exo. In arca teſtamẽti erãt duo circu
li aurei totum lignuʒ penetrantes et p
eos vectes de lignis ſethin deaurati im
mittebant̃ qbus arca ferebat̃ Et priuſq̃ʒ
põtifex ĩtret eccl̃ſaʒ circuit eã cũ reliquijſ
vt ſint illius ecclie ꝓtectores Legitur q̊ʒ
iij. re. viij. ca. q ĩ tẽpli d̃dicatõe ꝯgregati
ſunt oẽs maiores natu iſrael cuʒ p̃ncipi
bus tribuuʒ. et duces familiaꝝ ad regeʒ
ſalomoneʒ in hirl̃m vt deferrent arcã fe
deris dñi. venerũtqʒ cũcti ſenes de iſra
el Sacerdotes ãt intulerũt arcã fed̃ris
dñi in locũ ſuuʒ in oraculũ tẽpli in ſc̃tũ
ſc̃oꝝ ſubter alas cherubin Siqdẽ cheru
bin expẽdebãt alas ſup locuʒ arce. et ꝓte
gebãt illã et vectes eiꝰ Rex ãt ſalomõ et
oĩs multitudo iſrael q̃ ad eũ ꝯuenerat ĝ
diebat̃ cũ illo añ arcã In cuiꝰ qdẽ rei te
ſtimoniũ p̄lati magr̃es ⁊ ꝑpl̃i alicuiꝰ ꝓui
tie hodie cõueniunt ad eccl̃iaꝝ dedicati
oneʒ. ſequũt̃ ꝓceſſionalit̃ coſecrãteʒ. et re
liq̇e p ſacerdotes ſub papilione ſeu vm
braculo ſolẽnit̃ d̃portant̃ Deĩde ponti
fex priuſq̃ʒ eccl̃iam cum illis ĩgrediatur
ſermonẽ facit ad popolũ. Nã et ſalomõ
arca d̃portata cõuertit faciẽ ſuã et bñdi
xit omni ecclie iſrael. ⁊ p orãtibꝰ in eccl̃a

oraūit Pis ei eccl'ia iſrael ſtabit et ait ſa
lomon Bñdictus dñs iſrael ꝛc. ꝑut legi
tur ibidē Recōdunt āt reliquie ſāctorū
cū trib⁹ gñis thuris in capſula. q꞉ exem
pla ſcōꝝ cū fide trinitatis. i. patris ꝛ filij
et ſpūſſancti dēm⁹ in memoria retinere
Nā debem⁹ credere vnū deū. vnā fidez
et vnū baptiſma. q꞉ iuſtus ex fide viuit.
ſine qua ſicut dicit apl's īpoſſibile ē pla-
cere deo Supponit ꝛ adaptat̄ ipi ſepul
cro q̄dā tabula ſigno crucis ex criſmate
roborata Siquidē ꝑ criſma intelligitur
ſpūſſancti donū q̄ tabula. i. caritas ſupi
ungit̄. q꞉ coꝛ noſtꝝ ad obſuādā ſecreta
celeſtia ſpūſſancti gr̄a roborat̄ Tabula
ergo hoc ſigno roborata reliquijs ſuper
ponit̄. q꞉ ꝑ exēpla ſcōꝝ caritas accendit̄
q̄ opit mltitudiem pctōꝝ ſicut et tabula
reliqas opit Vñ apl's. Caritas dei dif-
fuſa ē in coꝛdib⁹ noſtris ꝑ ſpūſſāctū qui
dat⁹ ē nobis Hec aūt tabula ſiue lapis
ↄtinet ſiue dr̄ ſigillū ſepulcri ſicut ait ale
xāder papa. iij. p⁹ ea vō lapis q̄ mēſa al
taris dr̄ ſup altare adaptat̄. ꝑ q̄z ꝑfectōz
et ſoliditatē noticie dei poſſum⁹ itellige
re q̄ nō ꝑpt̄ duriciē ſꝫ ꝑpt̄ ſoliditatē fidi
lapidea eē debet ſicut dñs ait petro Tu
es petr⁹ et ſup hāc petraz. i. ſup hāc fidei
firmitatē edificabo eccl'iā meā Sicut eī
menſa ↄfirmatō et ꝑfectō altaris ē. ita et
noticia dei ↄfirmatō et ꝑfectō ē oīm bo
noꝝ Vñ dr̄ in ſapia ad deū. Noſcere eī
te cōfirmata iuſticia ē ꝛ noſcere iuſticiā
tuā et v̄tutē tuā radix ē imoꝛtal'. Et dñs
ꝑ hieremiaz. In hoc glieť q̄ gliat̄ ſcire et
noſſe me Vel ꝑ ipz lapidem xp̄s intelli-
git̄. de q̊ dicit apl's Ipo ſummo āgulari
lapide xp̄o ihū Per lapidē q̄dē xp̄i hu
manitas d̄ſignat̄. de q̄ in dañ. legit̄ ꝙ la-
pis abſciſ⁹ ē de mōte ſine manib⁹. quia
xp̄ſ de beata v̄gine q̄ ꝑpt̄ eminentiā v̄tu
tū mōs dr̄. ſine virili ſemine mirabilis ē
nat⁹ et fact⁹ in mōtē magnū totuz reple
uit oꝛbē traꝝ. de q̊ etiā ꝑ ps. dr̄. Lapidez
q̄z repbauerūt edificātes hic fact⁹ ē in ca
put āguli Quoniaz xp̄s q̄z edificantes. i.
iudei repbauerūt dicentes. nolum⁹ hūc
regnare ſup nos. hic fact⁹ ē in caput an
guli q꞉ ſicut ait apl's. exaltauit illū deus
et dedit illi nomē ꝛc. Vel ꝑ lapidez cari
tas itelligit̄ vt ꝑmiſſuz ē. q̄ dēt eē magn⁹
et lat⁹. q̊niā latū ē mādatuz caritatis qd̄
etiā ad inimicos extendit̄ iuxta p̄ceptuz
dñi Diligite inqt inimicos vr̄os Non
ergo vngūt altaria niſi lapidea. q꞉ xp̄us
ꝑ altare ſignificat⁹ ē lapis excreſcēs in mō
tē vt dictū ē. ipe ē mōs pinguis oleo leti
cie p̄ cōſoꝛtib⁹ vnct⁹ Verūtñ in exo. legit̄
dñm p̄cepiſſe fieri altaria d̄ lignis ſethī
q̄ ſūt iputrebilia. et altare lataꝛani ligne
uz ē Salomon q̊z fecit altare aureū ꝑut
legit̄. iij. re. vij. ca. ſꝫ illa facta ſunt in figu-
ra. Et in cōmitatu ꝑuintie in caſtro ſcē
marie de mari ē altare ēreuz qd̄ ibi fece-
runt maria magdalena et mariha ꝛ ma
ria iacobi ꝛ maria ſalome Poſt h° aſꝑ
ſo altari ꝛ cū aq̄ baptizato reſtat. vt oleo
et criſmate liniat̄ Ep̄s ei ſupifūdit oleuz
et criſma. et cātat̄ Erexit iacob lapidē in
titulū fundēs oleū deſup Illa ei eccl'ia fu
it titul⁹ aliaꝝ. q꞉ de ſion exiuit lex et ver
bū dñi de hirl'm Faciēs p̄mo ſup illū q̄n
q̄z cruces ex oleo īfirmoꝝ ſm̄ oꝛdinez ro
manū Scōm q̄ſdaz vō alias eccl'ias de
vtroq̄z oleo vnā in medio et q̄tuoꝛ ī coꝛ
nib⁹. p⁹ ea eodē mō totidē ex criſmate.
Sane ꝑ oleū ſpūſſci gr̄a ītelligit̄ de q̊ di.
eſa. ꝑpbe. Cōputreſcet iuguz a facie olei
q꞉ ſicut ep̄s oleū effūdit ſup altare. ita et
xp̄s q̄ ē ſumm⁹ pōtifex effundit gratiaz
ſuper altare noſtruz quod eſt coꝛ noſtꝝ
Quia ipſe eſt diſtributoꝛ omniū gr̄iaꝝ

ꝑ ſpūm ſcm̄. ſicut dicit apl's Alij dat̄ ſer
mo ſapie. alij ſmo ſcie. alij fides. alij. gr̄a
ſanitatū ⁊c. Et ſic ꝑ oleum eps purificat
mēſā ʒ altaris. ita ⁊ ſpūſſanct' purificat
coꝛ noſtꝝ ab oib' vicijs et pctis Xps q̄ʒ
fuit oleo vnct'. nō q̄dē viſibili. ſʒ inuiſibi-
li. i. gr̄a ſpūſſci Un̄ dd. vnxit te de' deus
tu' oleo leticie ꝑ ꝯſoꝛtib' tuis. i. pluſq̄ʒ
oēs ſcōs q̄ fuerūt ꝑticipes gr̄e eius. i. xp̄i
Un̄ vnctō exp̄ſſi' ꝯuenit xp̄o q̄ʒ alijs. qꝛ
ꝑ oib' alijs vnxit eū de' ad hn̄dū pleni-
tudīeʒ bonoꝝ. iō q̄ʒ int̄ꝑtat̄ vnctus. Un
ctō q̄ʒ ex oleo miam ſigficat. iuxta illud
euāgelij Unge caput tuū oleo et faciem
tuā laua. qꝛ ſicut oleū in liq̄rib'. ita ⁊ mi
ſericoꝛdia in bonis opib' ſupioꝛ ē. quē
cūq̄ʒ ei liq̄rē oleo ſupīfūdas illō ſꝑ ōſu
per natat De mīa vō ſcriptū ē Suauis
dn̄s. vniuerſis ſcōm. e. ſ. o. o. e. et mi. ſup
exaltat iudiciū Hoc igit̄ oleo liniat̄ alta
re coꝛdis nr̄i vt ſꝑ mīe memores aſꝑſio-
nis aq̄ et generatōis baptiſmi effectū n̄
amittam' Quinq̄ʒ cruces de oleo ſigfi-
cāt ꝙ memoriā q̄nq̄ʒ paſſionuʒ xp̄i q̄s ꝑ
nobis in cruce ſuſtinuit ſꝑ habere dēm'
Ipe nāq̄ʒ q̄nq̄ʒ plagas ſuſtinuit. ſ. ī maī
b' in pedib' et in latere Deſignāt etiam
q̄nq̄ʒ ꝯpaſſiōes mīe q̄ nobis ſūt neceſſa
rie Neceſſe ei ē vt hō miſereat̄ xp̄o paſſi
oni ei' ꝯpatiēdo Un̄ iob in ꝑſona xp̄i.
Miſeremini mei miſeremī mei ⁊c. Op-
tet etiā vt hō miſereat̄ ꝓrio c' mala viuēʒ
Un̄ in eccl'aſticō Miſ'atō hoīs circa ꝓ
ximū ſuū Et ſibi ip̄i et hoc triplr̄ ſcʒ ꝑ cō-
miſſis plāgēdo illa Un̄ hiere. Null' eſt
q̄ agat pn̄iaʒ ſup pctō ſuo di. q̄d feci. ꝓ
omiſſis Un̄ eſa. Ue mihi qꝛ tacui. qꝛ n̄
ſum locut'. q. d. qꝛ omiſi bonū q̄d facere
potui Et ꝑ bonis min' pure factis Un̄
lu. Cū bona oīa fecerim' dicam' ꝙ ſui ī
utiles ſum' ⁊c. Quaſi di. bona fecim' n̄
bn̄. nō pure. et iō inutilit̄ fecim'. ſicut fa-
ciēs elemoſinā ad vanā gl'aʒ bonū facit.
ſʒ n̄ bn̄. n̄ pure De hac triplici miſ'atōne
di. eccl'. Miſerere aīe tue placēs deo. qꝛ
vō cōpaſſio mētis debʒ eē cuʒ exhibitōe
opis. iō bis fiūt cruces. ꝑmo de oleo. ꝑ'
modū de criſmate Un̄ ps. Beat' q̄ miſ
ſeret̄ ⁊ cōmodat. q̄ mēte miſeret̄ ⁊ cōmo-
dat ope Et q̄niā n̄ ſufficit habere cōpaſ-
ſiōeʒ in mēte cū boni opis exhibitōe abſ-
q̄ʒ odoꝛe bone fame. iuxta illō euāgelij.
ſic luceāt opa vr̄a vt gloꝛificet̄ de'. ⁊ iō fi
unt cruces de criſmate. q̄d ꝯſtat ex balſa
mo et oleo. balſamū q̄dē ꝓpt̄ bonū odo
reʒ ſigficat bonā famā. oleuʒ ꝓpt̄ clarita
teʒ nitoꝛeʒ ꝯſcīe q̄ʒ habere dēm'. iuxta il-
lud apli Gl'ia nr̄a hec ē teſtimoniū ꝯſci
entie nr̄e Tūc āt balſamū oleo recte con
iungit̄ q̄n bon' odor mīe addit̄ Ruſ'
ꝑ q̄nq̄ʒ cruces de oleo et criſmate q̄nq̄ʒ
ſenſus coꝛpoꝛis noſtri intelligunt̄ q̄ du-
plicant̄ et in denariū ſurgūt. qꝛ quinq̄ʒ
ſenſib' coꝛpoꝛis bn̄ vtēdo et noſmetip-
ſos cuſtodim'. et alios exēplo et doctri
na nr̄a in bono ope cōfirmamus vn̄ ille
bon' negociatoꝛ gl'abat̄. d. Ecce alia q̄n
q̄ʒ ſuplucrat' ſuꝫ Dū āt fiūt ille ꝑmiſſe
inunctōes cātat̄. vnxit te de' deus tuus.
q̄d de xp̄o dictū ē Ter ergo altare iungit̄
bis oleo tercō criſmate. q̄niaʒ eccl'ia fide.
ſpe. et caritate. q̄ maioꝛ ē ceteris inſignit̄
Et dum criſma infundit̄ cantatur Ecce
odoꝛ filij mei ſicut odoꝛ ag. ple. Hic ageꝛ
ē eccl'ia q̄ floꝛibus v'nat. v'tutibus ſplēdʒ
opibus fragrat. vbi ſunt roſe martiruʒ
lilia virginum. viole confeſſoꝛum et vi-
roꝛ incipientium. ¶ Poſt vnctionem
adoletur incenſum quod deuotiōeʒ oꝛa
tōnis ſignificat Qui eni habet ſeptē do
na ſpūſſancti et aſſimulat' ē deo. deuo-
tā ꝑt illi offerre oratōeʒ cui' hʒ ſilitudīeʒ

In qnqꝫ locis adolet̃. vicꝫ in q̃ttuoꝛ an-
gulis et in medio. qꝛ ſic quiqꝫ ſenſꝰ cor-
poꝛis exercere debemꝰ vt fama boni op̃is
nr̃i vſqꝫ ad ꝓximos extendat̃. de q̃ dicit
aplus Xp̃i bonus odoꝛ ſumꝰ in oĩ loco
Et in euãgelio Sic luceat lux veſtra ⁊c.
Adhuc inceñſi frequẽtatõ eſt ꝯtinua xp̃i
ſacerdotis atqꝫ põtificis ꝓ nobis apud
deũ patrẽ inťpellatõ Cruce cuꝫ inceño fa
cere ẽ eiꝰ paſſioꝫ patri oñdere et ipꝫ ꝓ no
bis inťpellare Inceñſu copioſe in medio
et in angulis ꝯburere ẽ oratões ꝓ hie-
roſolimã et in vniuerſali eccl̃ia multipli
care. ꝯſequent̃ altare cũ ſigno crucis cõ-
firmat̃ dicẽdo Cõfirma hoc deꝰ ⁊c. q̃ con
firmatõ ex criſmate a põtifice in frõte la
pidis facta ſig̃ficat ꝯfirmatõeꝫ q̃ q̃tidie
fit a ſp̃ũſcõ ꝑ caritatẽ in altari coꝛdiſ. vt
nulla tribulatõe coꝛ noſtꝝ a caritate dĩ
valeat ſepari Vñ dicebat aplus Quis
ſepabit nos a caritate xp̃i. tribulatio an
anguſtia ⁊c. et ſubiungit̃. gl̃ia prĩ vt lauſ
trinitati cantet̃ Vltima altaris bñdictõ
ſig̃ficat illã finalẽ bñdictõeꝫ qñ dicetur.
Venite bñdicti patris mei ⁊c. Deniqꝫ al
tare linteo cãdido extergit̃ ad notãduꝫ
ꝙ coꝛpꝰ noſtꝝ caſtitate vite debemꝰ mun-
dare. Deinde bñdicunt̃ vaſa. veſtes et
lintheamina diuino cultui deputanda
Nã et moyſes ꝑ q̃draginta dies edoctꝰ
ẽ a dño facere lintheamina et oꝛnamen
ta in tẽplo neceſſaria Nẽpe vtẽſilia bñ
dicere ẽ opa nr̃a ad deũ referre. Poſt
hoc altare albis et mũdis pãnis veſtit̃.
de q̃ ſub ti. de altari dictuꝫ ẽ Poſtremo
oꝛnat̃ eccl̃ia et accẽdunt̃ luminaria Tũc
enĩ opa iuſtoꝝ ſplẽdeſcent. tũc fulgebũt
iuſti et tãqꝫ ſcin. in arũ. diſcurrẽt Et inde
ſup altare hoc oꝛdie ꝯſecratũ miſſa cele-
brat̃ et ſacrificiũ altiſſimo offert̃. alĩo vi-
delicet de q̃ ꝓpheta ait Sacrificiũ deo ſpi
ritus ꝯtri. ⁊c. put dicet̃ in ꝓhemio. iiij. ꝑ
tis Nõ eĩ fieri debet ꝯſecratõ ſine miſſa
ſcḋm gelaſiuꝫ papã. qꝛ tũc reuelat̃ ſacramẽ
tuꝫ qḋ etiã angelis ab ĩitio fuit abſcõdi-
tuꝫ Et attẽde q̃niã in aſpſiõe baſilice põ
tifex lineis dũtaxat et minoꝛibꝰ vtit̃ idu
mẽtis. ſꝫ in miſſa veſtibꝰ oꝛnat̃ põtifica-
libꝰ et p̃cioſis. recolẽs ꝙ legalis põtifex
in lineis ſanctuariũ expiabat. et pꝰ lotꝰ
in põtificalibꝰ in olocauſtũ arietẽ offe-
rebat Sꝫ qꝛ in eiſdẽ lineis hircuꝫ emine
bat pꝰ expiatõeꝫ. iõ etiã in ꝯſecratõe fon
tiũ et imerſiõe catecuminoꝝ vbi pecca-
ta eoꝝ trãſferunt̃. q̃daꝫ vtunt̃ ſimplicibꝰ
et lineis indumentis.

De conſecrationibus et vncti-onibus.

LEgitur dominũ
p̃cepiſſe moyſi vt ꝯficeret criſ-
ma. q̃ vnguẽto vngeret taber-
naculũ in dedicatõe: et arcaꝫ teſtamenti
mẽſamqꝫ cũ vaſis. et q̃ ſilĩr ſacerdotes et
reges inungerent̃ Moyſes tñ nõ legit̃
fuiſſe vnctus niſi vnctõe ſpũali. ſicut et
xp̃s Voluit itaqꝫ xp̃s nos vnctõe mate
riali inungi. vt in illa ꝯſequamur ſpũa-
leꝫ. et iõ pia mat̃ eccl̃ia diuerſas exhibet
vnctões. de q̃bꝰ hic aliq̃ pſtrigamꝰ dicẽ
tes Primo qḋ hmõi ſig̃ficẽt vnctiões.
Scḋo ex q̃bꝰ fiãt Tercõ de vnctõe bapti
zandoꝝ Quarto de vnctõe baptizatoꝝ
q̃ ꝑ ep̃m fit in frõte Quĩto de vnctõe or
dinãdoꝝ Sexto de vnctõe ꝯſecrãdoꝛuꝫ
ep̃oꝝ et p̃ncipũ Septĩo de vnctõe eccl̃ie
altaris calicis ⁊ alioꝝ miniſterioꝝ eccl̃a
ſticoꝝ Octauo de extrema vnctõe No-
no de ꝯſecratõe et bñdictõe cimiterij. ve
ſtiũ. et alioꝝ oꝛnamẽtoꝝ eccl̃aſticoꝝ. De
cimo ď ꝯſecratõe et bñdictõne v̾ginum
Circa primum igitur notandum eſt ꝙ
due ſunt ſp̃es vnctõis. exterioꝛ q̃ mat e-

rialis ſiue corporalis et viſibilis ē. et ite/
rior q̄ ſpūalis et inuiſibil' ē. Exteriori vi/
ſibiliter vngit̄ corp⁹. interiori et inuiſibi/
liter vngitur cor. De pͥma iacob⁹ apl's
ait Infirmat̄ quis in vobis inducat pre
ſbiteros eccl'e et orent ſup eū vngentes
eū oleo in noīe dn̄i. et oratō fidei ſalua/
bit infirmū De ſcd'a iohānes aplus ait
Et vos vnctō3. i. vnctiō quā ab eo acce/
piſtis maneat in vobis vt nō neceſſe ha
betis vt aliq̄s doceat vos. ſ3 ſicut vnctō
eius docet vos de oībus Vnctiō exteri/
or ſignū ē interioris Interior vō ñ ſolū ē
ſignū. i. ſignatū ſed etiā ſacramētū. quia
ſi digne ſumit̄ vel agit̄ vt' aug3 abſq3 du/
bio qd̄ deſignat puta ſalutē iuxta illud.
Sup egros man⁹ ipōnent et bn̄ hebūt.
Circa ſcd'm ſciēdū. q' ad exhibēdū exteri
orē et viſibilē vnctōē3 duplex oleū bn̄di
citur. vic3 oleū ſanctū ſeu catecuminorū
q̊ catecumini vngunt̄. et oleū infirmoru3
de q̊ infirmi vngunt̄. de q̄ vnctiōe loquit̄
dicta autoritas. Infirmat̄ q̄s ex vobis.
Qualiter aūt fiāt bn̄dictiōes vtriuſq3 olei
et criſmatis in. vj. parte ſub. v. feria cene
dn̄i dicet̄. Sed q̄rit̄ q̄re infirmi et catecu/
mini oleo inungunt̄. Rn̄deo vt ex viſi/
bilib⁹ inuiſibilia facili⁹ capiant̄ ſicut enī3
oleū fugādo infirmitatē recreat art⁹ feſ
ſoꝝ et de ſui natura lumē p̄ſtat. ſic credē
dū ē q' vnctō olei ꝯſecrati qd̄ eſt ſignum
fidei pctā fugādo ſanitatē aīe ꝯfert ⁊ lu/
mē ei p̄ſtat Siqd̄ ē oleū viſibile in ſigno
oleū inuiſibile in ſacramento et oleū ſpi
rituale int⁹ ē De oleo infirmoꝝ autori
tatē accepim⁹ ab aplīſ. de oleo catecumi
noꝝ ab aplicis viris. et licet deus poſſit
oleū ſpūale ſine corporali tribuere. q2 tñ
apli p infirmis. apoſtolici viri p catecu
minis hac arte vſi ſūt. nō ſine pctō omit/
ti qd̄ eoru3 autoritas ꝯſecrauit. put ſub
ti. de altari dictū ē Sicut et ātiqui⁹ iuſti
ſine circūciſiōe placuere deo ſ3 p⁹q3 eis
p̄ceptū fuit vt circūciderent hoc omittē/
tes pctō ſubijciebant̄ Tercō dicēdū ē de
vnctiōe baptizādoꝝ. et q̄d ē in no. te. non
ſolū reges et ſacerdotes vngunt̄ ſicut iā
dicet̄. veꝝ etiā q2 xp̄s in ſang̊ne ſuo fecit
nos deo nr̄o regnū et ſacerdotes. i. rega
les ſacerdotes. iuxta qd̄ petr⁹ aplus ait.
vos eſtis genus electū. i. electi ex generi
bus hoīm. regale ſacerdotiū. i. bn̄ vos re
gētes Oēs xp̄iani bis añ baptiſmu3 vn
gunt̄. ſ3 oleo bn̄dicto. pͥmo in pectore. de
inde int̄ ſcapulas. et bis p⁹ baptiſmū. ſ3
criſmate ſacro. pͥmo ī v'tice deinde p epm
in frōte Et ſm aug. pͥme tres vnctiōes in
troducte ſunt potius vſu q̄3 p aliq̄3 ſcri/
pturā In pectore q̄de3 in q̊ ē loc⁹ cordis
baptizād⁹ vngit̄ oleo Primo vt p ſpūſ
ſci donū abijciat errorem et ignorātiā et
ſuſcipiat fidē rectā. q2 iuſt⁹ ex fide viuit.
et corde credit̄ ad iuſticiā. Int̄ ſcapulas
v'o vt p ſpūſſancti grāz excutiat negligē/
tia3 et torporē et exerceat bonā opatōem
q2 fides ſine opib⁹ mortua eſt. vt p fidei
ſacramētu3 ſit mūdicia cogitatōnum in
pectore p opis exercitiū: ſit fortitudo la/
boꝝ in ſcapulis. q̄ten⁹ fides p dilectiōe3
ſm aplm opet̄. Oleū igit̄ a corde ad ſca/
pulas trāſfert̄ qñ fides q̄ mēte ꝯcipit ope
pficit̄ In v'tice v'o baptizatus criſmate a
ſacerdote inūgit̄. vt fit par⁹ oī poſcēti de
fidē reddere rōe3. q2 p caput mēs itelligit̄
iuxta qd̄ legit̄. Octi. i. itellect⁹ ſapiētis in
capite. i. in mēte ei⁹. c⁹. ſ. mētis ſupior ps
ē rō et iferior ſenſualitas. vñ bn̄ p v'tice3
q̄ ē ſupior p̄s capitis itelligit̄ rō q̄ ē ſupior
ps mētis De h⁹ et ī. vj. pte ſub ſabbato
ſancto vbi agitur de confirmatione di/
cetur. Ideo ante baptiſmum vngit̄ oleo
benedicto Et poſt baptiſmū criſmate ſa

cro. qꝛ criſma ſoli ꝯpetit xp̄iano. xp̄s enī a criſmate dr̄ vel potiꝰ a xp̄o dr̄ criſma nō ſm̄ nois formā ſ3 ſm̄ fidei rōem. Nā xp̄o vō xp̄iani dicunt̄ tāq3 vncti deriuentur ab vncto a xp̄o vt oēs occurrāt in odorē vnguētí illiꝰ ſc3 xp̄i cuiꝰ nomē oleū ē effuſu3. ſ3 ſm̄ vim nois xp̄iani a criſmate dicunt̄ ſm̄ yſidoꝝ. de hoc dicet̄ in ꝓhemio ſcd̄e p̄tis Rurſꝰ ſm̄ aug. vnctio ex oleo oñdit nos ad auditū plene fidei ꝑparatos ꝛ ad bonū xp̄i odorē vocatos ad renūciādūq3 dyabolo eē ꝯmonitos Scd̄o vnctō in pectore et int̄ ſcapulas fit ſ3 rabanū vt ꝑ fidē vndiq3 muniamur et ad bona opa ꝑficiēda ꝑ dei grām̄ roboremur. Nā ꝑ pectꝰ fidei v̄tus. ꝑ ſcapulas vō in qbꝰ onꝰ portat̄. hois robur et opatō recte intelligit̄ iuxta illō Allegant onera īportabilia et īponūt humeris hoīm ꝛc. Vngit̄ ergo in pectore et inter ſcapulas vt mēte et actu opa dyaboli poſtponat et vt ſit capax ad itelligēdū v̄bū dei. ꝛ robuſtꝰ ad portādū iugū ip̄iꝰ et onuſs leḡ Vnctio vō que fit in v̄tice. i. ſummitate capitis ſup cerebra. fit ſm̄ ip̄3 vt celeſtis regni p̄ticeps fiat inunctus. et qꝛ bapti3ati aīa capiti. i. xp̄o d̄ſpōſatur. et p̄terea fit cū criſmate ex oleo et balſamo ꝯfecto vt ſciamus ꝙ ſpūſſanctꝰ ei dat̄ q̄ inuiſibilit̄ opat̄. oleū nāq3 feſſa mēbra fouet ꝛ lumē p̄ſtat vt p̄miſſu3 ē. balſamus vō redolere facit Vn̄ qd̄ē feſſa ſunt aīe mēbra qn̄ penit3 ſe ꝯ̈ deū egiſſe ſpūſſanctus venit ad illā illumināſ eius itelligētiam. ꝛ demōſtrās ei peccata ſibi eē dimiſſa vel dimittenda. et p̄ſtans illi opa bona q̄ in alijs inſpirāt bonū odorem. qd̄ ꝑ fragrātem balſamū deſignat̄ Itē qꝛ ſedes ſupbie que ſemꝑ iuxta ip̄ius nois ꝯſonātiam ſuperiora appetit in v̄tice eſſe videt̄. iō rite fit ibi hec vnctō ſub forma crucis. et ſub nomine hūilitatis Hāc vnctōem ſilueſter papa fieri inſtituit ꝑ p̄ſbiteros ꝓpter occaſiōe3 mortis. Vn̄ credibile ē ꝙ añ eiꝰ tp̄s vtraq3 vnctō. ſ. et v̄ticis et frōtis ep̄o reſuabat̄ Cum enī gremiu3 dilataret̄ eccl̄ie. nec oībus ep̄i valerēt ꝑ cōfirmatoꝝ accurrere. iō ne ſine criſmatis vnctōe perirēt. inſtituit vt a ſacerdotibꝰ in v̄tice ſupra cerebꝝ vbi ē ſedes ſapie vngerent̄ ad robur et augmētu3 grē. Vn̄ ſi poſtea deceſſerit dixit ſicardꝰ in mirali ꝙ ꝓ rata grē augmentū ꝯſequentur et glie Verūtn̄ et ſine vnctōe credimꝰ ſolo baptiſmo ſaluari. et ſine manus īpoſitione ſpūmſanctū dari cui deꝰ dare voluerit ꝓut in actibus apl̄oꝝ legit̄ Anoloiſte tn̄ ꝑfidi heretici aſſerunt ꝙ nūq3 per baptiſmu3 aq̄ hoīes ſpūmſanctum accipiunt. nec ſamaritani baptizati illū receperunt. donec manus īpoſitōem acceperunt Sane vtraq3 vnctō fit ſm̄ rabanu3 in modū crucis vt ab eo tp̄e dyabolꝰ in vaſe ſuo p̄ſtino ꝯgnoſcens ſignū ſue inēemptōis. ſ. ſancte crucis. qua inēemptꝰ eſt. iā ſibi deinceps illō ſciat alienu3. i. a ſe alienatū Fit q̊3 ſm̄ eū vnctō in pectore cū iuocatōe trinitatis vt nulle reliq̄e latētis inimici in eo reſideant ſ3 in fide ſcē trinitatis mens eiꝰ ꝯforet̄. ꝛ ſuſcipiat ꝛ habeat intelligētia3 mandatoꝝ dei. quiſq3 ergo fidelis bis inungit̄. bis oleo. poſtea ſimiliter bis criſmate. p̄mo in baptiſmo in vertice. ſcd̄o poſt baptiſmu3 ī frōte. ſc3 in ꝯfirmatōe. qꝛ etiā ſpūſſanctꝰ bis fuit aplis datꝰ vt dicet̄ in. vj. p̄te ſub ſabbato ſcō Quarto loco dicendū eſſet de vnctōe que fit ꝑ ep̄m in frōte baptiſati ſ3 de hoc dicet̄ ī. vj. p̄te ſub ſabbato ſcō. Quinto loco circa vnctōe3 ordinādoꝝ notandū eſt ꝙ manꝰ p̄ſbiteri ab ep̄o vnguntur vt cognoſcat hoc ſacramento ſe

ꝑ ſpūmſanctū ſuſcipe v̓tutē ⁊ gratiā ↄſe
crādi Vn̄ ep̄s eas inungens dicit Coſe
crare et ſanctificare digneris dn̄e manꝰ
iſtas ꝑ iſtā vnctōem et nr̄ā bn̄dicōeꝫ vt
quecūqꝫ ↄſecrauerint ↄſecrent̄. et q̄cūqꝫ
bn̄dixerint bn̄dicant̄ in noīe dn̄i. Ideo
qꝫ viri deuoti oſculant̄ manꝰ ſacerdotū
ſtatim poſt ordinatōeꝫ. credentes ꝑ hoc
oratōnū illoꝝ ꝑticipes fieri ⁊ bonoꝝ Et
vngunt̄ oleo ſacro. vt opa mīe pro viri-
bus ad oēs debeāt exercere Per manꝰ
enī opa. ꝑ oleū mīa deſignat̄ Vn̄ ſama-
ritanꝰ ille appropiās vulnerato vinum
ſuꝑinfudit. et oleū vulneribꝰ eiꝰ Vngū
tur etiā oleo vt humide ſint ad offerēdū
deo hoſtiā ꝑ peccatis et large ad cetera
officia pietatis. nō aride et curue ad re-
tinēdū. vtrūqꝫ enī vicꝫ grā curatōnis et
caritas dilectōis ꝑ oleuꝫ deſignat̄ Rur
ſus idō īpoſitō manus cū oleo ſuꝑ caput
ordinādi fit. qꝛ ꝑ manū opus. ꝑ digitos
dona ſpūſſancti. et ꝑ caput mēs ītelligit̄
Manꝰ ergo īponit̄ qꝛ donis ſpūſſancti
mente imbutꝰ ad opa xp̄i mittit̄ Sexto
circa epoꝝ et p̄ncipuꝫ vnctōeꝫ ſciendūꝫ
ē ꝙ epoꝝ vnctō a veteri teſtamēto ſum-
pſit originē Nā leui. xxi. ca. dꝛ. Pōtifex
ſuꝑ cuiꝰ caput fuſuꝫ ē vnctōis oleū. et cꝰ
manus ſunt in ſacerdotō ↄſecrate et ꝛc.
Sane epī vngit̄ criſmate ꝙ ſicut p̄miſſū
eſt ↄficit ex oleo et balſamo et vngit̄ illo
tā in corꝑe q̄ꝫ in corde vt interiꝰ nitorem
ↄſcie quātū ad deū qd̄ ꝑ oleū. et exteriꝰ
habeat odorē fame quo ad ꝓximuꝫ qd̄
ꝑ balſamū deſignat̄ De nitore ↄſcie di-
cit apl̄s Gloria noſtra hec ē teſtimoniū
ↄſcie noſtre Nā oīs glīa filie regis ab ī
tus ſcꝫ ꝓcedit De odore bone fame idē
apl̄s ait. Criſti bonꝰ odor ſumꝰ. i. exem-
plū. et imitatō ſumꝰ in oī loco et aliꝭ ſu-
mus odor vite in vitā. q. d. ſumꝰ exēplū
dilectiōis et bone opinionis ducētis in
vitā eternā. aliꝭ odor mortis in morteꝫ
. i. inuidie. et male opinionis ducētis in
mortē eternā Debet enī ep̄s bonuꝫ in ſe
habere teſtimoniū et ab his q̄ ſunt intuſ
et ab his q̄ ſunt foris vt cortina. i. fidelis
cortinā. i. infidelē trahat. ſ. ad fidē ⁊ qui
audit. ſ. addiſcēdo et credēdo dicat. Ve
ni ſcꝫ p̄dicādo et docēdo. Hoc vnguēto
caput et manꝰ epī ↄſecrant̄ Per caput
eī mens intelligit̄. iuxta illō euāgelij vn
ge. i. humilia caput tuū ⁊ faciē tuā. i. ↄſciaꝫ
laua ſcꝫ lacrimis Per manus opa dſi-
gnant̄. iuxta illō in cāticiſ Manus mee
. i. bona opa. diſtillauerūt mirrā. i. dede-
runt aliꝭ bonū exēplū Caput igit̄ vngit̄
balſamo caritatis. Primo vt ep̄s dili-
gat deū ex toto corde ⁊ ex tota mēte ⁊ ex
tota aīa ſua. et etiā xp̄i exēplo ꝓximum
ſuū ſicut. i. ad id qd̄ ſeipm̄ Oleū eī in ca-
pite ē caritas in mēte ſm̄ gre. Scd̄o vn
git̄ caput ꝓpter autoritatē et dignitatē. qꝛ
nō ſolū ep̄s ſed etiā rex ↄſtituit̄ Ideō vt
oñdat illius. ſ. xp̄i tanq̄m eiꝰ vicariꝰ re-
p̄ntare pſonā de q̄ dꝛ ꝑ ꝓphetaꝫ. Sicut
vnguētuꝫ in capite eius ꝛc. Caput enī vi
ri eſt xp̄s. caput xp̄i deus qui de ſe dicit.
Spūs dn̄i ſuper me eo ꝙ vnxerit me.
euāgelizare pauꝑibꝰ miſit me. Criſtꝰ eī
caput noſtꝝ vnctꝰ eſt oleo inuiſibili. ip̄e
ꝑ vniuerſa intpellat eccliā. ep̄s ꝑ ſibi cō
miſſa Manus vō vngunt̄ ꝓpt miniſte
riū et officiū Manus q̄dē q̄ opa ſignāt
vngunt̄ oleo. i. criſmate pietatis et miſe
ricordie Primo vt ep̄s opet̄ bonum ad
oēs maxīe āt ad domeſticos fidei. nemi
ni claudāt̄. oībꝰ apiant̄. iuxta illō Ma
nus apuit inopi et brachiū extendit ad
pauperem Manus arida. manꝰ auara.
manꝰ tenacitate ↄtracta. apire n̄ pt. Vn
gatur igit̄ vt ſanet̄ vt apiat̄ et vt indigē-

tibus elemoſinas largiat̃ Scđo vt oſtē/
dat̃ accipe ptātē bn̄dicēdi ꝛ ꝯſecrādi. vñ
cū eas ꝯſecrator inūgit Cōſecrare inquit
et ſanctificare dñe digneris manꝰ iſtas
zc. vt ſupra Tercio vt mūde ſint ad offe
rendum hoſtias ꝓ pctīs. Et nota ꝙ licꝫ
manꝰ epī inuncte fuerint oleo cū in pſbi
terꝝ ordinaret̃. iterꝝ criſmate vngunt̃ cuꝫ
in epm̄ ꝯſecrat̃ Siquidē ꝑ manus opera
ꝑ oleū ſpūſſcī vel grē copia. ꝑ balſamuꝫ
qđ oleo admiſcet̃ in criſmate odor bone
fame ꝯſignat̃ Eccľ. xxiiij. quaſi balſamū
nō mixtū odor meꝰ Quia ergo in operi
bus epoꝝ et alioꝝ ſupioꝝ pluſquam in
alijs inferioribꝰ munus ſpūſſancti appa
rere et odor fame ſentiri debꝫ. iuxta illō
ij. ad corinth. ij. xpī bonꝰ odor ſumꝰ dō
nam et in celeſti gerarchia ſupiores āge
li ſupioribꝰ donis et grā eminent. idcir/
co in eoꝝ ꝯſecratōe manꝰ alias oleo in
uncte criſmate rōnabiliter inunguntur.
Pollex etiaꝫ criſmate ꝯfirmat̃ vt polli/
cis īpoſitō cūctis ꝓficiet ad ſalutē Nem
pe in ve. teſta. nō ſolū vngebat̃ ſacerdos
vm etiā rex et ꝓpheta. ſicut in li. reg. ha/
bet̃. Vñ dñs ꝑcepit helie Uade ꝛ reuer/
tere in domū tuā ꝑ deſtū in damaſcum
cunqꝫ ꝑueneris illuc vnges aſael in re/
gē ſup ſiriā. et yeu filiuꝫ nauſij vnges re
gē ſup iſrael heliſeū añ filiuꝫ ſaphat qui
ē de abel vnges ꝓphetā ꝓ te Samuel qꝫ
vnxit dauid in regē Sꝫ pꝰ qꝫ ihūs naza
renꝰ quē vnxit deus ſpūſcō ſicut in actī.
aplōꝝ legit̃. vnctꝰ ē oleo p̄ ꝯſortibꝰ ſuis
q̄ ſm apoſtolū eſt caput ecclie q̄ ē corpꝰ
ipſius. ꝓncipis vnctō a capite ad brachi
uꝫ ē trāſlata vt ꝓnceps a tpe xpī nō vn/
gat̃ in capite. ſꝫ in brachio ſiue in hume/
ro vel in armo. in q̄bus ꝓncipatꝰ ꝯgrue
deſignat̃. iuxta qđ legit̃. Factus eſt ꝓnci
patꝰ ſup humeꝝ eiꝰ zc. Ad qđ etiā ſign/
ũ ꝫ ſamuel fecit poni armuꝫ añ ſaul cui
dederat locū in capite mēſe añ eos q̄ fue
rāt inuitati In capite vō pōtificis ſacra
mētalis ē delibutō obſuata. q2 ꝑſonā ca/
pitis ſcꝫ xpī q̄ ē caput ecclie in pōtificali
officiō repñtat Refert āt int̃ pōtificis et
ꝓncipis vnctiōeꝫ. q2 caput pōtificis criſ/
mate ꝯſecrat̃. brachiuꝫ vō ꝓncipis oleo
delinit̃. vt oñdat̃ q̄nta ſit differētia inter
autoritatē pōtificis et ꝓncipis ptātē. Et
nota ꝙ ſicut in euāgelio legit̃ q̄dā pater
familias vocauit ſuos ſuos et dđit illis
decē mnas Siquidē vocatō ſui ē canoī/
ca electō epī. q̄ fit ſm vocatōeꝫ dñi vocā/
tis aarō Mna dat̃ ei qñ is q̄ ſibi manꝰ
īpoſuit dat ei textū euāgelij dicēs Uadē
ꝑdica et cū ipe ꝓmo īgredit̃ ciuitatē ſuaꝫ
ꝑfert euāgeliū in pectore ſuo iuxta morē
q̄rundam ecclīaꝝ. oñdēs q̄ negociator
mnā ſuā In q̄buſdā etiā ecclijs cū archi
epſ dat illi v̄gaꝫ et dicit Uade ꝑdica et
ille ſtatim bñdicit ꝑplīn. in q̄ ſignatur ꝙ
moyſes cū v̄ga miſſus ē in egiptuꝫ Rur
ſus epī in die ſue ꝯſecratōis ꝯſueuerūt
eq̄tare eq̄s albis pānis cooptos repñtā
tes illud qđ legit̃ in apoc. xix. ca. Exerci/
tus qui ſunt in celo ſequūt̃ illuꝫ in equiſ
albis Siq̄dē exercitꝰ q̄ ſunt in celo ſunt
boni et iuſti viri et ꝑlati q̄ q̄tidie ſequūt̃
ꝓ celeſtibꝰ deuꝫ in oībꝰ bonis opibus. q̄
iō dicunt̃ eē in celo. quia ſola celeſtia di/
ligunt et q̄runt Vñ aplſ Noſtra ꝯuer
ſatō in celis ē. Hi exercitꝰ. i. iuſti et boni
viri et ꝑlati ſequūt̃ ihūꝫ qñ ſcꝫ expugnāt
in ſe vicia ꝑ correctōꝫ ꝛ in ꝓximis ꝑ āmo
nitōeꝫ Vñ iacobꝰ Qui conuerti fecerit
pctōrē ab errore vie ſue liberabit aīaꝫ ſu
aꝫ a morte zc. Iſti exercitꝰ ſunt in eq̄s al/
bis id eſt in corporibus caſtiſ Corpa bo
noꝝ dicunt̃ eq̄. quia ſicut equi dirigunt̃
ſm voluntateꝫ ſeſſoris. ita iuſtoꝝ corpa

regunt̄ ſm voluntatē xp̄i Iſti eq̄ dn̄t eſſe
albi ſiue albis opti.i.corꝑa iuſtoꝝ ⁊ pla
toꝝ debēt eſſe caſta et mūda Si ei caſta
nō fuerint xp̄m ſequi nō poterūt Et pe-
tr⁹. Criſtus paſſus ē ꝓ vobis. vobis reli
quens exēplum vt ſequamī veſtigia ei⁹
⁊c. Sꝫ et clerici ſācte romane eccl'ie ex cō
ceſſiōe ꝯſtātini īꝑatoris equitāt eq̄s dco
ratos lintheaminib⁹ cādidiſſimi coloris
Qua die debeat ep̄us ꝯſecrari et quare
codex euāgelij ponit̄ ſuꝑ humeros cōſe-
crādi dicet in.ij.pte ſub ti.de ep̄o. Septi
mo loco dicēdū ē de vnctiōe eccl'ie altaris
calicis. et alioꝝ miniſterioꝝ eccl'ie q̄ ſm
morē cū dedicant̄ inungunt̄ nō ſolum ex
mādato legis diuine vˀm etiā exēplo bea
ti ſiluestri qui qn̄ ꝯſecrabat altare illud
criſmate pungebat Precepit enī domi
nus moyſi vt faceret oleū vnctiōnis de q̄
vngeret tabernaculū teſtimonij. mēſam
arcā teſtamēti. candelabrū. et ſupellecti
lia. exo. xxx. et xl. ca. et alia vt p̄miſſum ē.
Que vnctiōnes fiunt vt rebus inunctis
maior reuerētia exhibeat̄. et maior illis
gratia īfundat̄ De his vnctiōibus in ſu
is locis dictū ē et dicet̄ Uez vnctiōis ſa
cramētū aliud q̄d ē efficit et figurat ī no-
uo q̄ꝫ in veteri teſtamēto Vn̄ nō iudai-
ſat eccleſia cum vnctionis celebrat ſa-
cramētū. ſicut aliqui ātiqui mentiuntur
q̄ neqꝫ ſcripturas neqꝫ dei nouere vˀtutē
De vnctiōibus eccl'e et altaris in ſuis ti
tulis dictū ē Patena ſiquidē ꝯſecratur
et inungit̄ ad amminiſtratiōem corporis
xp̄i qui in ara crucis ꝓ oīm ſalute imo-
lari elegit Nā et oīpotens deus ꝯſpſaꝫ
ſimilaginē in patenis aureis et argēteis
ad altare ſuū deferri iuſſit Calix q̄ꝫ cōſe
crat̄ et inungit̄ vt gr̄a ſpūſſancti ꝑficiat̄
nouū ſepulcrū corꝑi et ſanguini xp̄i et ip̄e
dignet̄ illū ſua vˀtute ꝑfūdere qui calicē

melchiſedech famliſui ꝑfudit. Octauo
de extrema vnctiōe q̄ ſcꝫ ex inſtitutiōe feli
cis pape q̄rti. ⁊ ex p̄cepto iacobi apl'i da
tur laborātib⁹ in extremis dicēdū ē. De
q̄ dicūt quidam ꝙ illa nō ē ita ꝓp̄e ſacra
mētū ſicut criſmatiō q̄ fit in frōte vl' alias
q̄ ſicut aſſerūt iterari p̄t. cū ſit oratiō ſuꝑ
hoīem q̄d in ſacramētis nō ꝯtingit Sa
ne hec vnctiō ꝑ ſolū ſacerdotēꝫ fieri p̄t. ſi
plures adeſſe nō p̄nt Per quā quidem
venialia remittunt̄. iuxta illō apl'i. Infir
mat̄ quis ex vobis. vt ſupra Fit aūt vn-
ctiō hec in diuerſis corporis mēbris ꝓpter
cās que ex oratiōib⁹ q̄ tūc dicunt̄ colligū-
tur. et ſpēaliter in illis in quib⁹. v. ſenſus
homīs vigent. vt quidquid ꝑ illos infir
m⁹ deliquit ꝑ hui⁹ vnctiōis vˀtutē abole
at̄ In q̄buſdā ordinarijs legit̄. ꝙ inungē
dus debet eſſe ad min⁹. xviij. ānoꝝ. et ꝙ
egrotās ſemel dūtaxat debet in āno inū
gi. licet pluries egrotet. et ꝙ nullus inū
gēd⁹ ē niſi qui pri⁹ ꝯpos mētis exiſtēs
vˀbis aut ſignis id poſtolauerit. et ꝙ nō
debēt ſcapule inungi. q̄ in baptiſmo fu
erunt inuncte. et āmodo miſterio carēt.
et ꝙ ꝯfirmat⁹ nō debet inungi in frōte. ſꝫ
in timporibus. nec p̄ſbiteri man⁹ vngi
debēt interi⁹ ſed exteri⁹. q̄ in ordinatiō
ne ei⁹ interi⁹ inuncte fuerūt. et ꝙ ab ep̄o
ſel' inunctus non debet ꝓpter eius reue
rētiā vlterius ꝑ p̄ſbiterꝝ ibi inungi Et ꝙ
ſi eger inunctus ꝯualeſcit. loca inuncta
lauent̄. ⁊ aq̄ lotiōis in ignē ꝓijciat̄ Si ve
ro dcedat nō lauet̄ corpus ꝓpt̄ recētem
vnctiōeꝫ Et ꝙ ſi eger extremis laborat ci
to vngat̄ ne inunctus decedat. Quidaꝫ
etiā penitētes et morituri ciliciū induūt
et ſternunt̄ ī cinere. vt dicet̄ in. vj. pte ſub
q̄rta feria in capite ieiunioꝝ. Nono ci
miteriū q̄d eiſdē gaudꝫ p̄uilegijs cūꝫ ec
cleſia ꝯſecrat̄ et bn̄dicit̄. ſicut dn̄s bn̄di

xit ꝑ manꝰ huoꝝ ſuoꝝ abraā yſaac et ia
cob terrā a filijs effrem cā ſepulture ꝯpa
ratā Bñdicit āt vt vlteriꝰ deſinat illic ī
mūdoꝝ ſpirituū habitatō eſſe et fideliū
corpa ibi vſqꝫ in diē iudicij reqeſcāt in
pace. niſi paganoꝝ vel infideliū. vl' etiā
excōicatoꝝ corpa ibi fuerīt humata do
nec inde fuerint eiecta. Illō etiā nota ꝙ
palle altaris. veſtimēta ſacerdotalia. et
hmōi eccl'aſtica ornamēta bñdicēda ſūt
Legimus enīꝫ moyſen ex ꝑcepto dñi ta
bernaculū diuinis ꝑcibꝰ ſacraſſe cū mē
ſa et altari et vaſis et vtenſilibꝰ ad diui
nū cultū explendū Si ergo iudei qui le
gis et futuroꝝ vmbre ſeruiebāt hec age
bant. hebre. viij. et. x. ca. q̄nto magis nos
q̄bus vitas ꝑ xp̄m patefacta ē. hoc age
re debemꝰ. et hoc ꝑ ep̄os ſacratos. ⁊ nō ꝑ
coep̄os Vñ legit exo. penl'. ca. Cūcta va
ſa miniſterij bñdixit moyſes. Et ſi ſacre
veſti pecia vel filū adiūgat. nō iō bñdcō
onē iterari debere iuris teſtimonio con
ꝓbatur Quare āt res hmōi ⁊ ſiles bene
dicant ex eaꝝ bñdictōibꝰ colligit euidē
ter De veſtibꝰ vō ſacris dicet ī ꝓhemio
iij. ptis Et attēde q2 bñdictō ſeu ꝯſecratō
eccl'ie et veſtiū ⁊ ornamētoꝝ eccl'aſticoꝝ
nō fit eo ꝙ illa ſint grē ſuſceptiua. cū ſint
īaīata ſꝫ hoc noſcit introductū. q2 ſicut ⁊
hoīes ſic et illa ꝑ bñdictōeꝫ et ꝯſecratōꝫ
diuino cultui habilitantur et idonea et
maioris reuerentie efficiunt̄ Perſonis
vō ꝑ vnctōeꝫ et bñdictōeꝫ maior grā in
fundit̄ Quidā āt in ornamētoꝝ bñdicti
one manus ſuſpēdunt. de q̄ dicet in. ij. ꝑ
te ſub ti. de dyacono Decimo eēt d̄ vir
ginū ꝯſecratōe dicēduꝫ. ſꝫ de hoc in ꝓhe
mio ſcd̄e ptis dicet̄.

De eccleſiaſticis ſacramentis

Circa eccleſiaſti
ca ſacramēta notādum ē ꝙ ſcḋm
greg. ſacramētū ē in aliq̄ celebratōe. cuꝫ
res geſta ita fit vt aliud aliq̄d ſignificate
rei accipiamꝰ qd̄ ſcē. i. digne accipiendū
ē Miſteriū vō ē qd̄ occulte et īuiſibilit̄
opat̄ ſpūſſanctꝰ ita ꝙ opando ſignificat
et ſigficādo bñdicit Miſteriū enī ē ī ſa
cramētis miniſteriuꝫ d̄r in ornamentis.
Sꝫ et ſcḋm aug. ſacramētū eſt īuiſibilis g̃
tie viſibilis forma. Itē ſacrificiū viſibile
īuiſibile ſacramētū Itē ideꝫ ſignū ē ꝑter
ſpēm quā ingerit ſenſibꝰ aliud aliq̄d ex
ſe faciēs in ꝯgnitōeꝫ venire. Dicit̄ etiaꝫ
ſacramētū ſacre rei ſignū vel ſacrū ſecre
tuꝫ. De hoc etiā in quarta pte ſub. vij.
ꝑticula canonis dicet ſup v̄bo miſteriuꝫ
fidei. et ſub ti. de oblatōe. Sane q̄dā ſūt
ſacramēta neceſſitatis tm̄. q̄dā digtatis
et neceſſitatis. q̄daꝫ ordinis et neceſſita
tis. q̄dā digtatis ⁊ volūtatis. q̄dā vō vo
lūtatis tm̄. Sacramētū neceſſitatis tā
tū ē baptiſmꝰ. q ī ſūma neceſſitate a q̄cū
qꝫ dū tn̄ in forma eccl'e collatꝰ fuerit pro
ficit ad ſaluteꝫ. Et d̄r neceſſitatis ꝙ ſine
eo nemo ſaluari pt ſi ex ꝯtēptu deſerat̄
De hoc ſacramēto in. vj. pte ſub ſabba
to ſcō Sacramentū dignitatis et neceſ
ſitatis ē ꝯfirmatō. dignitatis q2 ſolo epi
ſcopo ꝯfert̄. neceſſitatis. q2 ex ꝯtēptu il
lud dimittētes nō ſaluātur De hoc etiā
ſub dicto ſabbato dicet̄ Sacramēta vō
ordinis et neceſſitatis ſunt pnīa ⁊ euka
riſtia. et extremo vnctō. ordinis. q2 tm̄
a rite ordinatis ſcḋm claues eccl'ie dari d̄
bent. niſi in neceſſitate in q̄ q̄s pt etiā lai
co ꝯfiteri. neceſſitatis. q̄nīa ex ꝯtēptu il
la dimittēs ſaluari nō pt De pnīa vide
in. vj. pte ſub ti. de q̄nta feria cene domi
ni Et diximꝰ in repertorio nr̄o ſub ti. d̄
pe. et re. De eukariſtia ī q̄rta pte ſub ca
none dicet̄ De extrema vnctōe in prece
dēti ti. dictū ē Sacramentuꝫ vō digtatis

et volūtatis ē ordo. digtatis. qꝛ a ſolis
epis ꝯferṫ.vel qꝛ nō niſi dignis. et digne
ad illū accedendū ē. volūtatis .qꝛ ſine il/
lo q̇s ſaluari pōt De hoc dicetˀ in ꝓheio
ij.pˀtis Sacramētū volūtatis tātū ē ma/
trimoniū Et dˀ volūtatis.quia ſine illo
quis ſaluari pt Nō eni expedit homini
ad regna celoꝝ tendere volēti nubere.
Circa qd̄ notādū ē ꝙ ſm canones.ſolen
nitas nuptiaꝝ faciēda nō ē a.lxx.quod
eſt tps triſticie.vſq₃ in octauā paſce.nec
tribus hebdomadis añ feſtū ſci iohānis
S₃ ſm ꝯſuetudiem eccl̄ie generalis.ma
trimoniū publice ꝯtrahiṫ in eccl̄ia a cra
ſtino dñ̄ice in albis vic₃ab octaua die
paſce vſq₃ ad pˀmū diē rogatōnū .Et in
pˀma die rogatōnū in mane clauditˀ hec
ſolēnitas.et durat ꝓhibitō vſq₃ ad octa
uū die₃ pˀ penthe.incluſiue.et ſic loquiṫ
clemēs papa in ſua ep̄l'a dcretali. A pri
ma q̊₃ dñ̄ica aduentˀ vſq₃ ad epiphani/
am nō debēt nuptie celebrari. Nec etiā
fierēt vſq₃ ad octauā epiphanie. niſi qꝛ
dñs etiā nuptias tū ſui pñ̄tia.tū etiā mi
raculo dcorauit Vñ tūc cantaṫ. Hodie
celeſti ſpōſo iūcta ē eccl̄ia Quidā tñ̄ dicūt
ſacti ee ꝙ hec ꝓhibiō vſq₃ ad octauam
ipiˀ feſti extendaṫ.ſicut et officiū ꝯuerſi
onis aq̄ in vinu₃ in nuptijs .In pˀmiſſis
ergo tpibus matrimonia nō ꝯtrahunṫ
q̊niā ipa tpa ſunt oratōi deputata Et iō
dbet tūc hō etiā a lecto vxorio ſequeſtra
ri Generaliṫ ei tpe q̇ abſtineṫ a nuptijs
abſtinēdu₃ ē etiā a ꝯiugali amplexu.ni
ſi forte ob fragilitatem humanitatis vir
ab vxore poſcat ꝯiugale debitū vel ecō/
uerſo.q̊niā poſcēti ſoluēdū ē.qꝛ ſm apo
ſtolū vir nō habet ptāte₃ corpis ſui. ſed
mulier.et ecōuerſo Licet āt ſolēnitas nu
ptiaꝝ pˀmiſſis tpibˀ interdicta ſit.q̊cūq₃
tū tpe matrimoniu₃ legittime p ṽba de
pˀſenti ꝯtractū fuerit.tenet. Qd̄ vō ſtatu
tū fuit in canone ꝙ tribus ſeptimanis pˀ
cedētibˀ feſtū beati iohānis.baptiſte nu
ptie nō celebrarenṫ. iō factū fuit vt libe/
rius oratōi vaceṫ Inſtituerat etiā eccl̄ia
pˀus duas q̄dragesimas pˀter maiorem.
vnā añ natale dñi.q̄ cōiter vocaṫ ſancti
martini.et durabat vſq₃ ad natale.aliā
ſc₃.xl.dieꝝ añ feſtū btī ioh. baptiſte.in q̄
vacandū erat oratōibˀ elemoſinis et ie/
iunijs.ſ₃ ppˀt hoīm fragilitatē ille due ad
vnā ſunt redacte.et iteꝝ illa diuiſa eſt in
tres hebdomadas aduentˀ.et tres ante
natiuitatē ſancti iohannis.in q̇bˀ ē ieiu
nādū et a nuptijs abſtinēdū Porro ſm
yſidoꝝ femine dū maritanṫ iō velantur
vt nouerint ſe ſp viris ſuis ſubditas eē.
et qꝛ rebecca viſo yſaac ſe velauit Itē iō
nubētes pˀ bñ̄dictō₃ vitta vno iūcē vin
culo copulanṫ.ne ꝯpagem.i.fidē ꝯiuga
lis vnitatis dirūpant Eadē vō vitta cā
dida.purpureo colore pmiſceṫ.qꝛ cādor
ē mūdicia vite.purpura ad ſang̊nis po
ſteritatē adhibeṫ.vt hoc ſigno ⁊ ꝯtinen/
tia et lex ꝯtinēdi ab vtriſq₃ ad tps āmo/
neaṫ et pˀ hoc reddendū debitū nō nege
tur Itē ꝙ in pˀmis anulˀ a ſpōſo ſponſe
daṫ fit nimiꝝ ppˀt mutue dilectōis ſignū
vel ppˀt id magis vt pignore.i.ſigno cor
da coꝝ iunganṫ Vnd̄ et in q̄rto digito
anulus iō inſeriṫ. qꝛ in eo vena q̄da₃ vt
ferṫ ſang̊nis ad cor vſq₃ pueniat Itē pro
theus q̇dā ſapiēs pˀmū ob amoris ſignū
ferreū anulū fecit et in hi ad amātem in
cluſit.et inde ſubarrari ſpōſas inſtituit.
qꝛ ſicut ferrū oīa domat.ſic amor oīa vi/
cit.q̊niā nihil amoris feruore vehemētiˀ
et ſicut adamas ē īfrāgibilis.ſic et amor
ē inſupabilis Fortis ei ē vt mors dilectō
Ideo q₃ ī digito anulari in q̄₃ vena ꝓcedit
a corde illū portari īſtituit Poſtmodū

vͦ ꝑ ferreis ſunt aurei ↄſtituti. et ꝓ ada
mante gēmis ornati. q̄r ſicut auꝝ cetera.
metalla. ſic amor vniuerſa bona p̄cellit
et ſicut auꝝ gemma decorat̄. ſic ↄiugalis
amor ceteris v̓tutibꝰ adornat̄. ¶ Nuptie
āt ſcḋm ambroſiū dicte ſunt ab nubēdo. il
li enī qui nubūt caput ꝓpt̄ verecūdiam
obnubere ſolēt. Vñ et rebecca viſo yſa-
ac cui deſpōſari debebat caput obnube-
re cepit. Verecūdia nāq3 debet p̄cedere
nuptias q̄ ipm ↄiugiū plꝰ verecūdia cō
mēdent. et mag̉ expetita debꝫ videri a vi-
ro q̄3 ipa viꝝ expetiſſe. Sꝫ et ſcḋm hiero.
Cōnubia legitima pctō carēt. nō tñ tpe
illo q̄ actus ↄiugales gerunt̄ p̄ñtia ſpūſ
ſci dat̄ etiā ſi ꝓpheta eē videat̄ q̄ officiō ge
neratōis obſequit̄. Notādū3 etiā ē qꝫ tri
plex ſpūale ſacramētū in carnali matrio
nio ↄſūmato dſignat̄. Primū ſacramen
tū ē vnio fidelis aīe ad deū ꝑ fidē dilecti
onē et caritatē. ſiue vnio volūtatis. ſ. ca-
ritas q̄ ↄſiſtit in ſpūint deū et iuſtā aīa3
Vñ apl's q̄ adheret deo vnꝰ ſpūs eſt cū
illo. Hoc ſacramētū ſignificat̄ ꝑ ↄiūctōem
aīoꝝ habitā in p̄ma deſpōſatiōe carnal'
matrimonij. Scḋm ē vnio hūane nāe ad
deū. q̄ facta ē in vtero v̓ginali ꝑ incarna
tōe3 vbi dei. ſiue nāe ↄformitas q̄ ↄſiſtit
in carne int̄ xp̄3 et ſcā3 ecclā3. Ad qḋ ꝑti-
net illḋ. Verbū caro factū ē ꝛc. hoc ſacra
mētū dſignat̄ in matrimonio carnali ꝑ
ↄiūctō3 corpoꝝ ↄſūmato nō qꝫ ipa ↄiun
ctō in q̄ ſpūſ ſāctꝰ nō adeſt illḋ deſignet.
ſꝫ ꝑ ip̄3 actū ↄſūmatū ſignificat̄. Terciū ſa-
cramētū ē eccl'ie vnitas ex oībꝰ gētibus
collecta. et vni viro. ſ. xp̄o ſubiecta. Hoc
ſacramētū ſignificat̄ in eo q̄ vnicā tātū ꝛ v̓
ginē habuit vxorē. facto pꝰ modū clerico
ꝛ ordinato. Vbi vͦ q̄s ad bigamiā ſiue
ad ſcḋm matrimoniū trāſit iā ab vnita-
te recedit. q̄r carnē ſuā in plures diuidit
et ſic hꝰ tercij ſacramēti ſignū in eo nō ca
dit. q̄re ꝓmoueri nō pt̄. Nā ꝓmotꝰ vni-
tatē ſigr̄e nō poſſ3. Preterea ꝑ ſcḋm matri
moniū recedit a ꝑ̄ons ↄiūctōe matrimo
nij. Eccl'ia vͦ ex q̄ xp̄o ſe ↄiūxit nūq̄3 ab
eo deceſſit nec ipe ab ea. bigamꝰ ergo ta-
lē vnitatē ſignificare nō poteſt. Vnde meri
to propter huius ſacramenti defectum
promoueri nō poteſt. ¶ Illḋ etia3 nota
qꝫ ſicut ſtatutū ē in ↄcilio carthagineñ.
ſpōſꝰ et ſpōſa bñdicēdi a ꝑentibꝰ vl' a pa
ranimphis offerant̄ eccl'ie ſacerdoti. ac-
cepta āt bñdictōe eadē nocte ꝓ reuerētia
bñdictōis in v̓ginitate ꝑmaneāt. Ceterū
nuptie bñdicēde ſūt a ſacerdote cu3 p̄ci-
bus et oblatōibꝰ ex īſtitutōe euariſti pa-
pe. Verūtñ vir vel mulier ad bigamia3
trāſiēs matrimoniū ↄtrahēdo nō debꝫ
a p̄ſbitero bñdici. q̄r cū alia vice bñdicti
ſint eoꝝ bñdictō iterari nō dꝫbet. Nō er
go dñt nuptie bñdici niſi vbi virgo cum
v̓gine ↄtrahit. ꝓpt̄ ratōe3 q̄ ponit̄ in pro
hemio. ij. ptis. ſimo p̄hit q̄ bñdictōe3 cū
ſcḋa vxore celebrauerit. officiō et bñficio
ſuſpenſꝰ ē ad ſedē aplicā mittendꝰ. qḋ q̄
dē ad exhortatōe3 ↄtinētie noſcit̄ intro-
ductū. Scḋm q̄rūdā locoꝝ ↄſuetudiem
ſi quis ↄtrahit cū ſcḋa v̓gine bñdictō ite
rat̄. ꝛ hoc ſi dñs papa ſciat ꝛ tolerat. alio
q̄n nō val3. Dicūt etiā q̄dā qꝫ ſi aliq̄ v̓gi-
nes ↄtrahētes nō fuerīt bñdicti. facti bi
gami iteꝝ ↄtrahēdi poterūt bñdici. Sꝫ
et ſi q̄ ↄhētes fuerīt bñdicti. lic3 ſe nō co-
gnouerīt carnalit̄. nō iō iteꝝ ↄhētes bñ-
dicent̄. De bñdictōe v̓ginū dicet̄ in ꝓhe
mio. ij. ptis. Notādū āt ē qꝫ vnū ſacramē
tū dignꝰ ē alio q̄ttuor modis. ſ. rōne effi
cacie. vt baptiſmꝰ. rōe ſcītatis. vt eukari
ſtia. rōe ſignificatōis. vt ↄiugiū. q̄dā tñ nō
approbāt iſtū modū. et rōe ↄferētis. vt cō
firmatō et ordo. Sꝫ q̄rit̄ q̄re īſtituta ſunt

ſacramēta. q2 ſine illis potuiſſet de9 hūa
no generi vitā eternam ⁊ gr̃iam donaſſe
Rn̄ſio ppt̄ tria Primo ꝓpter hūiliati
onē vt dū hō ex dei p̄cepto ſe rebus īſen
ſibilib9 et ſe inferiorib9 reuerenť ſubijcit
ex hac obediētia magis apud deū mere
ať Scḋo ꝓpter eruditōꝫ vt ꝑ id qḋ foriſ
in ſpē viſibili cerniť ad inuiſibilē v̓tuteꝫ
q̄ interi9 ē agnoſcēdā mēs erudiať Ter/
cio ppt̄ exercitatōeꝫ q2 cū hō ocioſ9 eē n̄/
debeat ꝓponiť ei vtilis et ſalubris exer/
citatō in ſacramētis q̄ vanā et noxiā de
clinet occupatōeꝫ iuxta illud Semꝑ ali
quid boni opis facito vt dyabol9 inueni/
at te occupatū Nō ergo dn̄t omitti ꝓut
in p̄cedēti ti. dictū ē.

Incipit liber ſecundus de mi/niſtris et ordinibus eccleſiaſticiſ et de eorum officijs.

In hac ſecunda
pte de miniſtris et ordinibus
eccl'iaſticis eorꝫ qꝫ officijs tra/
ctare p̄uidim9. p̄mittētes qḋ tres ſunt ſe
cte famoſe vicꝫ. gētiliū hebreorū et xp̄ia/
noꝝ Prima ē erroris Scḋa veritatis
Tercia v̓itatis ⁊ ſalutis In p̄ma naufra
gamur In ſcḋa a picl'o eripimur In ter
cia ſaluamur Prima ſecta d2 a ſecādo.
q2 ſecat. i. ſepat nos a deo Scḋa et tercia
a ſectādo et tenēdo. q̊niā illūināt ſaluāt
et liberāt Criſtianoꝝ pſone tā ſeculares
q̄ꝫ eccl'aſtice ab alijſ duabus ſectiſ ſupte
ſunt. hebrea vicꝫ ⁊ gētili Sicut ei apud
nos duo ſunt genera pſonaꝝ. ſ. laicales
et eccl'aſtice. ſic et apud gētiles et hebre/
os Apud gētiles quidaꝫ ſeculares pſo
ne erāt he. monarcha. i. īpator romanuſ
patricij q̇ et ſenatores dicebanť. ad q̊ruꝫ
arbitriū vniuerſa ordinabanť. reges. du
ces. comites p̄ſides. p̄fecti ſuffecti. tribu
ni militū. tribuni plebis. p̄tores. centuri
ones. decuriones. q̊terniones. duūui vi
ri. q̄ſtores ediles. et aule ianitores Inter
poetas v̓o erāt aduocati. carminū rela
tores. carminū ſcriptores. comedi. trage
di. et hiſtoriog̃phi Uates āt q̇ a vi men
tis dict9 ē mō ſacerdotē. mō ꝓphetā. mō
poetā ſignificat. ſm yſidoꝝ In ritu tem
ploꝝ erāt apḋ gētiles archiflamines. ꝓ/
thoflamines. flamines. et ſacerdotes vt
iā diceť Erāt q̊ꝫ apḋ eos viroꝝ et mulie/
rū religioſi ꝯuētus Apḋ hebreos q̊ꝫ ea
dē erat diuerſitaſ pſonaꝝ. alie nāqꝫ erāt
ſecl'ares. alie diuino cultui in tēplo vicꝫ
dedicate In tēplo erāt ſūmus ſacerdos
vt melchiſedech. minores ſacerdotes. le
uite. nathinei. luminū extinctores. exor/
ciſte. ianitores. et editui. ſeu cātoreſ. Su
per ꝑplm̄ v̓o regēdū erat dux ꝑpl'i moyſeſ
et ſub eo q̊s ipe ꝯſtituerat ad ꝯſiliū ietro
ſoceri ſui. Erant etiam ciliarche et acon
tarche. pentacōtarche et ḋcacōtarche. i.
millenarij. cētenarij. q̇nq̄genarij. et ḋca/
ni Cilios ei interp̄tať mille et archos p̄n
ceps. inde ciliarcha. i. p̄nceps ſuꝑ mille.
eta centū. inde etacōtarcha. q̇ ſuꝑ cētum
ptāteꝫ habebat Pentacōtacarh9 d2 q̇ p̄
eſt q̇nq̄gita. penta eni q̇nqꝫ ſonat Deca
nus q̇ decē. deca ei decē ſonat Apḋ xp̄i/
anos q̊ꝫ ſilis diuerſitas repiť. Et nota
ꝙ xp̄iani a xp̄o dicti ſūt. xp̄s v̓o a criſma
te de q̊ dictū ē in pte p̄ma ſub ti. ḋ ꝯſecrā
tōib9 Nomē xp̄ianoꝝ p̄mo ī anthioch/
ia īuētū ē Antea eni oēs vocabanť diſci
puli ſeu fratres. donec apl'i in antiochia
ꝯciliū fecerūt Et dicūť xp̄iani ortodoxi.
id ē recte gl'iantes. et vt credūt viuētes.
nā ortos grece d2 latine. et doxa gloria.
Diciť ergo xp̄s a criſmate q̇ vnct9 Ipe
āt vnct9 ē eternaliť a deo p̄ ꝯſortib9 ſuis
ꝓut legiť in actibus apl'oꝝ. et hoc nomē